

Futur Privat pension

Strivo AB
7110 | 10 januari 2024

Innehåll

Hej och varmt välkommen som kund hos Strivo AB (Strivo). Innan du blir kund så är det en del blanketter och avtal som skall fyllas i samt information som du skall ta del av.

- s. 3 Ansökan om Futur Privat pension
- s. 5 1410 - Handelsfullmakt
- s. 6 1310 - Kundkännedom

Information som kund behåller

- s. 7 5210 - Allmänna bestämmelser för depå
- s. 17 5120 - Riktlinjer för bästa utförande av order
- s. 19 5180 - Information om egenskaper och risker med finansiella instrument
- s. 27 5220 - Allmänna villkor för handel med finansiella instrument
- s. 31 5130 - Information om Strivo
- s. 33 Information om Futur Pension

Glöm inte att bifoga vidimerad och daterad ID-kopia.

Ansökan Privatpension Depåförsäkring

Försäkringen

☐ Nyteckning	☐ Ändring	Försäkringsnr
Försäkringen ska gälla från och med Om inget anges gäller försäkringen från det datum ansökan registrerats hos Futur.		År, mån, dag
Depåinstitut	Depånr	Belopp, kr

Avgifter

Premieavgift	Kapitalavgift	Fast avgift 360 kr per år
--------------	---------------	-------------------------------------

Försäkringstagare

Namn	Personnr	Medborgarskap (om annat än svenskt)
Adress	Postnr	Postort
Telefon	Land (om annat än Sverige)	

Försäkringstagarens e-post – Obligatorisk uppgift

E-post

Utbetalning – Din depåförsäkring görs om till en fondförsäkring hos Futur i samband med utbetalning

Start (ålder om annan än 65 år)	Tid (antal år om annat än 10 år)
---------------------------------	----------------------------------

Försäkringsmoment

Försäkringen innehåller alltid återbetalningsskydd.

Förmånstagarförordnande

☐ I första hand: maka/make/sambo. I andra hand: barn. F01	☐ I första hand: barn. I andra hand: maka/make/sambo. F02	☐ Maka/make/sambo och barn. F03
Annat förordnande (tillåtna förmånstagare är maka/make/sambo och barn)		F04
☐ Ej förfoganderätt (förmånstagaren ska inte få förfoganderätt över försäkringen)		
Enskild egendom		
☐ Belopp, försäkring och avkastning ska bli förmånstagarens enskilda egendom		
☐ Belopp, försäkring och avkastning ska bli förmånstagarens enskilda egendom men med rätt att förordna annorlunda		
☐ Belopp, försäkring och avkastning ska inte bli förmånstagarens enskilda egendom – Default om inget val görs		

* Default om inget val görs.

OBS! FÖR ATT ÖPPNA EN DEPÅ KRÄVS ATT DEPÅFULLMAKT/ÖPPNANDEHANDLING SAMT GILTIG ID-HANDLING BIFOGAS.

Försäkringstagare

Namn	Personnr/Orgnr
------	----------------

Information till Futur

Fullmakt, personuppgifter och villkor

Fullmakt: Härmed ges det förmedlarbolag som förmedlat försäkringen rätt att företräda försäkringstagaren i frågor rörande detta försäkringsavtal. Fullmakten medger även rätt att inhämta information samt att ta emot handlingar med anledning av detta avtal. Det som avsänts till fullmaktshavaren anses ha avsänts till fullmaktsgivaren. Denna fullmakt gäller till dess att Futur skriftligen erhållit en återkallelse eller tagit del av ny fullmakt.
Behandling av personuppgifter: Futur behandlar dina personuppgifter i enlighet med vad som anges i Allmän information om behandling av personuppgifter (www.futur.se/gdpr) och Information om behandling av personuppgifter avseende pensionsförsäkring (www.futur.se/gdpr/pensionsforsakring). Informationen kan även fås efter förfrågan till Futur.
Villkor: Jag har tagit del av samt accepterar Futurs Förförsäkringsinformation, Faktatablad, Produktvillkor och Allmänna Försäkringsvillkor, och vid depåförsäkring – aktuellt depåinstituts regelverk. Jag är införstådd med att jag själv står den finansiella risken för värdeförändringen i de värdepapper jag har i min försäkring.

Underskrift av försäkringstagare

Ort	Datum	Namnteckning	Namnförtydligande
-----	-------	--------------	-------------------

Ansvarig rådgivare/förmedlare

Kod	Namn	Ansvarig assistent
E-post för kontakt		

Fullmaktsgivare (Försäkringsgivare)

Futur Pension Fullmaktsgivares Firma	516401-6643 Orgnr	Försäkringsnr	Depånummer
Försäkringstyp ☐ Kapitalförsäkring ☐ Tjänstepension ☐ Privatpension ☐ Direktpension			

Placeringsberättigad/Ombud

(Placeringsberättigad = Försäkringstagare om Kapitalförsäkring. Placeringsberättigad = Försäkrad om Tjänstepension, Privatpension eller Direktpension)

Placeringsberättigads namn	Personnr/org.nr/samordningsnr
Adress	Telefon
Postnr, Ort	E-post

Härmed lämnar vi ovan angivna Placeringsberättigad (ombud) fullmakt att för vår räkning och för ovanstående depå ingå avtal om diskretionär förvaltning samt lämnar vi ombudet fullmakt att på vårt uppdrag utföra diskretionär förvaltning, vilket inkluderar rätt att erhålla uppgift om kontoställning, depåinnehav och transaktioner hos Strivo AB, samt rätt att förvärva, avyttra eller eljest förfoga över värdepapper och andra tillgångar och rättigheter (såsom tex optioner, fondandelar etc.).

Förmedlare

Namn/Firma	Personnr/org.nr/samordningsnr
E-post	Telefon

Härmed lämnar vi ovanstående Förmedlare fullmakt att för ovanstående depå erhålla uppgift om kontoställning, depåinnehav och transaktioner. Rätten innefattar även att påtala fel och brister (reklamation) som framgår av avräkningsnota, eller kontoutdrag, eller eventuellt övriga fel och brister i utförandet av det uppdrag som lämnats till Strivo AB. Reklamation skall framföras omgående.

Fullmaktsgivarens (Försäkringsgivarens) underskrift

Ort/datum	Underskrift	Namnförtydligande
-----------	-------------	-------------------

Placeringsberättigads underskrift

Ort/datum	Underskrift	Namnförtydligande
-----------	-------------	-------------------

Återkallelse av fullmakt

Ort/datum	Underskrift	Namnförtydligande
-----------	-------------	-------------------

Strivos noteringar

Inlämnad av: ☐ Fullmaktsgivare ☐ Ombudet	Datum, Signatur
Legitimation och typ:	Datum, Signatur
☐ Återkallad (Kopia skall alltid behållas)	Datum, Signatur

Enligt Lag (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism är vi skyldiga att ställa en del frågor innan affärsförbindelsen får inledas.

Kund

För- och efternamn	Personr/samordningsnr	E-post
Adress	Postnr	Ort
Telefon	Medborgare i (ange samtliga länder)	

Skatterättslig hemvist

Är du skattskyldig i USA? Ja Nej
Annan skatterättslig hemvist än Sverige eller USA. Ange land:

Person i politisk ställning

Är du, eller har du varit, en person i politiskt utsatt ställning eller dennes närstående/medarbetare? (exempel på PEP är nationell och internationell minister, styrelseledamot i statligt bolag, parlamentsledamot, ambassadör, domare i högre instans, ledande tjänst/position i internationell organisation, högre officerare)
 Ja och jag fyller i blanketten "Person i politiskt utsatt ställning". Nej

Syfte med affärsförbindelsen

Vad är syftet med ditt eller företagets sparande/placering?

Pension Privat konsumtion Ekonomisk trygghet Till närstående Jag är förmånstagare Sparande placering
 Värde tillväxt Annat, beskriv:

Affärsförbindelsens art (hur affärsförbindelsen kommer att se ut)

1. För vems räkning handlar du?

För din egen eller för av dig helägt bolag För någon annan genom fullmakt
 Annat, beskriv:

2. Varifrån kommer de pengar du placerar? Fler kryss kan förekomma.

Sparande/placering Lön Fastighetsförsäljning Arv Pension Investeringar Företagsförsäljning
 Intäkter från företaget jag representerar Annat, beskriv:

3. Vilken anställningsform har du?

Tillsvidareanställd Visstidsanställd Arbetsökande Pensionerad Student
 Egen företagare Annan, beskriv:

4. Hur stor är din nettoinkomst per månad? Ange belopp.

< 15 000 kr 15 000 kr - 30 000 kr 30 001 kr - 50 000 kr 50 001 kr - 100 000 kr >100 000 kr

5. Ungefärlig storlek på tillgångar som avses föras in i affärsförbindelsen totalt?

< 500 000 kr 500 001 kr - 1 000 000 kr 1 000 001 kr - 5 000 000 kr > 5 000 000 kr

6. Hur ser planerade uttag ut för kommande år?

Dagligen Flera gånger per vecka Varje månad Flera gånger i kvartalet Några gånger per år Mer sällan

7. Hur stora uttag planeras för kommande år?

<50 000 kr 50 000 kr - 150 000 kr 150 001 kr - 500 000 kr 500 001 kr - 1 000 000 kr >1 000 000 kr

8. Hur mycket har du idag totalt sparat/placerat i värdepapper och pengar?

SEK

9. Från vilken bank eller institut kommer du generellt göra överföringar?

Svensk bank/annat institut Utländsk bank/annat institut Svenskt försäkringsbolag Utländskt försäkringsbolag
 Pension Från min arbetsgivare Jag är förmånstagare och har erhållit depån genom arv
 Annat, beskriv:

Underskrift

Jag intygar att ovan givna uppgifter stämmer.

Underskrift		
Namnförtydligande	Ort och datum	Signatur Back Office

Definitioner

I depåavtalet samt i dessa bestämmelser förstås med

a) värdepapper

dels finansiellt instrument såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. 1) överlåtbara värdepapper som kan bli föremål för handel på kapitalmarknaden, 2) penningmarknadsinstrument, 3) andelar i företag för kollektiva investeringar (fondandelar), 4) finansiella derivatinstrument och 5) utsläppsrätter;

dels värdehandling, varmed avses handling som inte kan bli föremål för handel på kapitalmarknaden, dvs. 1) aktie eller enkelt skuldebrev som enligt definitionen ovan inte är finansiellt instrument 2) borgensförbindelse, 3) gåvobrev, 4) pantbrev eller liknande handling.

b) avräkningsnota besked om att en order/ett affärsuppdrag har utförts.

c) reglerad marknad såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. ett multilateralt system inom EES som sammanför eller möjliggör sammanförande av ett flertal köp- och säljintressen i finansiella instrument från tredje part – regelmässigt, inom systemet och i enlighet med icke skönsmässiga regler – så att det leder till ett kontrakt.

d) handelsplats såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. en reglerad marknad, en multilateral handelsplattform (MTF-plattform) eller en organiserad handelsplattform (OTF-plattform).

e) utförandeplats en handelsplats, en systematisk internhandlare eller en marknadsgarant inom EES eller en annan person som tillhandahåller likviditet inom EES.

f) handelsplattform en MTF-plattform eller en OTF-plattform.

g) MTF-plattform, såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. ett multilateralt system inom EES som sammanför flera tredjeparters köp- och säljintressen i finansiella instrument - inom systemet och i enlighet med icke skönsmässiga regler - så att det leder till ett kontrakt.

h) OTF-plattform, såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. ett multilateralt system inom EES som inte är en reglerad marknad eller en MTF-plattform, och inom vilket flera tredjeparters köp- och säljintressen i obligationer, strukturerade finansiella produkter, utsläppsrätter eller derivat kan interagera inom systemet så att det leder till ett kontrakt.

i) systematisk internhandlare, såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. ett värdepappersinstitut som i en organiserad, frekvent, systematisk och väsentlig omfattning handlar för egen räkning när det utför kundorder utanför en reglerad marknad eller en handelsplattform utan att utnyttja ett multilateralt system.

j) multilateralt system, såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. ett system där flera tredjeparters köp- och säljintressen i finansiella instrument kan interagera inom systemet.

k) förvaring av värdepapper, såväl förvaring av fysiska värdepapper som sådant förvar av dematerialiserade värdepapper som uppkommer genom registrering i depå.

l) depåförande tredje part, värdepappersinstitut som på uppdrag av Institutet eller annan depåförande tredje part förvarar värdepapper i depå för kunders räkning.

m) värdepappersinstitut, värdepappersbolag, svenska kreditinstitut med tillstånd att driva värdepappersrörelse och utländska företag som driver värdepappersrörelse från filial eller genom att använda anknutna ombud etablerade i Sverige, samt utländska

företag med tillstånd att bedriva verksamhet som motsvarar värdepappersrörelse.

n) värdepapperscentral, såsom definierat i lagen (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument, dvs. detsamma som i artikel 2.1.1 i förordningen om värdepapperscentraler, i den ursprungliga lydelsen.

o) bankdag, dag i Sverige som inte är söndag eller allmän helgdag eller som vid betalning av skuldebrev är likställd med allmän helgdag (sådana likställda dagar är fredag, lördag, midsommarafton, julafton samt nyårsafton).

p) central motpart (CCP), såsom definierat i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 av den 4 juli 2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister (Emir), dvs. en juridisk person som träder emellan motparterna i kontrakt som är föremål för handel på en eller flera finansmarknader och blir köpare till varje säljare och säljare till varje köpare.

q) SRD II-bolag, bolag med hemvist inom EES vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad och som omfattas av SRD II.

r) intermediär, såsom definierat i lagen (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument, dvs. en juridisk person som för aktieägares eller andra personers räkning förvarar eller administrerar aktier eller för värdepapperskonton.

s) SRD II, Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/828 av den 17 maj 2017 om ändring av direktiv 2007/36/EG vad gäller uppmuntrande av aktieägares långsiktiga engagemang såsom det har implementerats i svensk rätt genom 3 a kap. lagen (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument, samt kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/1212 av den 3 september 2018 om fastställande av minimikrav för genomförandet av bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/36/EG vad gäller identifiering av aktieägare, överföring av information och underlättande av utövandet av aktieägarättigheter.

Vid hänvisning till depåavtalet nedan omfattas även dessa allmänna bestämmelser och allmänna villkor för handel med finansiella instrument.

A. FÖRVARING I DEPÅ M.M.

A.1 FÖRVARING HOS INSTITUTET

A.1.1 Institutet ska i depå registrera sådant värdepapper som mottagits av Institutet för förvaring m.m. i depå. Mottagna värdepapper förvaras av Institutet för Kundens räkning.

Institutet får såsom förvaltare låta registrera mottagna finansiella instrument i eget namn hos värdepapperscentral, t.ex. Euroclear Sweden AB eller den som utanför EES fullgör motsvarande registreringsåtgärd avseende instrumentet. Därvid får Kundens finansiella instrument registreras tillsammans med andra ägares finansiella instrument av samma slag.

Enligt dessa bestämmelser ska finansiellt instrument i kontobaserat system hos värdepapperscentral eller den som utanför EES fullgör motsvarande registreringsåtgärd avseende instrumentet anses ha mottagits när Institutet erhållit rätt att registrera eller låta registrera uppgifter avseende instrument i sådant system. Övriga värdepapper anses ha mottagits när de överlämnats till Institutet.

A.1.2 Institutet förbehåller sig rätten att pröva mottagandet av visst värdepapper, se även punkt G.7. Om Kunden har flera depåer hos Institutet och Kunden inte instruerat Institutet om i vilken depå visst värdepapper ska registreras, får Institutet självt bestämma i vilken depå registreringen ska ske.

A.1.3 Institutet utför ingen äkthetskontroll av Kundens värdepapper.

A.1.4 Institutet förbehåller sig skälig tid för registrering, överföring och utlämnande av värdepapper.

A.1.5 Kunden uppdrar åt Institutet att i tillämpliga fall låta förvaltarregistrera innehav av fondandelar i Institutets namn. Vid sådan registrering reserverar sig Institutet för respektive fondbolags handläggningstid.

A.1.6 Institutet får avregistrera värdepapper från Kundens depå när den som gett ut värdepapperet försatts i konkurs eller värdepapperet av annat skäl förlorat sitt värde. Om det är praktiskt möjligt och lämpligt ska Institutet, bl.a. med beaktande av Kundens intresse, i sådant fall försöka registrera värdepapperet i Kundens namn.

A.1.7 Utöver avtalad panträtt i depåavtalet kan Institutet ha kvittningsrätt, panträtt eller annan säkerhetsrätt enligt EU-förordning, lag, föreskrifter, allmänna rättsprinciper, eller regelverk hos värdepapperscentral eller central motpart (CCP).

A.1.8 Institutets tjänster enligt depåavtalet och dessa bestämmelser riktar sig inte till fysiska personer bosatta i USA eller juridiska personer med säte i USA eller andra U.S. Persons (som det definieras i vid var tid gällande Regulation S till United States Securities Act 1933) eller till sådana personer i andra länder där det krävs att Institutet har vidtagit registreringsåtgärder eller andra liknande åtgärder.

A.2 DEPÅFÖRVARING HOS TREDJEPART

A.2.1 Institutet får förvara Kundens värdepapper hos annat värdepappersinstitut, i Sverige eller utlandet. Depåförande tredjepart kan i sin tur anlita annan depåförande tredjepart för förvaring av Kundens värdepapper.

A.2.2 Depåförande tredjepart utses av Institutet efter eget val, med iakttagande av de skyldigheter som åligger Institutet enligt EU-förordning, lag och föreskrifter.

A.2.3 Vid förvar hos depåförande tredjepart i utlandet (inom eller utanför EES) omfattas Kundens värdepapper av tillämplig nationell lag, vilket kan innebära att Kundens rättigheter avseende dessa värdepapper kan variera jämfört med vad som skulle gälla vid en förvaring i Sverige.

A.2.4 Förvaring hos depåförande tredjepart sker normalt i Institutets namn för kunders räkning. I sådant fall får Kundens värdepapper registreras tillsammans med andra ägares värdepapper, exempelvis på samlingskonto. Institutet får även uppdras åt depåförande tredjepart att i Institutets ställe låta sig registreras för Kundens värdepapper.

I särskilda fall får Institutet även låta Kundens värdepapper ingå i ett för flera ägare gemensamt dokument.

A.2.5 Vid förvaring av Kundens värdepapper på samlingskonto hos depåförande tredjepart följer Kundens rättigheter av tillämplig nationell lagstiftning. Då Kundens värdepapper förvaras tillsammans med andra kunders värdepapper och om det skulle uppstå en brist så att det totala innehavet på samlingskontot inte motsvarar samtliga kunders rätta innehav, regleras den bristen mellan innehavarna i enlighet med lag eller marknadspraxis hos den depåförande tredjeparten. Detta kan komma att innebära att innehavarna inte får tillbaka hela sitt innehav utan att bristen fördelas mellan innehavarna i förhållande till storleken på var och ens innehav.

Huruvida Kunden har en sakrättsligt skyddad separationsrätt i händelse av att Institutet eller depåförande tredjepart skulle försättas i konkurs eller drabbas av annan åtgärd med motsvarande rättsverkningar kan variera och är beroende av tillämplig nationell lag.

I Sverige föreligger sakrättsligt skyddad separationsrätt under förutsättning att värdepappren hålls avskilda från depåförande

tredjepartens eller Institutets egna värdepapper. Vid förvaring hos depåförande tredjepart i utlandet kan det också, till följd av tillämplig utländsk lag, vara omöjligt att identifiera kunders värdepapper separat från den tredje partens eller Institutets egna värdepapper. I sådant fall finns en risk att Kundens värdepapper vid en konkursituation eller annan åtgärd med motsvarande rättsverkningar skulle kunna komma att anses ingå i den tredje partens eller Institutets tillgångar.

A.2.6 Depåförande tredjepart, värdepapperscentral, central motpart (CCP) samt motsvarigheter utanför EES kan ha säkerhet i eller kvittningsrätt avseende Kundens värdepapper och till dem kopplade fordringar. I sådant fall kan Kundens värdepapper komma att tas i anspråk för sådana rättigheter.

A.3 KLIENTMEDEL

Om Institutet tar emot medel med redovisningskyldighet (klientmedel) placeras klientmedel hos annat kreditinstitut.

A.4. DEPÅINFORMATION

Kunden får via Institutets hemsida i inloggat läge uppgifter om depån innefattande bl.a. värdepappersinnehav och saldo. Uppgifter om fondandelsinnehav redovisas med högst två decimaler till Kunden. Om den uppgift om fondandelsinnehav som Institutet får från fondbolaget är angiven med fler än två decimaler gör Institutet en avrundning innan redovisning görs till Kunden. Institutet svarar inte för att uppgifterna är korrekta.

B. INSTITUTETS ÅTAGANDEN AVSEENDE VÄRDEPAPPER

B.1 ALLMÄNT

B.1.1 Institutet åtar sig att för Kundens räkning vidta under punkterna B.2 – B.4 angivna åtgärder beträffande mottagna värdepapper. Beträffande aktier i SRD II-bolag ska Institutet dessutom vidta under punkten B.5 angivna åtgärder vilket kan innebära en avvikelser i vissa delar från B.1.2 till B.1.8 nedan.

B.1.2 Åtagandena inträder - om inte annat anges nedan eller särskilt överenskommit - för svenska finansiella instrument registrerade hos värdepapperscentral fr.o.m. den femte bankdagen, och för övriga svenska (dvs. utgivna av emittenter med säte i Sverige) värdepapper samt för utländska finansiella instrument fr.o.m. den femtonde bankdagen efter det att värdepappren mottagits av Institutet. Institutet är således inte skyldigt att bevaka frister som löper ut dessförinnan. För åtaganden avseende aktier i SRD II-bolag gäller vad som framgår av B.5.

B.1.3 Institutet vidtar i punkterna B.2 – B.4 angivna åtgärder under förutsättning att Institutet i god tid fått fullgod information om den omständighet som föranleder åtgärden genom meddelande från Kunden, depåförande tredjepart, fondbolag, emittent, agent (motsvarande) eller värdepapperscentral. För aktier i SRD II-bolag gäller vad som framgår av B.5.

B.1.4 För distribution av årsredovisningar, delårsrapporter, prospekt och annan information ansvarar emittenten. Prospekt och annan information om erbjudanden distribueras normalt inte av Institutet. Institutet tillhandahåller Kunden i stället en sammanfattning av erbjudandet. Kunden får samtidigt en anvisning om var mer information om erbjudandet finns. Kunden uppmärksammas på att information om företagshändelser (t.ex. emissioner, inlösen och återköp) endast tillställs Kunden via Institutets hemsida i inloggat läge. Vid investering i fondandelar godkänner Kunden att fondfaktablad tillhandahålls via Institutets hemsida i inloggat läge.

B.1.5 Institutet får helt eller delvis underlåta att vidta en åtgärd, om det på depån eller anslutet konto inte finns medel eller kreditrymme för åtgärden eller om Institutet inte får de uppgifter som krävs för åtgärden eller för att uppfylla krav enligt EU-förordning, lag och föreskrifter.

B.1.6 Institutet får vidta eller underlåta att vidta åtgärd som anges i punkterna B.2 och B.3 om Institutet särskilt angivit detta i meddelande till Kunden och denne inte lämnat instruktion om annat inom den svarstid som angetts i meddelandet. Kunden är därefter bunden av åtgärd som Institutet vidtagit eller underlåtit att vidta på samma sätt som om Kunden själv gett uppdrag om åtgärden.

B.1.7 Vid Institutets försäljning av rätter enligt nedan får försäljning ske gemensamt för flera Kunder och i tillämpliga fall i enlighet med Institutets vid var tid gällande särskilda Riktlinjer för bästa utförande av order. Likviden ska fördelas proportionellt mellan kunderna.

B.1.8 Om Kunden enligt tillämplig lag eller reglerna för en emission eller ett erbjudande inte har rätt att utnyttja företrädesrätter, som tillkommit Kunden till följd av dennes innehav av visst värdepapper, får Institutet sälja dessa företrädesrätter.

B.1.9 Enligt EU:s förordning (EU) 909/2014 om förbättrad värdepappersavveckling ska en värdepapperscentral debitera respektive kreditera sina deltagare (värdepappersinstituten) sanktionsavgifter vid försenad avveckling av värdepappersaffärer.

Sanktionsavgifter som Institutet mottagit från en värdepapperscentral kan Institutet komma att fördela ut till berörda kunder när och på det sätt Institutet bedömer som praktiskt möjligt och lämpligt, bl.a. med iakttagande av Kundens intresse, storleken på avgiften och förseningens inverkan på Kunden. Institutet har därvid rätt att beakta kostnader för leveransförseningar, t.ex. för ersättningsköp, värdepapperslån eller tidigare sanktionsavgifter som Institutet inte vidaredebiterar.

Som framgår i punkt G.1 Avgifter m.m. och i depåavtalet har Institutet rätt att vidaredebitera Kunden sådana avgifter som debiterats Institutet i samband med avveckling av Kundens värdepappersaffärer.

B.2 SVENSKA FINANSIELLA INSTRUMENT

B.2.1 Med svenska finansiella instrument avses i denna punkt B.2 finansiella instrument som är utgivna av emittenter med säte i Sverige och som är registrerade hos värdepapperscentral som har tillstånd att bedriva verksamhet i Sverige samt är upptagna till handel i Sverige eller handlas på svensk handelsplats. För svenska finansiella instrument omfattar Institutets åtagande – med den eventuella avvikelser som kan följa av vad som sägs i punkt B.1.6 – de åtgärder som anges under punkterna B.2.2 – B.2.8.

Beträffande andra finansiella instrument gäller i stället vad som anges under punkt B.3 beträffande utländska finansiella instrument.

B.2.2 Beträffande aktier åtar sig Institutet att:

- ta emot utdelning. Om Kunden har rätt att välja mellan utdelning i kontanter eller i annan form, får Institutet välja utdelning i form av kontanter om Kunden inte lämnat annan instruktion;
- vid nyemission avseende aktier i vilka Kunden har företrädesrätt, underrätta Kunden härom samt biträda Kunden med önskade åtgärder i samband därmed. Om instruktion om annat inte lämnats senast tre bankdagar före sista dagen för handel med teckningsrätten har Institutet rätt, men inte skyldighet, att för Kundens räkning och förutsatt att Institutet bedömer det som praktiskt möjligt och lämpligt, bl.a. med beaktande av Kundens intresse – sälja teckningsrätt som inte utnyttjats;
- vid offentligt erbjudande om överlåtelse av finansiellt instrument riktat till Kunden från emittenten (inlösen/återköp) eller annan (uppköp) underrätta Kunden om och efter särskilt uppdrag från Kunden biträda denne med önskade åtgärder. (Se också B.2.5.) Motsvarande gäller vid offentligt erbjudande om förvärv av finansiellt instrument riktat till Kunden;
- vid fondemission avseende aktier har Institutet rätt, men inte

skyldighet, att för Kundens räkning göra sådana tillköp av fondaktierätter som behövs för att alla fondaktierätter som tillkommer Kunden på grund av i depån registrerade aktier ska kunna till fullo utnyttjas i fondemissionen och i depån förteckna så många nya aktier som Kunden därefter är berättigad till;

- såvitt avser aktier i s.k. avstämningsbolag underrätta Kunden om begärd tvångsinlösen;
- såvitt avser aktier i avstämningsbolag vid nedsättning av aktiekapitalet, inlösen eller likvidation motta respektive lyfta kapitalbelopp samt annat förfallet belopp; samt
- på uppdrag av Kunden ombesörja att hos värdepapperscentral förvaltarregistrerade aktiers rösträtt registreras i Kundens namn. Detta förutsätter dock att uppdraget är Institutet tillhanda senast femte bankdagen före sista dag för införande i aktieboken (dvs. på avstämningsdagen) för rätt att delta i bolagsstämma och att sådan rösträttsregistrering kan ske enligt rutin hos värdepapperscentral.

Om depån innehas av två eller flera gemensamt och det i uppdraget inte angetts i vems namn aktierna ska registreras sker rösträttsregistrering av aktierna i proportion till vars och ens andel. Rösträttsregistrering sker inte av överskjutande aktier.

B.2.3 Beträffande teckningsoptioner åtar sig Institutet att i god tid underrätta Kunden om sista dag för aktieteckning och, efter särskilt uppdrag från Kunden, söka verkställa kompletteringsköp av teckningsoptioner och verkställa nyteckning av aktier. Om överenskommelse om annat inte träffats senast tre bankdagar före sista dag för handel med teckningsoptioner har Institutet rätt, men inte skyldighet, att för Kundens räkning och förutsatt att Institutet bedömer det som praktiskt möjligt och lämpligt, bl.a. med beaktande av Kundens intresse – sälja teckningsoption som inte utnyttjats.

B.2.4 Beträffande inköpsrätter åtar sig Institutet att i god tid underrätta Kunden om sista dag för köpanmälan och, efter särskilt uppdrag av Kunden, söka verkställa kompletteringsköp av inköpsrätt och ombesörja köpanmälan. Om överenskommelse om annat inte träffats senast tre bankdagar före sista dag för handel med inköpsrätten, har Institutet rätt, men inte skyldighet, att för Kundens räkning och förutsatt att Institutet bedömer det som praktiskt möjligt och lämpligt, bl.a. med beaktande av Kundens intresse – sälja inköpsrätt som inte utnyttjats.

B.2.5 Beträffande inlösenrätter åtar sig Institutet att i god tid underrätta Kunden om sista dag för inlösenanmälan och, efter särskilt uppdrag av Kunden, söka verkställa kompletteringsköp av inlösenrätt och ombesörja inlösenanmälan. Om överenskommelse om annat inte träffats senast tre bankdagar före sista dag för handel med inlösenrätten, har Institutet rätt, men inte skyldighet, att för Kundens räkning och förutsatt att Institutet bedömer det som praktiskt möjligt och lämpligt, bl.a. med beaktande av Kundens intresse – sälja inlösenrätt som inte utnyttjats.

B.2.6 Beträffande svenska depåbevis avseende utländska aktier åtar sig Institutet att vidta motsvarande åtgärder som för svenska aktier enligt ovan om Institutet bedömer det som praktiskt möjligt och lämpligt, bl.a. med beaktande av Kundens intresse.

B.2.7 Beträffande skuldebrev och andra skuldförbindelser som kan bli föremål för handel på kapitalmarknaden åtar sig Institutet att

- motta respektive lyfta ränta samt kapitalbelopp eller annat belopp som vid inlösen, utlottning eller uppsägning förfallit till betalning efter det att skuldförbindelsen mottagits;
- beträffande premieobligationer dessutom lyfta vinst på premieobligation som enligt dragningslista utfallit vid dragning som skett efter det att premieobligation mottagits av Institutet samt underrätta Kunden om utbyte och biträda Kunden med

önskade åtgärder med anledning därav;

- c) beträffande konvertibler och andra konverteringsbara skuldförbindelser dessutom i god tid underrätta Kunden om sista konverteringsdag samt efter särskilt uppdrag av Kunden verkställa konvertering;
- d) vid emission av skuldebrev/skuldförbindelser i vilka Kunden har företrädesrätt, för Kundens räkning teckna sådana skuldebrev/skuldförbindelser om inte annat överenskommit. Därvid ska gälla vad som angivits ovan i punkt B.2.2 b;
- e) vid offentligt erbjudande om överlåtelse av finansiellt instrument riktat till Kunden från emittenten eller annan och som Institutet erhållit information om, på sätt som angetts ovan i punkt B.1.3, underrätta Kunden därom och efter särskilt uppdrag av Kunden biträda denne med önskade åtgärder i samband därmed. Motsvarande gäller vid offentligt erbjudande om förvärv av finansiellt instrument riktat till Kunden, samt
- f) vid meddelande om förtida inlösen och kallelse till fordringshavarvårme eller liknande förfarande avseende skuldebrev/skuldförbindelser i vilka Kunden är innehavare och som Institutet erhållit information om, på sätt som angivits ovan i punkt B.1.3, underrätta Kunden därom och efter särskild överenskommelse med Kunden biträda denne i samband därmed.
- g) beträffande strukturerade produkter som är skuldebrev, lyfta ränta, utdelning och kapitalbelopp.

B.2.8 Beträffande finansiella instrument, som inte omfattas av punkterna B.2.1- B.2.7, såsom derivatinstrument (t.ex. optioner, terminer), strukturerade produkter som inte är skuldebrev och andelar i företag för kollektiva investeringar, (fondandelar) omfattar Institutets åtagande att, i förekommande fall, lyfta utdelning samt i övrigt att vidta de åtgärder som Institutet bedömer som praktiskt möjligt och lämpligt bland annat med beaktande av Kundens intresse eller som Institutet åtagit sig i särskilt avtal med Kunden.

B.3 UTLÄNSKA FINANSIELLA INSTRUMENT

B.3.1 Beträffande aktier och skuldförbindelser, som inte omfattas av B.2 och som är upptagna till handel på en reglerad marknad eller på motsvarande marknad utanför EES eller på en MTF-plattform, omfattar Institutets åtagande – med den eventuella avvikelse som kan följa av vad som sägs i punkt B.1.6 – att vidta samma åtgärder som för svenska finansiella instrument, när Institutet bedömer detta som praktiskt möjligt och lämpligt, bl.a. med beaktande av Kundens intresse. För åtaganden avseende aktier i SRD II-bolag gäller vad som framgår av B.5.

B.3.2 I fråga om utländska aktier registrerade hos värdepapperscentral eller motsvarande utanför EES åtar sig inte Institutet att genomföra rösträtsregistreringar inför bolagsstämma om inte Institutet särskilt informerat Kunden om det. Det innebär att Kunden inte kommer att kunna rösta på bolagsstämma om inte Institutet informerat Kunden om Institutets avsikt att tillhandahålla hjälp med rösträtsregistrering. En förutsättning för rösträtsregistrering är att Kunden följt Institutets instruktioner och t.ex. tillhandahållit dokument och information som är nödvändiga för rösträtsregistrering.

Det kan även förekomma andra begränsningar i Kundens rättigheter som aktieägare, t.ex. att delta i emissioner eller andra företagsändelser och att få information därom, på grund av begränsningar hos värdepapperscentral, eller motsvarande utanför EES, depåförande tredjepart eller annan intermediär.

B.3.3 Beträffande andra utländska finansiella instrument än de i föregående punkter omfattar Institutets åtagande endast att vidta de åtgärder Institutet åtagit sig i särskilt avtal med Kunden.

B.3.4 Kunden är införstådd med att Kundens rättigheter avseende utländska finansiella instrument kan variera beroende på tillämplig

utländsk lag eller regelverk. Kunden är även införstådd med att Institutet då åtgärd avser utländskt finansiellt instrument ofta kan komma att tillämpa andra tidsfrister gentemot Kunden än de som tillämpas i det land där åtgärd ska verkställas.

B.4 SVENSKA OCH UTLÄNSKA VÄRDEHANDLINGAR

Beträffande svenska och utländska värdehandlingar omfattar Institutets åtagande – med den eventuella avvikelse som kan följa av vad som sägs i punkt B.1.6 – att göra vad Institutet åtagit sig i särskilt avtal med Kunden.

B.5 AKTIER I SRD II-BOLAG

B.5.1 Institutet åtar sig vad gäller aktier i ett SRD II-bolag att:

- a) utan dröjsmål till Kunden överföra sådan information och bekräftelser som Institutet erhållit från en intermediär eller ett SRD II-bolag och som ett SRD II-bolag är skyldigt att tillhandahålla sina aktieägare enligt SRD II;
- b) på begäran från Kunden utan dröjsmål överföra Kundens instruktion till ett SRD II bolag eller till nästa intermediär vad gäller utövandet av Kundens rättigheter som aktieägare i SRD II-bolaget eller i övrigt underlätta utövandet av aktieägarers rättigheter enligt SRD II.

C. TILL DEPÅN ANSLUTNA KONTON OCH KREDIT

C.1 Till depån är anslutet ett eller flera konton. Om överenskommelse inte träffas om annat förs ett anslutet konto i svenska kronor.

C.2 På anslutet konto får Institutet sätta in pengar som utgör förskott för köpuppdrag eller likvid för säljuppdrag (eller motsvarande), avkastning på förvaldade värdepapper samt pengar som Kunden i annat fall överlämnat till Institutet eller som Institutet tagit emot för Kundens räkning och som har samband med depån, om inte Kunden har angett Institutet ett annat konto för insättningen.

C.3 Institutet får utöva kvittningsrätt och får även belasta anslutet konto med belopp som Kunden beordrat eller godkänt samt för varje utlägg, kostnad eller förskotterad skatt som har samband med kontot eller depån. Institutet får vidare belasta anslutet konto med belopp motsvarande dels utlägg, kostnad och arvode för uppdrag i övrigt, som Institutet utfört åt Kunden, dels likvid för annan förfallen obetald fordran som Institutet vid var tid har gentemot Kunden. Kunden kan göra uttag till eget konto i annat institut. Uttag och insättningar kan dock inte göras till eller från konton i utlandet.

C.4 Medel i utländsk valuta som Institutet betalar respektive tar emot för Kundens räkning ska innan beloppet sätts in eller tas ut, växlas till svenska kronor enligt av Institutet vid var tid tillämpade villkor. Detta gäller dock inte om kontot förs i den utländska valutan.

C.5 Kunden kan efter Institutets medgivande erhålla rätt till kredit. Detta gäller emellertid inte om Kunden är omyndig eller tillgångarna i depån eller på anslutna konton står under särskild förvaltning eller överförmyndares tillsyn.

Rätten till kredit gäller - om Institutet inte meddelar annat - upp till ett belopp som motsvarar det vid var tid gällande sammanlagda belåningsvärdet av tillgångarna i depån och på anslutna konton.

Har Kunden enligt särskilt avtal pantförskrivit i depån registrerade värdepapper och/eller tillgångar på anslutet konto även för andra förpliktelser än Kundens kredit (t.ex. för handel med derivatinstrument) ska dessa förpliktelser, enligt de principer som Institutet vid var tid tillämpar, beaktas vid fastställandet av krediträttens omfattning.

K Kundens kredit enligt dessa bestämmelser gäller tills vidare, med rätt för Institutet att säga upp krediten till betalning med en månads uppsägningstid. Vid uppsägning av depåavtalet enligt

punkt G.9 första eller tredje stycket nedan är – om inte Kunden är konsument – krediten förfallen till betalning vid tidpunkten för depåavtalets upphörande.

Om Kunden önskar säga upp krediten i förtid ska kredittagaren meddela Institutet detta och betala tillbaka utestående kreditbelopp samt ränta och andra kostnader för krediten fram till förskottsbetalningen. Institutet får inte tillgodoräkna sig någon ersättning för att krediten betalas i förtid.

C.6 Belåningsvärdet av tillgångarna i depån och på anslutna konton beräknas av Institutet i enlighet med de regler som Institutet vid var tid tillämpar. Kunden kan från Institutet få uppgift om det aktuella sammanlagda belåningsvärdet, aktuellt belåningsvärde för visst i depån förtecknat finansiellt instrument och belåningsvärdet respektive saldo på anslutna konton.

Kunden ansvarar för att det inte vid någon tidpunkt uppstår säkerhetsbrist (överbelåning) dvs. att – med beaktande även av andra förpliktelser för vilka nämnda tillgångar utgör säkerhet – krediten inte vid någon tidpunkt överstiger tillgångarnas sammanlagda belåningsvärde. Kunden måste därför själv hålla sig underrättad om det vid var tid gällande sammanlagda belåningsvärdet av tillgångarna i depån och på anslutna konton.

Kunden kan inte i något fall undgå ansvar under återopande av att denne av Institutet inte underrättats om det gällande belåningsvärdet av tillgångarna i depån och på anslutna konton eller om uppkommen säkerhetsbrist.

Om säkerhetsbrist uppkommer är Kunden skyldig att omedelbart och utan anmodan till Institutet betala överskjutande skuldbelopp eller ställa tilläggssäkerhet så att säkerhetsbrist inte längre föreligger. Om så inte sker är hela skulden på anslutet konto förfallen till omedelbar betalning. För Kund som är konsument gäller dock i stället att Institutet får sälja ställda säkerheter i sådan omfattning att utnyttjad kredit inte längre överstiger den kredit som Kunden har rätt till.

C.7 För Kundens tillgodohavande på anslutet konto beräknas ränta efter den räntesats som Institutet vid var tid tillämpar för tillgodohavande på konto av detta slag. För skuld på anslutet konto utgår ränta, ursprungligen efter den räntesats som anges på Institutets hemsida.

Ändring av räntesatserna får ske med omedelbar verkan i samband med kreditpolitiska beslut, ändring av Institutets upplåningskostnader eller andra kostnadsökningar för Institutet. Ändring av räntesatserna av annan anledning får ske endast från och med den dag då Institutet meddelat Kunden om ränteändringen.

Om Kunden är konsument gäller beträffande ränta för skuld på anslutet konto i stället för vad som i föregående stycke angetts att räntesatsen får ändras endast i den utsträckning det motiveras av kreditpolitiska beslut, ändring av Institutets upplåningskostnader eller andra kostnadsökningar som Institutet inte skäligen kunde förutse när depåavtalet ingicks och att ändring av räntesatsen får ske från och med den dag då Institutet meddelat Kunden om ränteändringen.

Uppgifter om räntesatser kan erhållas hos Institutet. Ränta på tillgodohavande räknas från och med dagen efter insättningen till dagen för uttag. Ränta på skuldbelopp utgår från dagen då skuld uppkommit till och med återbetalningsdagen.

Vid bedömning av om tillgodohavande respektive skuld finns på anslutna konton, bedöms varje konto för sig. Detta innebär t.ex. att ett anslutet konto kan komma att gottskrivas ränta samtidigt som ett annat anslutet konto belastas med ränta.

C.8 Om Kunden är i betalningsdröjsmål, har Institutet rätt till dröjsmålsränta från förfalldagen till dess betalning sker i enlighet med Räntelagen (1975:635) på förfallet belopp.

D. PANT

D.1 Bestämmelser om pant finns, förutom i detta avsnitt D, även i depåavtalet under punkten Pantsättning samt under punkt C.5 – C.6.

D.2 Avkastning av pant och andra rättigheter som grundas på panten omfattas också av pantsättningen och utgör pant.

D.3 Institutets åtagande i egenskap av panthavare avseende pantsatt egendom är inte mer omfattande än vad som framgår av dessa bestämmelser.

D.4 Pant ska inte utgöra säkerhet för fordran på Kunden som Institutet har förvärvat eller kan komma att förvärva från annan än Kunden, om nämnda fordran varken har samband med Kundens handel med finansiella instrument eller har uppkommit genom belastning av Kundens konto.

D.5 Om Kunden inte fullgör sina skyldigheter mot Institutet enligt depåavtalet eller skyldigheter som uppkommit i samband med Kundens transaktioner med finansiella instrument får Institutet ta panten i anspråk på det sätt Institutet finner lämpligt. Institutet ska förfara med omsorg och, i förväg underrätta Kunden om ianspråktagandet om det är möjligt och underrättelse enligt Institutets bedömning kan ske utan att vara till nackdel för Institutet i egenskap av panthavare. Institutet får bestämma i vilken ordning ställda säkerheter (panter, borgensåtaganden m m) ska tas i anspråk.

D.6 Institutet äger också bestämma i vilken ordning Kundens förpliktelser ska avräknas. Pantsatta värdepapper får säljas utanför den utförandeplats där värdepapperet handlas eller är upptaget till handel.

D.7 Om panten utgörs av tillgodohavande på konto anslutet till depån får Institutet, utan att i förväg underrätta Kunden, omedelbart ta ut förfallet belopp från kontot.

D.8 Kunden bemyndigar Institutet att självt eller genom någon som Institutet utser, teckna Kundens namn, då detta krävs för att genomföra pantrealisation eller för att tillvarata eller utöva Institutets rätt med avseende på pantsatt egendom. Därmed får Institutet även öppna särskild depå och/eller konto hos värdepapperscentral eller konto i annat kontobaserat system. Kunden kan inte återkalla detta bemyndigande så länge panträtten består.

D.9 Om borgen har tecknats för Kundens skyldigheter enligt depåavtalet gäller följande i fråga om borgensmans rätt till den pantsatta egendomen.

För det fall Institutet tagit borgen i anspråk ska panten därefter utgöra säkerhet för borgensmans återkrav (regresskrav) mot Kunden endast i den mån detta har angetts i borgensförbindelsen. Sådan rätt är efterställd Institutets rätt till pant.

Utgör panten säkerhet för flera borgensmäns återkrav ska de ha rätt till panten i förhållande till var och ens återkrav om de inte kommit överens om annat.

Institutet får så länge Institutet inte tagit borgen i anspråk lämna ut pant, som enligt Institutets bedömning inte behövs för betalning av förfallet belopp enligt depåavtalet, utan att borgensmans ansvar ska minska på grund av detta.

D.10 Kunden får inte utan att samtycke lämnats av Institutet till annan pantsätta egendom som är pantsatt enligt depåavtalet. Sådan pantsättning till annan ska göras enligt Institutets anvisningar. Sker pantsättning i strid mot denna bestämmelse får Institutet säga upp depåavtalet till omedelbart upphörande utan iakttagande av i punkt G.9 nedan nämnd uppsägningstid.

D.11 Om Kunden till annan pantsatt värdepapper registrerade i depån eller medel på konto anslutet till depån får Institutet, även om Kunden invänt mot detta, utlämna/överföra värdepapper respektive överföra medel på till depån anslutet konto till panthavaren eller

annan efter instruktioner från panthavaren. Redovisning av sådant utlämnande/överföring ska sändas till Kunden.

D.12 Kunden får inte på annat sätt förfoga över i depåavtalet pantsatta värdepapper eller medel utan Institutets samtycke i varje särskilt fall.

E. HANDEL MED VÄRDEPAPPER ÖVER DEPÅN SAMT CLEARING OCH AVVECKLING

E.1 På uppdrag av Kunden - även innefattande vad Kunden och Institutet eventuellt har kommit överens om i särskilt avtal om handel via elektroniskt medium - utför Institutet köp och försäljning av finansiella instrument samt andra uppdrag avseende handel med finansiella instrument, inklusive clearing och avveckling, för Kundens räkning. För sådana uppdrag gäller bl.a. allmänna villkor för handel med finansiella instrument. Efter fullgörandet och om förutsättningar för detta föreligger registrerar Institutet dessa transaktioner i Kundens depå och anslutna konton.

E.2 Efter särskild överenskommelse med Institutet kan Kunden genomföra köp, försäljning eller andra transaktioner avseende handel med finansiella instrument hos ett annat institut för registrering i Kundens depå och anslutna konton. Det är därvid Kundens ansvar att säkerställa att uppdrag om att utföra clearing och avveckling lämnas till Institutet i god tid och att Institutet förses med nödvändiga uppgifter om transaktionen samt att övriga förutsättningar för att utföra uppdraget föreligger.

E.3 När Institutet har utfört en köp- eller säljorder på Kundens uppdrag kan Institutet komma att göra en preliminär registrering av berörd affär med finansiella instrument på Kundens depå respektive konto redan vid affärsavslutet. Slutlig avveckling där finansiella instrument levereras mot likvid sker dock en tid därefter, t.ex. två dagar för en aktie på en reglerad marknad i Sverige. Kunden kan i förekommande fall få möjlighet att sälja preliminärt registrerade finansiella instrument respektive använda preliminärt registrerade likvider före den slutliga avvecklingen. Institutet har dock alltid rätt att begränsa Kundens möjlighet att disponera över preliminärt registrerade finansiella instrument och likvider och inte tillåta köp och försäljning förrän den faktiska avvecklingen av preliminärt registrerade affärer med finansiella instrument har genomförts.

E.4 Institutet ska samtidigt med att säljuppdrag lämnas få fri dispositionsrätt till de finansiella instrument som uppdraget omfattar. Vid köpuppdrag ska Kunden senast på likviddagens morgon kl. 08.00 hålla tillräckliga medel tillgängliga för Institutet ska kunna avveckla Kundens förvärvade finansiella instrument. Institutet har dock rätt att avveckla Kundens affärer med finansiella instrument även om Kunden inte hållit berörda finansiella instrument fritt disponibla för Institutet eller tillräckliga medel funnits tillgängliga.

För affärer med finansiella instrument som regleras av EU:s förordning (EU) 909/2014 om förbättrad värdepappersavveckling har Institutet i vissa fall en skyldighet att slutligt genomföra en faktisk avveckling (helt eller delvis) eller betala kontantersättning, se punkt E.10 nedan. Ytterligare reglering om utförande och avveckling av Kundens order finns i allmänna villkor för handel med finansiella instrument och i förekommande fall i andra avtal eller villkor mellan Kunden och Institutet.

E.5 Kunden ska ersätta Institutet för de kostnader, avgifter utlägg, eller förpliktelser som Institutet kan komma att ådra sig i samband med utförande, inklusive avveckling, av Kundens affärer med finansiella instrument. Om det inte finns tillräckliga medel på kontot för att avveckla en genomförd köporder och Institutet enligt stycket ovan ändå avvecklar affären har Institutet rätt att belasta kontot med aktuell köplikvid och den övertrasseringsränta som gäller enligt de bestämmelser som Institutet vid var tid allmänt tillämpar för konto av aktuellt slag.

E.6 Kunden är medveten om att Institutet spelar in och bevarar

telefonsamtal och annan elektronisk kommunikation som kan antas leda till transaktion, exempelvis i samband med att Kunden lämnar Institutet uppdrag om handel eller instruktioner avseende Kundens depå och anslutna konton. Kopior av inspelade samtal och bevarad elektronisk kommunikation med Kunden kommer att finnas tillgängliga på begäran under en period på fem år. Kunden har rätt att på begäran få ta del av inspelade samtal och bevarad elektronisk kommunikation för vilket Institutet har rätt att ta ut en skälig avgift.

E.7 I och med att Kunden undertecknar avtalet eller tar Institutets tjänster i anspråk vad avser handel med finansiella instrument är Kunden bunden av Institutets vid var tid gällande särskilda Riktlinjer för bästa utförande av order och de villkor som vid var tid gäller för handel med visst finansiellt instrument. Med sådana villkor förstås: (i) Allmänna villkor för handel med finansiella instrument, (ii) villkor i orderunderlag och (iii) villkor i av Institutet upprättad avräkningsnota. Institutet ska på kunds begäran tillhandahålla Kunden gällande riktlinjer och villkor som avses i första stycket.

Vid handel med finansiella instrument gäller även tillämpliga regler antagna av Institutet, svensk eller utländsk emittent, utförandeplats, central motpart (CCP) eller värdepapperscentral.

Dessa regler tillhandahålls av berört institut, emittent, handelsplats, central motpart (CCP) eller värdepapperscentral. På Kundens förfrågan kan Institutet lämna Kunden uppgift om var informationen finns tillgänglig, t.ex. hemsida eller kontaktuppgifter.

E.8 Kursinformation och annan information tillhandahålls via Institutets webbplats i inloggat läge. Informationen baserar sig på uppgifter tillhandahållna av externa innehållsleverantörer. Kursinformation respektive annan av tredje part levererad information får enbart användas av Kunden för eget bruk varför vidare spridning inte är tillåten. Institutet tar inget ansvar för att informationen eller uppgifterna är korrekta eller för uppkommen skada på grund av eventuella brister eller fel i lämnad information. Institutet förbehåller sig rätten att utan föregående meddelande helt eller delvis upphöra med att tillhandahålla eller förändra arten och sammansättningen av informationen.

Värdet på förtecknad fondandel följer kursutvecklingen. Den kurs som Kunden erhåller i direkt anslutning till handeln är preliminär i avvaktan på slutgiltigt fastställande och kan komma att revideras.

Informations- och analysmaterial får endast användas för enskilt bruk och får inte mångfaldigas, vidare distribueras eller sammanställas i bearbetat eller obearbetat skick utan Institutets medgivande.

E.9 Enligt Allmänna villkor för handel med finansiella instrument har Institutet rätt att makulera köp eller försäljning där avslut träffats för Kundens räkning i den omfattning som avslutet makulerats av aktuell utförandeplats. Samma rätt gäller om Institutet i annat fall finner makulering av avslut vara nödvändig med hänsyn till att ett uppenbart fel begåtts av Institutet, marknadsmotpart eller av Kunden själv eller, om Kunden genom order handlat i strid med gällande lag, annan författning eller om Kunden i övrigt brutit mot god sed på värdepappersmarknaden. Har avslutet som makulerats redan registrerats i Kundens depå kommer Institutet att korrigera och redovisa makuleringen för Kunden.

E.10 För den händelse någon av parterna skulle försättas i konkurs eller företagsrekonstruktion skulle beslutas för Kunden, enligt lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion, ska samtliga utestående förpliktelser med anledning av handel med finansiella instrument mellan parterna avräknas mot varandra genom slutavräkning per den dag sådan händelse inträffar. Vad som efter sådan slutavräkning tillkommer ena parten är omedelbart förfallet till betalning.

E.11 Enligt EU:s förordning (EU) 2018/1229 om avvecklingsdisciplin ska berörda parter - clearingmedlem, handelsplatsdeltagare respektive motpart i enskild värdepappersaffär - i de fall en

värdepappersaffär inte kan avvecklas i sin helhet - genomföra ersättningsköp, avveckla den del av värdepappersaffären som kan avvecklas eller betala kontantersättning.

I de fall en värdepappersaffär inte kan fullgöras och avvecklas i sin helhet kommer den del av värdepappersaffären som går att avveckla genom dellerans att fullgöras och avvecklas. Den part som är skyldig att leverera värdepapper ska i de fallen anses ha delvis fullgjort värdepappersaffären eller sin leveransskyldighet med de levererade värdepapperna. Den resterande delen av värdepappersaffären fullgörs (i) genom ersättningsköp och kontantersättning och såvitt avser en värdepappersaffär som regleras av EU:s förordning (EU) 909/2014 om förbättrad värdepappersavveckling i enlighet med den och andra tillämpliga förordningar, och (ii) i övrigt enligt vad som framgår av allmänna villkor för handel med finansiella instrument eller vad som överenskommit mellan parterna eller enligt värdepapperscentral, central motparts (CCP) eller utförandeplats regelverk eller marknadspraxis.

F. SKATTER M.M.

F.1 Kunden ska svara för skatter och andra avgifter som ska erläggas enligt svensk eller utländsk lag, svensk/utländsk myndighets föreskrift eller beslut, mellanstatligt avtal eller Institutets avtal med svensk/utländsk myndighet med avseende på värdepapper registrerade i depån, t.ex. preliminärskatt, utländsk källskatt respektive svensk kupongskatt på utdelning.

F.2 Institutet kan, till följd av svensk/utländsk lag, svensk/utländsk myndighets föreskrift eller beslut, mellanstatligt avtal eller Institutets avtal med svensk/utländsk myndighet vara skyldigt att för Kundens räkning vidta åtgärder beträffande skatt och andra avgifter grundat på utdelning/ränta/avyttring/innehav avseende Kundens värdepapper. Det åligger Kunden att tillhandahålla den information, inkluderande undertecknande av skriftliga handlingar, som Institutet bedömer vara nödvändig för att fullgöra sådan skyldighet.

F.3 Om Institutet till följd av skyldighet enligt punkt F.2 för Kundens räkning betalat skatt får Institutet belasta anslutet konto med motsvarande belopp på sätt som anges i punkt C.3.

F.4 Institutet kan, men har ingen skyldighet att, på särskilt uppdrag av Kunden, om rätt därtill föreligger och om Institutet bedömer det som praktiskt möjligt och lämpligt, bl.a. med beaktande av Kundens intresse söka medverka till nedsättning eller restitution av skatt samt utbetalning av tillgodohavande hos skattemyndighet. Institutet får i samband med detta teckna Kundens namn samt även lämna uppgift om Kunden och Kundens värdepapper i den omfattning som krävs.

G. ÖVRIGA BESTÄMMELSER

G.1 AVGIFTER M.M.

För förvaring samt för övriga tjänster enligt depåavtalet och dessa bestämmelser tas ut avgifter enligt vad som framgår i depåavtalet eller som Institutet senare meddelat Kunden på sätt som anges i punkt G.11.

Upplysning om vid var tid gällande avgifter kan på begäran fås hos Institutet eller via Institutets Prislista som finns tillgänglig på www.strivo.se.

Kunden uppmärksammas på att meddelande om ändringar i prislistan endast tillställs Kunden via Institutets webbplats i inloggat läge.

Kunden ska ersätta Institutets kostnader och utlägg som har samband med Institutets uppdrag enligt depåavtalet och dessa bestämmelser samt kostnader och utlägg för att bevaka och driva in Institutets fordran hos Kunden.

Avgifter, kostnader och utlägg debiteras anslutet konto i svenska kronor om inte Institutet meddelar annat.

G.2 INLOGGNING OCH SÄKERHET

I samband med att avtal med Institutet ingås registreras en användaridentitet för Kunden. Denna krävs för att kunna använda Institutets webbaserade tjänster.

Användaridentitet ska skyddas med sådan säkerhetslösning som Institutet tillhandahåller för styrkande av Kundens identitet, t.ex. lösenord eller BankID. Bekräftats identiteten med sådan säkerhetslösning förutsätts användaren vara behörig att använda Institutets tjänster i Kundens namn, innebärande att samtliga viljeyttringar och instruktioner som därefter lämnas är bindande för Kunden.

Institutet har rätt att när som helst spärra en användaridentitet eller den säkerhetslösning som är kopplad till en användaridentitet om Institutet har anledning att anta att:

- Kunden åsidosätter bestämmelserna i avtal med Institutet;
- Kunden agerar på ett sätt som kan orsaka Institutet eller annan skada;
- obehörig användning av användaridentiteten förekommer; eller
- det förekommer upprepade misslyckade inloggningsförsök kopplade till användaridentiteten.

Om Institutet spärrar en användaridentitet eller den säkerhetslösning som är kopplad till en användaridentitet innebär det att Kunden inte längre har tillgång till de tjänster för vilken spärren gäller. Kunden ska informeras om spärren snarast möjligt efter det att den införs. Institutet är inte ansvarigt för skada som orsakas Kunden till följd av detta.

Kunden ska vidta alla rimliga åtgärder för att skydda säkerhetslösningen och se till att obehörig användning inte förekommer. Säkerhetslösningen får endast användas av Kunden personligen och ska förvaras samt hållas under uppsikt på ett betryggande sätt.

Om personlig kod används i samband med säkerhetslösningen åtar sig Kunden att:

- (a)** inte avslöja koden för annan;
- (b)** inte anteckna koden tillsammans med säkerhetslösningen;
- (c)** vid anteckning av koden, inte ange dess egenskap av kod eller dess samband med säkerhetslösningen; och
- (d)** ändra kod om det kan misstänkas att någon obehörigen fått kännedom om koden.

Om säkerhetslösningen finns på en mobil enhet ska relevanta säkerhetsanordningar som finns på enheten användas, t.ex. telefonlås-kod. Om Kunden väljer att använda biometriska funktioner för säkerhetslösningen (t.ex. fingeravtrycksläsare) får endast Kundens egna biometriska kännetecken användas.

Om Kunden får kännedom om att säkerhetslösningen används eller riskerar att användas obehörigen ska detta snarast anmälas till Institutet.

G.3 MEDDELANEN M.M.

Meddelande från Institutet

Institutet lämnar meddelanden till Kunden via Institutets internet-tjänst eller via e-post till av Kunden i depåavtalet angiven e-postadress eller annan e-postadress eller via annan elektronisk kommunikation som Kunden meddelat Institutet, när Institutet bedömer att sådan kommunikation är lämplig. En icke-professionell Kund kan begära att sådan information som Institutets ska ge enligt 9 kapitlet lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, t ex information om Institutet och dess tjänster samt kostnader förknippade med tjänsterna, tillhandahålls kostnadsfritt även på papper.

I de fall Institutet lämnar information till Kunden i pappersformat kan det ske med brev till Kundens folkbokföringsadress (eller mot-

svarande) eller, om detta inte är möjligt, till den adress som anges i depåavtalet. Kunden och Institutet kan även komma överens om att meddelanden ska skickas till en annan adress.

Meddelande som skickats av Institutet med brev ska Kunden anses ha fått senast femte bankdagen efter avsändandet, om brevet sänts till den adress som angivits ovan.

Meddelande genom Institutets internettjänst, e-post eller annan elektronisk kommunikation ska Kunden anses ha fått vid avsändandet om det sänts till av Kunden uppgivet nummer eller elektronisk adress. Om Kunden får ett sådant meddelande vid en tidpunkt som inte är Institutets normala kontorstid i Sverige ska Kunden anses ha fått meddelandet vid början av påföljande bankdag.

Meddelande till Institutet

Kunden kan lämna meddelanden till Institutet via Institutets internet- eller telefontjänst, genom att besöka Institutet eller genom att skicka brev. Brev till Institutet ska ställas till den adress som anges i depåavtalet, såvida Institutet inte begärt svar till annan adress. Kunden kan endast lämna meddelande till Institutet via e-post efter särskild överenskommelse med Institutet.

Meddelande från Kunden ska Institutet anses ha fått den bankdag meddelandet kommit fram till nämnda adress. Även i annat fall ska Institutet anses ha fått meddelandet från Kunden om Kunden kan visa att meddelandet skickats på ett ändamålsenligt sätt. I sådant fall ska Institutet anses ha fått meddelandet den bankdag Kunden kan visa att Institutet borde fått det.

För meddelande avseende reklamation och hävning med anledning av kommissionsuppdrag som konsument lämnat i egenskap av icke professionell Kund enligt Institutets kategorisering enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, gäller att meddelande kan göras gällande om Kunden kan visa att det skickats på ett ändamålsenligt sätt, även om det försenats, förvanskats eller inte kommit fram. Kunden ska dock, om denne har anledning att anta att Institutet inte fått meddelandet eller att det förvanskats, skicka om meddelandet till Institutet.

G.4 REDOVISNING

G.4.1 Redovisning för depån och anslutna konton lämnas - om inte särskilt avtal träffats om annat - minst en gång per år, såvida inte en sådan översikt har tillhandahållits i något annat regelbundet utdrag.

Institutet ansvarar inte för riktigheten av information om värdepapper, som inhämtats av Institutet från extern informationslämnare.

G.4.2 Enligt artikel 62.2 i Kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/565 om organisatoriska krav och villkor för verksamheten i värdepappersföretag ska Institutet skicka ut information till Kunden när värdet av Kundens innehav av s.k. hävstångsinstrument (leveraged financial instrument på engelska) eller finansiella instrument som är ett resultat av s.k. eventalförpliktelsetransaktioner (contingent liability transactions på engelska), sjunker med tio procent.

Kunden och Institutet är överens om att beräkningsmetodiken för den procentuella nedgång som ska utlösa informationsutskick till Kunden ska beräknas i enlighet med den metod, med avseende på enskilt instrument eller typ av instrument eller den metod i övrigt, som Institutet vid var tid anser lämplig bl.a. med iakttagande av Kundens intresse. På Kundens förfrågan ska Institutet informera om berörd beräkningsmetod.

G.5 FELAKTIG REGISTRERING I DEPÅN M.M.

Om Institutet av misstag skulle registrera värdepapper i Kundens depån eller sätta in medel på till depån anslutet konto, har Institutet rätt att snarast möjligt korrigerat registreringen eller insättningen i fråga. Om Kunden förfogat över av misstag registrerade värdepapper eller insatta medel, ska Kunden snarast möjligt till Institutet

lämna tillbaka värdepapperen eller betala tillbaka de medel som mottagits vid avyttringen eller insättningen. Om Kunden underlåter detta har Institutet rätt att köpa in värdepapperen i fråga och belasta Kundens konto med beloppet för Institutets fordran samt, vid Kundens förfogande över medel, belasta Kundens konto med beloppet i fråga.

Institutet ska omedelbart underrätta Kunden om att korrigerat vidtagits enligt ovan. Kunden har inte rätt att ställa några krav gentemot Institutet med anledning av sådana misstag.

Vad som angetts i de två föregående styckena gäller även när Institutet i andra fall registrerat värdepapper i depån eller satt in medel på anslutet konto, som inte skulle ha tillkommit Kunden.

G.6 BEGRÄNSNING AV INSTITUTETS ANSVAR

Institutet är inte ansvarigt för skada som beror av svenskt eller utländskt lagbud, svensk eller utländsk myndighetsåtgärd, krigshändelse, strejk, blockad, bojkott, lockout eller annan liknande omständighet. Förbehållet i fråga om strejk, blockad, bojkott och lockout gäller även om Institutet självt är föremål för eller vidtar sådan konfliktåtgärd.

Skada som uppkommit i andra fall ska inte ersättas av Institutet, om det varit normalt aktsamt.

Institutet ansvarar inte för skada som orsakats av - svensk eller utländsk - utförandeplats, depåförande tredjepart, värdepapperscentral, clearingorganisation, eller andra som tillhandahåller motsvarande tjänster, och inte heller av uppdragstagare som Institutet eller depåförande tredjepart med tillbörlig omsorg anlitat eller som anvisats av Kunden. Detsamma gäller skada som orsakats av att ovan organisationer eller uppdragstagare blivit insolventa. Institutet ansvarar inte för skada som uppkommer för Kunden eller annan med anledning av förfogandeinskränkning som kan komma att tillämpas mot Institutet beträffande finansiella instrument.

Institutet ansvarar inte för indirekt skada. Denna begränsning gäller dock inte om den indirekta skadan har orsakats av grov vårdslöshet. Begränsningen gäller inte heller vid uppdrag som lämnats av konsument om den indirekta skadan orsakats av Institutets vårdslöshet.

Vid direkt eller indirekt skada som uppkommit vid kommissionsuppdrag i förhållande till konsument ankommer det på Institutet att visa att skadan inte uppkommit på grund av Institutets vårdslöshet.

Föreligger hinder för Institutet, på grund av omständighet som anges i första stycket, att helt eller delvis utföra åtgärd enligt dessa bestämmelser eller köp- eller säljuppdrag avseende finansiella instrument får åtgärd uppskjutas till dess hindret har upphört. Om Institutet till följd av sådan omständighet är förhindrad att verkställa eller ta emot betalning/ leverans, ska varken Institutet eller Kunden vara skyldig att betala ränta.

Vad ovan sagts gäller i den mån inte annat följer av lagen (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument.

G.7 AVSTÅENDE FRÅN UPPDRAG M.M.

Institutet har rätt att avsäga sig uppdrag enligt depåavtalet och dessa bestämmelser avseende svenskt finansiellt instrument registrerat hos värdepapperscentral t.ex. Euroclear Sweden inom fem bankdagar, och för övriga svenska värdepapper samt för utländska finansiella instrument inom femton bankdagar efter det att värdepapperen mottagits av Institutet. För utlämnande/överföring av värdepapperet i fråga gäller därvid vad som i punkt G.9 anges om utlämnande/överföring vid uppsägning.

G.8 KUNDS UPPGIFTSSKYLDIGHET OCH UTLÄMNANDE AV UPPGIFT TILL ANNAN

Institutet har rätt att begära att Kunden lämnar den information och de uppgifter som enligt Institutets bedömning är nödvändiga för att uppnå tillräcklig kundkännedom enligt lag (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Uppgifterna ska lämnas inom den tidsfrist som Institutet bestämmer.

Det åligger Kunden att på begäran av Institutet, också lämna annan information, inkluderande skriftliga handlingar, som Institutet bedömer vara nödvändig för att fullgöra de skyldigheter som åligger Institutet enligt detta avtal eller enligt avtal med depåförande tredje part samt tillämplig EU-förordning, lag, föreskrifter, allmänna rättsprinciper, eller regelverk hos utförandeplats, värdepapperscentral eller central motpart (CCP).

Sådan information, jämte handlingar, kan även avse Kundens bakomliggande kund, om Kundens uppdrag till Institutet avsett ett uppdrag för en kunds räkning.

Kunden är införstådd med att Institutet kan vara skyldigt att till annan lämna uppgift om Kundens (eller Kundens kunds) förhållanden på grund av uppdrag relaterat till dessa allmänna bestämmelser.

G.9 UPPSÄGNING

Allmänt

Institutet kan säga upp depåavtalet till upphörande två månader efter det att Kunden enligt punkten G.3 ska anses ha fått meddelandet.

Institutet förbehåller sig rätten att om Kunden under ett år inte haft något värdepappersinnehav på sin depå och under samma tidsperiod, haft ett saldo understigande 100 kronor på sitt depå-konto, skicka underrättelse om uppsägningen till Kunden via brev eller via e-post till av Kunden i depåavtalet angiven e-postadress eller annan e-postadress som Kunden meddelat Institutet, eller via annan elektronisk kommunikation (t.ex. i inloggat läge). Eventuellt saldo på Kundens depåkonto betalas ut till annat konto tillhörande Kunden eller för Kundens räkning.

Kunden kan säga upp avtalet på de sätt som framgår enligt G.3 (dvs. via internettjänst, per brev eller muntligen vid besök på kontor samt via e-post eller via annan elektronisk kommunikation efter särskild överenskommelse) till upphörande en månad efter det Institutet enligt samma punkt ska anses ha fått meddelandet.

Oavsett vad som sagts ovan får part säga upp depåavtalet med omedelbar verkan om motparten väsentligen brutit mot avtalet. I sådant fall ska varje avtalsbrott, där rättelse trots anmaning inte snarast möjligt vidtagits, anses som ett väsentligt avtalsbrott.

Vid depåavtalets upphörande ska parterna genast reglera samtliga sina skyldigheter enligt dessa bestämmelser. Depåavtalet gäller dock i tillämpliga delar till dess att part fullgjort samtliga sina åtaganden gentemot motparten. Vidare får var och en av Institutet och Kunden säga upp uppdrag enligt dessa bestämmelser avseende visst värdepapper på samma villkor som anges ovan.

Uppsägning av depåavtalet i särskilda fall samt spärr av depå och konto

Institutet har rätt att säga upp depåavtalet med omedelbar verkan om, enligt Institutets bedömning:

- a) det skett förändringar av Kundens skatterättsliga hemvist som medför att Institutet inte längre kan fullgöra sin skyldighet att för Kundens räkning vidta åtgärder beträffande skatt enligt vad som anges i avsnitt F eller att fullgörandet av sådan skyldighet avsevärt försvåras;
- b) det är otillåtet för Institutet att tillhandahålla Kunden avtalade tjänster enligt lagstiftning i det land Kunden bor i, flyttar till eller uppehåller sig i;

- c) det finns skälig anledning att anta att Kunden inte kommer att fullgöra sina betalningsskyldigheter mot Institutet, (t.ex. om Kunden inställt sina betalningar, försatts i konkurs eller i övrigt anses vara på obestånd);
- d) Kunden har använt depån och anslutna konton för olagliga ändamål;
- e) Kunden har lämnat felaktiga uppgifter i samband med att depån och anslutna konton öppnades, och korrekta uppgifter skulle ha lett till att Kunden inte hade fått öppna depån och/eller anslutna konton;
- f) det finns misstanke om att depån och anslutna konton eller handeln med värdepapperen kommer att användas för eller i samband med brottslig verksamhet eller i övrigt i strid med gällande lagstiftning andra regler som gäller för handel vid handelsplats eller på annat sätt som kan orsaka skada för Institutet eller annan;
- g) det finns misstanke om penningtvätt eller finansiering av terrorism eller att det finns risk för att Institutet genom att tillhandahålla depån och anslutna konton på något sätt främjar sådant brott;
- h) Institutet inte har tillräcklig kännedom om Kunden enligt lag (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism; eller
- i) Kunden eller Institutet, direkt eller indirekt, blir eller kan bli föremål för eller påverkad av någon sanktion införd av FN, EU, USA, Storbritannien, någon medlemsstat inom EES (eller organ som handlar på uppdrag av någon av dessa) eller någon annan behörig myndighet.

I de fall Institutet har rätt att säga upp depåavtalet med omedelbar verkan enligt ovan har Institutet också rätt att spärra Kundens depå och anslutna konton. Om det enligt Institutets bedömning är praktiskt möjligt och lämpligt ska Kunden informeras i förväg om Institutet beslutar att spärra depån och anslutna konton. I annat fall ska Kunden informeras i efterhand.

Reglering av förpliktelser

Vid depåavtalets upphörande ska Institutet till Kunden utlämna/överföra samtliga i depån registrerade värdepapper eller - om uppsägningen avser visst värdepapper - detta värdepapper.

Kunden ska, efter uppmaning från Institutet, lämna skriftliga anvisningar till Institutet om utlämnandet/överföringen av värdepapper och pengar. Om inte sådana anvisningar lämnats inom två månader efter den dag depåavtalet enligt uppsägningen upphört eller om utlämnandet/överföringen inte kan ske enligt Kundens anvisningar, får Institutet:

- på det sätt Institutet finner lämpligt, sälja eller på annat sätt avveckla värdepapper på depån vid tidpunkt som Institutet väljer och, om värdepapperen saknar värde, låta förstöra respektive avregistrera dessa;
- beträffande finansiellt instrument som registreras enligt lagen (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument: för Kundens räkning öppna VP-konto eller motsvarande hos värdepapperscentral och till sådant konto överföra de finansiella instrumenten;
- beträffande värdepapper i dokumentform: om hinder inte föreligger mot utlämnande på grund av lag eller avtal, på betryggande sätt och på bekostnad av Kunden sända värdepapperen till Kundens adress som är känd för Institutet;
- beträffande annat värdepapper än ovan nämnda samt värdepapper i dokumentform om försändelse visat sig vara obeställbar: på det sätt Institutet finner lämpligt sälja eller på annat sätt avveckla värdepapperen och, om värdepapperen saknar värde, låta förstöra respektive avregistrera dessa;

- beträffande pengar på konton som är anslutna till depån: om det är möjligt; a) sätta in beloppet på konto som Kunden har hos Institutet, b) för Kundens räkning öppna konto i Institutet och betalas ut pengarna dit, eller c) betala ut beloppet till Kunden enligt den betalningsrutin som Institutet tillämpar; samt
- Vid försäljning av värdepapper ska Institutet förfara med normal aktsamhet. Institutet ansvarar dock inte för den värdeutveckling som värdepapperen kan komma att ha efter försäljningen eller för eventuell kapitalbeskattning (eller andra skattekonsekvenser). Institutet får ta betalt för vidtagna åtgärder samt för kostnaderna för avvecklingen genom avdrag från försäljningslikviden. Eventuellt överskott hanteras i enlighet med fjärde strecksatsen i stycket ovan medan eventuellt underskott ska omgående ersättas av Kunden.

G.10 BEGRÄNSNING AV ÅTAGANDEN OCH FÖRHÅLLANDE TILL ANDRA AVTAL

Institutet är inte skyldigt att vidta andra åtgärder än vad som anges i depåavtalet och dessa bestämmelser om inte särskilt skriftligt avtal träffats om detta. Vad som uttryckligen anges i sådant särskilt avtal ska gälla före depåavtalet och dessa bestämmelser.

G.11 ÄNDRING AV BESTÄMMELSERNA OCH AVGIFTER

Ändringar av depåavtalet och dessa bestämmelser eller Institutets avgifter (enligt avtalet och vid var tid gällande prislista) ska ha verkan gentemot Kunden två månader efter det att Kunden enligt punkt G.3 ska anses ha mottagit meddelandet. Om Kunden inte godtar ändringen har Kunden rätt att inom nämnda tid säga upp depåavtalet till upphörande utan iakttagande av i punkt G.9 angiven uppsägningstid.

En ändring som generellt kan anses vara obetydlig för Kunden får genomföras utan att Kunden informerats om detta särskilt.

G. 12 INFORMATION OM STÄNGNING AV INTERNETTJÄNST VID PLANERAT UNDERHÅLL

Vid stängning av internettjänsten för planerat underhåll m m ska Institutet i god tid informera Kunden om detta särskilt.

G.13 SÄRSKILT OM MÅNADSSPARANDE I VÄRDEPAPPERSFONDER

Institutet erbjuder Kunden månadssparande begränsat till daglig-handlade värdepappersfonder som vid var tidpunkt finns med i det utvalda utbud som Institutet tillhandahåller inom ramen för den s.k. "Fondlistan", vilken framgår av Institutets hemsida. Kunden skall själv säkerställa att de värdepappersfonder som Kunden månadssparar i finns med i Fondlistans utbud.

Institutet förbehåller sig rätten att vid behov förändra utbudet på Fondlistan. Om sådan förändring leder till att en eller flera av de värdepappersfonder som Kunden månadssparar i inte längre är tillgängliga i Fondlistans utbud, skall Institutet äga rätt att utan Kundens samtycke för varje värdepapper som inte längre omfattas av utbudet, med avseende på kommande dragningar för månadssparande, byta till en annan värdepappersfond med väsentligen samma risknivå, målgrupp och inriktning, enligt Institutets bedömning. I det fall Institutet bedömer att Fondlistan saknar en värdepappersfond med väsentligen samma risknivå, målgrupp och inriktning skall månadssparandet minska med det belopp som avser den värdepappersfond som utgått från Fondlistan. Genomförandet av åtgärder från Institutets sida enligt denna punkt skall föregås av ett Meddelande till Kunden senast två månader innan åtgärden genomförs.

Kunden har möjligheten att skriftligen meddela Institutet att Kunden avstår byte av värdepappersfond i sitt månadssparande, alternativt inkomma med ny order avseende månadssparande.

G. 14 BEHANDLING AV PERSONUPPGIFTER OCH UTLÄMNANDE AV UPPGIFT TILL ANNAN

Behandling av personuppgifter

Institutet kommer att behandla Kundens personuppgifter (såväl av Kunden själv lämnade uppgifter som sådana uppgifter som kan

komma att inhämtas från annat håll t.ex. via offentliga register) i den utsträckning det krävs för förberedelse och administration samt fullgörande av depåavtalet, uppdrag relaterade till avtalet och dessa bestämmelser samt för fullgörande av Institutets rättsliga skyldigheter.

Institutet får behandla Kundens personuppgifter för information till Kunden om regel/villkorsändringar, finansiella instrument, produkter och tjänster m.m. med anknytning till depåavtalet och dessa bestämmelser. Personuppgifterna utgör vidare underlag för marknads- och kundanalyser, affärsuppföljning, affärs- och metodutveckling samt riskhantering. Behandling av Kundens personuppgifter kan även, om Kunden inte har begärt direktreklamspärr, komma att ske hos Institutet för ändamål som avser direkt marknadsföring.

Behandling av personuppgifterna kan, inom ramen för gällande sekretessbestämmelser, även ske hos andra bolag i Institutets koncern eller samarbetspartners som Institutet har avtal med.

Om Kunden vill få information om vilka personuppgifter om honom eller henne som behandlats av Institutet ska Kunden skriftligen begära detta hos Institutet: Strivo AB, Att: Strivos dataskyddsombud, Stora Badhusgatan 18-20, 411 21 Göteborg alternativt dataskyddsombud@strivo.se. Ytterligare information om personuppgiftshantering finns på Institutets hemsida; www.strivo.se.

Kund som vill begära rättelse av felaktig eller ofullständig uppgift kan vända sig till Institutet på ovan angiven adress.

Utlämnande av uppgift till annan

Institutet kan, till följd av EU-förordning, svensk/utländsk lag, svensk/utländsk myndighets föreskrift eller beslut, mellanstatligt avtal och/eller Institutets avtal med svensk/utländsk myndighet, depåförande tredjepart, handelsregler, regelverk hos utförandeplats, värdepapperscentral eller central motpart (CCP), eller avtal/villkor för visst värdepapper, vara skyldigt att till annan lämna uppgift om Kundens förhållanden enligt depåavtalet. Det åligger Kunden att på begäran av Institutet lämna den information, inkluderande skriftliga handlingar, som Institutet bedömer vara nödvändig för att fullgöra sådan skyldighet.

Sådan information, jämte handlingar, kan även avse Kundens bakomliggande Kund om Kundens uppdrag till Institutet avsett ett uppdrag för en kunds räkning.

Institutet kan även komma att lämna ut uppgift om Kundens (eller i förekommande fall Kundens kunds) förhållanden enligt depåavtalet till annat institut med vilket Institutet ingått avtal och om det av lag, föreskrift, beslut, mellanstatligt avtal eller avtal med myndighet medför skyldighet för sådant institut att lämna ut sådan kunduppgift eller inhämta sådan uppgift från institut.

G.15 FULLMAKT

Institutet förbehåller sig rätten att när som helst upphöra att acceptera fullmakter kopplade till Kundens Depå-/konto. Kunden uppmärksammas särskilt på att Institutet som huvudregel kommer att avregistrera samtliga fullmakter kopplade till Kundens Depå-/konto om Kunden avlider. Om Kunden genom fullmakt har gett någon annan rätt att förvärva och avyttra värdepapper som finns i depån, har fullmaktshavaren även rätt att för Kundens räkning tillhandahålla Institutet de uppgifter om Kunden som Institutet vid var tid kräver för att Institutet ska uppnå tillfredställande krav på kundkännedom.

G.16 TILLÄMPLIG LAG

Tolkning och tillämpning av depåavtalet och dessa bestämmelser ska ske enligt svensk rätt.

Twist med anledning av avtalet ska prövas i allmän domstol, vilket för Kund som inte är konsument alltid ska vara Stockholms tingsrätt som första instans.

Inledning

Dessa riktlinjer beskriver de tillvägagångssätt Strivo AB (Bolaget) tillämpar för att utföra och vidarebefordra order i finansiella instrument för kunds räkning. Bolaget vidtar alla rimliga åtgärder i enlighet med riktlinjerna för att åstadkomma bästa möjliga resultat för dess kunder. Även om tillvägagångssätten, som beskrivs i riktlinjerna, förväntas åstadkomma bästa möjliga resultat för kunderna, finns det dock ingen garanti att det under alla förhållanden går att åstadkomma detta för varje enskild transaktion. De tillvägagångssätt som beskrivs utgör "Bästa möjliga utförande" enligt Bolagets uppfattning. När en kund ber Bolaget utföra en transaktion samtycker kunden till att transaktionen utförs i enlighet med dessa riktlinjer. En och samma order kan hanteras genom att flera av de metoder som anges i riktlinjerna används.

Specifik instruktion

En kund kan lämna en specifik instruktion till Bolaget för genomförandet av en viss transaktion. En sådan instruktion äger alltid företräde framför dessa riktlinjer. En specifik instruktion från kund kan således innebära att Bolaget avviker från vad som anges i dessa riktlinjer och därmed är det inte säkert att kund får bästa möjliga resultat.

Olika faktorerers relativa vikt vid vidarebefordran/utförande av order

När Bolaget utför eller vidarebefordrar en kundorder tar Bolaget hänsyn till följande faktorer:

- pris och tillhörande kostnad
- snabbhet och sannolikhet av både utförande och avveckling
- orderns storlek och typ samt dess påverkan på marknaden
- kundens kategori
- underliggande instruments priskänslighet
- övriga hänsyn som Bolaget anser är relevanta vid utförande av kundorder

Bolaget beaktar dessa faktorer vid tidpunkten för utförande/vidarebefordran utifrån kundens egenskaper, det finansiella instrumentet ifråga och rådande marknadsförutsättningar samt i tillämpliga delar vid val av handelsplats.

Bolaget kommer normalt vid utförande/vidarebefordran av order att söka åstadkomma det bästa möjliga resultatet i form av det totala belopp som kunden ska betala eller erhålla.

I vissa fall som t.ex. vid stora order med särskilda villkor, kan Bolaget komma att ta större hänsyn till andra faktorer. Bolaget kan komma att göra en annan bedömning om exempelvis ordern på grund av dess storlek och typ, enligt Bolagets bedömning, kan ha en väsentlig prispåverkan eller påverkan på sannolikheten för att den blir utförd.

Bolaget tillmäter normalt priset och transaktionsomkostnader (courtage) störst betydelse.

Orderhanteringsprocessen

Order kan placeras antingen manuellt eller elektroniskt. Elektroniska order är överföringar av kundinstruktioner om att handla genom handelsplattformen Strivo Online.

Manuella order är kundinstruktioner för handel som vanligtvis härrör från orderblankett, telefonsamtal eller andra meddelanden. Elektroniska order skickas omedelbart för utförande om de inte behöver manuell hantering på grund av orderns art eller storlek. Manuella order och order som behöver manuell hantering kommer att hanteras manuellt av Bolagets personal.

Bolaget kommer att utföra kundorder snabbt, effektivt och rättvist. Jämförbara kundorder utförs i den ordning de mottas, förutsatt att detta inte omöjliggörs av orderns art eller rådande marknadsförhållanden eller där annat dikteras av kundens intressen.

Utförande av order i finansiellt instrument som huvudsakligen handlas på en extern handelsplats

Detta avsnitt avser finansiella instrument som handlas med godtagbar likviditet på en handelsplats utanför Bolaget, exempelvis en reglerad marknad eller annan specialiserad marknadsplats. Sådana finansiella instrument inkluderar exempelvis:

- aktier (exempelvis aktier upptagna till handel på Nasdaq OMX)
- obligationer och andra räntebärande eller diskonterade skuldebrev; inklusive aktieobligationer
- börshandlade fonder
- andra finansiella instrument som handlas på extern handelsplats

En order kommer normalt sändas för utförande till den handelsplats som Bolaget anser bäst lämpad ur ett kundperspektiv. Det är vanligtvis den handelsplats som över tid har påvisat den bästa likviditeten i det finansiella instrumentet. Mest likvid marknadsplats brukar ge bästa pris och högst sannolikhet för genomförande.

Bolaget har tillgång till ett flertal reglerade marknader och andra marknadsplatser/handelsplattformar (s.k. "Multilateral trading facilities", MTF:er) genom Direct Market Access (DMA) som tillhandahålls av Bolagets samarbetspartners. Aktier, börshandlade fonder (även kallade "Exchange Traded Funds", ETF:er) och övriga börshandlade instrument handlas direkt genom DMA när det är möjligt. De DMA-kopplingarna som Bolaget har använder Smart Order Routing (SOR) vilket innebär att ordern utförs automatiskt på den handelsplatsen där den kan utföras till bästa pris.

När ordern är av sådan storlek att det vid utförandet krävs särskild omsorg för att minimera ogynnsam påverkan av ordern i marknaden, kommer Bolaget att utföra ordern vid sådana tidpunkter och i sådana separata delar i marknaden, som Bolaget bedömer ger kunden bästa möjliga resultat under de aktuella omständigheterna.

Om förhållandena så tillåter och Bolaget bedömer att det är till kundens fördel, kan Bolaget utföra hela eller delar av ordern mot antingen sitt eget lager eller direkt mot en motpart i marknaden eller mot en annan kunds order. Bolaget kommer dock endast att göra detta om det vid tidpunkten för transaktionen verkar troligt att resultatet är minst lika bra som annars hade uppnåtts i marknaden.

När en kund begär att Bolaget skall ge ett pris för en transaktion mot eget lager, kommer Bolaget att vidta rimliga åtgärder för att försäkra sig om att det givna priset i alla avseenden är rättvist.

Utförande av order i finansiella instrument som inte huvudsakligen handlas på en extern handelsplats

Detta avsnitt avser finansiella instrument som inte handlas med godtagbar likviditet på en handelsplats utanför Bolaget. Det kan till exempel vara standardiserade men icke börshandlade instrument eller instrument som Bolaget eller annan intermediär skapat från en eller flera komponenter, för att åstadkomma ett instrument designat för att möta specifika exponeringskrav. Sådana finansiella instrument inkluderar exempelvis:

- obligationer och andra räntebärande eller diskonterade skuldebrev
- onoterade aktier
- instrument där avkastningen är sammankopplad med utvecklingen av ett specifikt index eller referensränta
- OTC-derivat
- fondandelar
- andra finansiella instrument som inte handlas på exempelvis reglerad marknad eller annan specialiserad marknadsplats

Bolaget kan komma att utföra ordern mot sitt eget lager till ett välgrundat pris. Prissättningen tar hänsyn till rådande marknadspris eller marknadspris tillgängligt för Bolaget, eller nivå på underliggande tillgång, index eller ränta som ingår i instrumentets struktur, eller andra relevanta marknadsfaktorer eller händelser. Prissättningen tar dessutom hänsyn till kostnader i Bolagets affärsmodell för instrumentet i fråga. För att kunna erbjuda order i exempelvis onoterade aktier kan Bolaget komma att utföra ordern mot en motpart i marknaden eller mot en annan kunds order.

Specifikt för fondandelar kommer Bolaget att genomföra order genom att vidarebefordra den, direkt eller genom en motpart, till det fondbolag (eller motsvarande) som ansvarar för administrationen av fonden. Bolaget ska utföra order avseende fondandelar i enlighet med aktuella fondbestämmelser hos respektive fondbolag. För att order ska kunna exekveras till samma dags NAV, ska order vara Bolaget till handa före en viss angiven tidpunkt, vilket vid var tidpunkt skall framgå av Bolagets webbplats, www.strivo.se. I syfte att säkerställa att order är Bolaget till handa före aktuell tidpunkt, kommer Bolaget kräva att order är Bolaget till handa vid en tidigare tidpunkt samma dag än den faktiska bryttiden för den aktuella fonden.

Primärmarknadstransaktioner

Bolaget kommer att utföra transaktioner i finansiella instrument på primärmarknaden genom att samla ihop och vidarebefordra kunders teckningsanmälningar i form av så kallad "buntorder" till emittenten eller emittentens ombud i enlighet med kundens instruktioner och villkoren för den specifika emissionen. Bolaget säkerställer bästa möjliga resultat för kunder genom att jämföra priser på derivat från andra motparter än emittent när aktuell produkt ska upphandlas. I det fall att bättre pris kan erbjudas av annan motpart än emittent, anvisar Bolaget emittent att handla derivat från sådan motpart.

Handelsplatser som Bolaget huvudsakligen använder för utförande av order

Bolaget kan komma att delta i handel på olika reglerade marknader och andra handelsplatser. Bolaget utvärderar i sådant fall dessa handelsplatser, minst en gång per år eller vid större förändringar av dessa handelsplatser. Bolaget använder främst huvudsakligen handelsplatserna Nasdaq OMX och NGM.

För att genomföra transaktioner i instrument som handlas på andra handelsplatser än de som Bolaget deltar i handeln direkt, genomför Bolaget sådana transaktioner genom att vidarebefordra ordern till företag med direkt tillgång till dessa handelsplatser. Valet av sådana samarbetsföretag sker genom en kontinuerlig utvärdering av företagets förmåga att erbjuda bra orderutförande.

Metoder för orderutförande

För att uppnå bästa möjliga resultat, kan samma order utföras i sin helhet eller i delar genom att använda en eller en kombination av följande metoder:

- Direkt på en reglerad marknadsplats eller MTF – Detta kan ske genom att Bolaget utför ordern direkt eller genom en tredje part.
- Utanför en reglerad marknadsplats eller MTF (såvida inte kunden avseende en enskild order meddelat att den aktuella ordern inte får utföras utanför en reglerad marknadsplats) – Detta kan ske genom att:
  - order matchas mot annan kunds order
  - ordern genomförs mot Bolagets eget lager
  - ordern genomförs mot en tredje part.

Sammanläggning och fördelning av order

Bolaget kan lägga samman en kunds order med andra kunders order alternativt lägga samman den med transaktioner för Bolagets egen räkning, om det är osannolikt att sammanläggningen kommer att vara till nackdel för en enskild kund som ingår i sammanläggningen. Även om en sammanläggning i stort inte förväntas vara till en kunds nackdel – utan kanske snarare till kundens fördel – kan det vid vissa tillfällen vara till en kunds nackdel i förhållande till en specifik order.

När Bolaget lägger samman en kunds order med andra order, fördelas affärerna rättvist mellan kunden och de andra parter vars order lagts samman.

En sammanlagd order som utförts i sin helhet fördelas på det genomsnittliga priset. Om en sammanlagd order endast kunnat utföras delvis kommer den del som utförts att fördelas proportionellt på det genomsnittliga priset. Om en order sammanlagts med utförandet av transaktion för Bolagets egen räkning och den endast kunnat utföras delvis kommer kunden vid fördelningen normalt ha företräde framför Bolaget.

Störningar i marknaden eller handelssystem

Vid avbrott i handeln, när en handelsplats makulerar affärer, vid störningar i marknaden, vid bristande tillgänglighet i tekniska system eller av annat liknande skäl, kan det enligt Bolagets bedömning ligga i kundens bästa intresse att en order utförs eller vidarebefordras på något annat sätt än det som normalt används för det finansiella instrumentet ifråga. Bolaget kommer då att vidta alla rimliga åtgärder för att uppnå bästa möjliga resultat för kunden under rådande omständigheter. Om händelserna som beskrivs ovan, resulterar i allvarliga störningar i marknaden, kommer Bolaget att vidta rimliga åtgärder för att kontakta kunder vars order ännu inte utförts för att inhämta ytterligare instruktioner. Om Bolaget därvid inte lyckas få några instruktioner, kommer Bolaget att vidta sådana åtgärder som rimligtvis kan bedömas vara i kundens bästa intresse och kunden kommer att vara bunden till resultatet. När en marknadsplatsoperatör makulerar eller ändrar affärer som utförts på dess marknadsplats, är Bolaget och dess kunder bundna till sådana åtgärder, även om Bolaget under tiden bekräftat till kunden att affären blivit genomförd.

Ändringar och uppdatering av instruktionen

Dessa riktlinjer kan komma att ändras. Handelsplatserna, företagen till vilka order vidarebefordras och förfaranden för utförande av order, liksom resultaten av order utförande ses löpande över (minst årligen) för att säkerställa att de sannolikt kommer att åstadkomma bästa möjliga resultat för Bolagets kunder. När Bolaget uppdaterar sina riktlinjer kommer dessa ändringar alltid finnas tillgängliga på Bolagets webbplats, www.strivo.se. Ändringar och förändringarna gäller fr.o.m. dagen efter den dag som de publicerats på webbplatsen.

1. Risker med finansiella instrument

1.1. Allmänt om risker

Investeringar i finansiella instrument är förknippade med ekonomisk risk, vilket beskrivs i detta informationsdokument. Du som kund ansvarar själv för risken i dina investeringar och måste därför själv ta del av och därmed skaffa dig kännedom om de allmänna villkor, faktablad, prospekt eller liknande, som gäller för handel med sådana instrument och om instrumentens egenskaper och risker. Du kan få informationen via det värdepappersföretag som du har anlitat. Du måste också fortlöpande bevaka dina investeringar i sådana instrument. Detta gäller även om du fått investeringsråd-givning vid investeringstillfället. Om du själv förvaltar dina investeringar och det skulle visa sig behövas, är det ditt eget ansvar att vara beredd att snabbt vidta åtgärder, exempelvis genom att se över dina investeringar och göra en bedömning om det finns skäl att sälja instrument som utvecklas negativt.

Det finns en uppdelning på så kallade ickekomplexa finansiella instrument (vanligtvis t.ex. aktier och värdepappersfonder) respektive komplexa finansiella instrument (vanligtvis t.ex. derivatinstrument). Uppdelningen belyser bl.a. att instrumenten är förenade med olika nivåer av risk och det kan också vara svårare att förstå riskerna med komplexa finansiella instrument. När det gäller handel med finansiella instrument är det också viktigt att beakta den risk det kan innebära att handla med finansiella instrument på en annan handelsplats än en reglerad marknad, där kraven som ställs generellt är lägre.

Finansiella instrument kan ge avkastning i form av utdelning eller ränta. Härutöver kan marknadspriset (kursen) på instrumentet öka eller minska i förhållande till priset när investeringen gjordes. I den fortsatta beskrivningen inräknas i ordet investering även eventuella korta positioner (negativa exponeringar) som tagits i instrumentet, jämför t.ex. vad som sägs om blankning nedan. Den totala avkastningen är summan av utdelning eller ränta och prisförändring på instrumentet.

Vad investeraren eftersträvar är naturligtvis en total avkastning som är positiv, d.v.s. att investeringen ger vinst, helst så hög som möjligt. Men det finns också en risk att den totala avkastningen blir negativ, d.v.s. att det blir en förlust på investeringen. Risken för förlust varierar med olika instrument. Vanligen är möjligheten till vinst på en investering i ett finansiellt instrument kopplad till risken för förlust. Generellt är möjligheten till vinst respektive risken för förlust större ju längre du behåller investeringen, men för vissa instrument finns det en rekommenderad innehavstid som kan påverka hur lång tid det är lämpligt att du behåller investeringen. I investeringssammanhang används ibland ordet risk som uttryck för såväl förlustrisk som möjlighet till vinst. I den fortsatta beskrivningen används dock ordet risk enbart för att beteckna förlustrisk. Det finns olika sätt att investera som minskar risken. Vanligen anses det bättre att inte investera bara i ett enda eller ett fåtal finansiella instrument, utan att i stället investera i flera olika finansiella instrument. Dessa instrument bör då erbjuda en spridning av riskerna och inte samla risker som kan utlösas samtidigt. En spridning av investeringarna till utländska marknader minskar normalt också risken i den totala portföljen, även om det vid handel med utländska finansiella instrument tillkommer en valutarisk.

1.2. Olika typer av riskbegrepp m.m.

I samband med den riskbedömning som du som kund bör göra inför en investering i finansiella instrument, och även fortlöpande under innehavstiden, finns en mängd olika riskbegrepp och andra faktorer som du bör beakta och sammanväga. Nedan följer en kort beskrivning av några av de vanligaste riskbegreppen.

Bolagsspecifik risk – risken att ett visst bolag går sämre än förväntat eller drabbas av en negativ händelse och de finansiella instrument som är relaterade till bolaget därmed kan falla i värde.

Branschspecifik risk – risken att en viss bransch går sämre än

förväntat eller drabbas av en negativ händelse och de finansiella instrument som är relaterade till bolag i branschen därmed kan falla i värde.

Hållbarhetsrisk – risken att en miljörelaterad, social eller styrningsrelaterad händelse eller omständighet som, om den skulle inträffa, skulle ha en faktisk eller potentiell betydande negativ inverkan på en investerings värde. Exempel på hållbarhetsrisk är konsekvenserna av miljöförstöring, (t.ex. förbud som gör att verksamhet måste ställa om eller avvecklas, minskad efterfrågan, svårighet att erhålla finansiering eller fysisk risk som utarmning av resurser och naturkatastrofer), konsekvenser av brott mot mänskliga rättigheter, arbetstagares rättigheter, jämställdhet, korruption och mutor samt konsekvenserna av bristande bolagsstyrning. Det innebär att både miljörelaterade, sociala eller styrningsrelaterade händelser som härrör från exempelvis ett bolags egen verksamhet och sådana som inträffar oberoende av den verksamhet som bolaget bedriver kan innebära en hållbarhetsrisk för bolaget.

Hävstångseffektsrisk – konstruktionen av derivatinstrument som gör att det finns en risk att prisutvecklingen på den underliggande tillgången får ett större negativt genomslag i kursen/priset på derivatinstrumentet.

Kreditrisk – risken för bristande betalningsförmåga hos till exempel en emittent eller motpart. Bristande betalningsförmåga för en emittent eller motpart kan innebära konkurs eller företagsrekonstruktion med offentligt ackord (nedsättning av fordringsbelopp). Banker, andra kreditinstitut och värdepappersbolag kan i stället bli föremål för resolution. Det innebär att staten kan ta kontroll över institutet och dess förluster kan komma att hanteras genom att dess aktie- och fordringsägare får sina innehav nedskrivna och/eller för fordringsägare sina fordringar konverterade till aktieinnehav (s.k. skuldnedskrivning eller bailin).

Kursrisk – risken att kursen/priset på ett finansiellt instrument går ner.

Legal risk – risken att relevanta lagar och regler är oklara eller kan komma att ändras.

Likviditetsrisk – risken att du inte kan sälja eller köpa ett finansiellt instrument vid en viss önskad tidpunkt.

Marknadsrisk – risken att marknaden i sin helhet, eller den del därav där du som kund har din investering, t.ex. den svenska aktie-marknaden, går ner.

Prisvolatilitetsrisk – risken för att stora svängningar i kursen/priset på ett finansiellt instrument kan påverka investeringen negativt.

Ränterisk – risken att det finansiella instrument du investerat i minskar i värde p.g.a. förändringar i marknadsräntan.

Skatterisk – risken att skatteregler och/eller skattesatser är oklara eller kan komma att ändras.

Valutakursrisk – risken att en utländsk valuta som ett innehav är relaterat till (t.ex. fondandelar i en fond som investerar i amerikanska värdepapper noterade i USD) försvagas.

2. Finansiella instrument

2.1. Fonder och fondandelar

En fond är en "portfölj" av olika finansiella instrument, t.ex. aktier och obligationer. Fonden ägs gemensamt av alla som sparar i fonden, andelsägarna, och förvaltas av ett fondbolag eller en AIF-förvaltare. Fondandelsägarna får det antal andelar i fonden som motsvarar andelen insatt kapital i förhållande till fondens totala kapital. Det är viktigt för dig som kund att ta reda på vilka investeringsregler som gäller för en fond som du vill investera i. Detta framgår av fondens informationsbroschyr och faktablad. Varje fondbolag och AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder är skyldigt att självständigt erbjuda potentiella investerare det faktablad som avser fonden. I

faktabladet framgår även fondens risk/avkastningsprofil där sambandet mellan risk och möjlig avkastning i fonden anges i form av en skala mellan 1 och 7, där 7 innebär högst möjlig avkastning men också högst risk för dig som investerare.

Olika slags fonder styrs av olika regelverk:

Värdepappersfonder är de fonder som uppfyller det s.k. UCITS-direktivets krav på bl.a. investeringsbestämmelser och riskspridning. Såväl svenska som utländska värdepappersfonder (som fått tillstånd i sitt hemland inom EES) får, efter anmälan till behörig myndighet, säljas och marknadsföras fritt i samtliga EES-länder.

Alternativa investeringsfonder (AIF) är fonder som har friare investeringsregler eftersom förvaltaren kan investera i fler typer av tillgångar och använda olika investeringsstrategier, utan UCITS-direktivets krav på, exempelvis, riskspridning. Den som förvaltar en AIF kallas för AIF-förvaltare och ska följa reglerna i AIFM-direktivet. Det är särskilt viktigt för dig som kund att ta reda på vilka investeringsregler som en AIF du avser att investera i kommer att iakttas. Detta framgår av fondens informationsbroschyr/prospekt och faktablad. Alternativa investeringsfonder får inte marknadsföras och säljas fritt till icke-professionella kunder utanför Sverige.

Svenska specialfonder är en typ av AIF. De uppfyller delvis UCITS-direktivets krav på bl.a. investeringsbestämmelser och riskspridning men har fått tillstånd att på ett eller flera sätt avvika från reglerna i UCITS-direktivet. Det är särskilt viktigt för dig som kund att ta reda på vilka investeringsregler som en svensk specialfond du avser att investera i kommer att iakttas. Detta framgår av fondens informationsbroschyr/prospekt och faktablad. Svenska specialfonder får inte marknadsföras eller säljas fritt till icke-professionella kunder utanför Sverige.

Du kan köpa eller lösa in andelar i olika slags fonder på olika sätt:

Andelarna i en fond kan köpas och lösas in genom värdepappersföretag som distribuerar andelar i fonden eller direkt hos fondbolaget. Vissa fonder handlas dagligen eller månatligen medan andra fonder kan ha förutbestämda tidpunkter då fonden är "öppen" för köp och inlösen, varför det inte alltid är möjligt med regelbunden handel. Ett fondbolag kan i vissa undantagsfall stänga eller senarelägga handeln med andelarna i en fond. Det innebär att om du lagt en köp- eller inlösenorden kommer ordern inte utföras förrän handeln med fonden är i gång igen. För att få stänga en fond för handel krävs det att det finns "särskilda omständigheter" eller "särskilda skäl", exempelvis att en marknad fungerar otillfredsställande så att en fond får likviditetsproblem. Ett fondbolags möjlighet att stänga en fond för handel ska framgå av fondens fondbestämmelser.

Andelarnas aktuella värde beräknas regelbundet av fondbolaget och baseras på kursutvecklingen av de finansiella instrument som ingår i fonden. Det kapital som investeras i en fond kan både öka och minska i värde och det är därför inte säkert att du som investerare får tillbaka hela det insatta kapitalet. För fonder med en basvaluta annan än SEK tillkommer en valutarisk vid handel av fondandelar.

En s.k. **ETF (Exchange Traded Fund)**, eller **börshandlad fond**, skiljer sig från hur en vanlig fond handlas. Andelar i ETF:er handlas över börserna på samma sätt som man handlar aktier. Dock kan de i vissa fall även köpas och lösas in direkt hos fondbolaget.

Olika fonder har olika investeringsinriktning. Med investeringsinriktning menas vilken typ av finansiella instrument som fonden investerar i. Nedan redogörs i korthet för några av de vanligaste typerna av investeringsinriktningar för fonder. Utöver dessa finns det även fonder som investerar i speciella branscher, marknader och regioner.

I **aktiefonder** investeras allt eller huvudsakligen allt kapital i aktier eller aktierelaterade finansiella instrument. Förvaltningen av

fonden sker efter analys av förväntningar om framtida marknadsutveckling. Att investera i en aktiefond, som har investerat i flertalet olika aktier, minskar den bolagsspecifika risken för investeraren jämfört med risken för aktieägaren som direktinvesterar i en eller i ett fåtal aktier. Därutöver slipper andelsägaren att själv välja ut, köpa, sälja och bevaka aktierna och annat förvaltningsarbete runt detta.

I **räntefonder** investeras allt eller huvudsakligen allt kapital i obligationer eller räntebärande instrument. Principen för räntefonder är densamma som för aktiefonder: investering sker i olika räntebärande instrument för att få riskspridning i fonden och förvaltningen i fonden sker efter analys av förväntningar om framtida ränteutveckling.

I **blanfonder** kan kapitalet investeras i såväl aktier, ränterelaterade instrument som andra fonder.

I **indexfonder** förvaltas inte fondkapitalet aktivt, utan kapitalet investeras istället i finansiella instrument som följer sammansättningen i ett visst bestämt index.

I **fond-i-fonder** investeras kapitalet i andra fonder. En fond-i-fond kan ses som ett alternativ till att själv välja att investera i flera olika fonder. En investerare kan därmed uppnå den riskspridning som en väl sammansatt egen fondportfölj kan ha. Det finns fond-i-fonder med olika investeringsinriktningar och risknivåer.

Hedgefonder är AIF:er med mycket fria investeringsregler, som kan ge förvaltaren möjlighet att investera i fler typer av tillgångar och använda i stort sett vilka investeringsstrategier som helst. Hedge betyder skydda på engelska. Trots att hedging är avsett att skydda mot oväntade förändringar i marknaden kan en hedgefond vara en fond med hög risk, då hedgefonder ofta är högt belånade. Skillnaderna är dock stora mellan olika hedgefonder och det finns även hedgefonder med låg risk. Tanken med hedgefonder är att investerare ska kunna få avkastning oavsett om marknaderna går upp eller ner. Investeringsinriktningen kan vara allt från aktier, valutor och räntebärande instrument till olika arbitragestrategier (spekulation i förändringar av t.ex. räntor och/eller valutor). Hedgefonder använder sig ofta av derivatinstrument i syfte att öka eller minska fondens risk. Blankning är också ett vanligt inslag.

För ytterligare information om fonder, se Fondbolagens Förenings hemsida, www.fondbolagen.se.

2.2. Aktier

2.2.1. Aktier och aktiebolag

Aktier i ett aktiebolag ger ägaren rätt till en andel av bolagets aktiekapital. Går bolaget med vinst lämnar bolaget vanligen utdelning på aktierna. Aktier ger också rösträtt på bolagsstämman, som är det högsta beslutande organet i bolaget. Ju fler aktier ägaren har desto större andel av kapitalet, utdelningen och rösterna har aktieägaren. Beroende på vilken serie som aktierna tillhör kan rösträtten variera. Aktiebolag kan antingen vara privata eller publika. Endast publika bolag får låta aktierna handlas på en handelsplats.

2.2.2. Aktiekursen

Kursen (priset) på en aktie påverkas i första hand av utbudet respektive efterfrågan på den aktuella aktien vilket i sin tur, åtminstone på lång sikt, styrs av bolagets framtidsutsikter. En akties värdering grundas främst på marknadens analyser och bedömningar av bolagets möjligheter att göra framtida vinster. Den framtida utvecklingen i omvärlden av konjunktur, teknik, lagstiftning, konkurrens osv. avgör hur efterfrågan blir på bolagets produkter eller tjänster och är därför av grundläggande betydelse för kursutvecklingen på bolagets aktier.

Det aktuella ränteläget spelar också en stor roll för prissättningen. Om marknadsräntorna stiger ger räntebärande finansiella instrument, som ges ut samtidigt (emitteras), bättre avkastning. Normalt

sjunker då kurserna på aktier som handlas regelbundet och på redan utgivna räntebärande instrument. Skälet är att den ökade avkastningen på nyemitterade räntebärande instrument relativt sett blir bättre än avkastningen på aktier och på utgivna räntebärande instrument. Dessutom påverkas aktiekurserna negativt av att räntorna på bolagets skulder ökar när marknadsräntorna går upp, vilket minskar vinstutrymmet i bolaget.

Också andra förhållanden som är knutna direkt till bolaget, t.ex. förändringar i bolagets ledning och organisation, produktionsstörningar m.m., kan påverka bolaget negativt. Aktiebolag kan i värsta fall gå så dåligt att de måste försättas i konkurs. Aktiekapitalet, d.v.s. aktieägarnas insatta kapital, är det kapital som då först används för att betala bolagets skulder. Detta leder oftast till att aktierna i bolaget blir värdelösa.

Även kurserna på vissa större utländska reglerade marknader eller handelsplatser inverkar på kurserna i Sverige, bl.a. därför att flera svenska aktiebolag är noterade även på utländska marknadsplatser och prisutjämnningar sker mellan marknadsplatserna. Kursen på aktier i bolag som tillhör samma branschsektor påverkas ofta av förändringar i kursen hos andra bolag inom samma sektor. Denna påverkan kan även gälla för bolag i olika länder.

Aktörerna på marknaden har olika behov av att investera kontanter (likvida medel) eller att få fram likvida medel. Dessutom har de ofta olika mening om hur kursen borde utvecklas. Dessa förhållanden, som även innefattar hur bolaget värderas, bidrar till att det finns såväl köpare som säljare. Är investerarna däremot samstämmiga i sina uppfattningar om kursutvecklingen så vill de antingen köpa och då uppstår ett köptryck från många köpare, eller så vill de sälja och då uppstår ett säljtryck från många säljare. Vid köptryck stiger kursen och vid säljtryck faller den.

En akties omsättning, d.v.s. hur mycket som köps och säljs av en viss aktie, påverkar i sin tur aktiekursen. Vid hög omsättning minskar skillnaden, även kallad spread, mellan den kurs som köparna är beredda att betala (köpkursen) och den kurs som säljarna begär (säljkursen). En aktie med hög omsättning, där stora belopp kan omsättas utan större inverkan på kursen, har en god likviditet och är därför lätt att köpa respektive att sälja. Bolagen på de reglerade marknadernas listor har ofta en högre likviditet. Olika aktier kan under dagen, eller under längre perioder, uppvisa olika rörlighet (volatilitet) i kurserna d.v.s. upp- och nedgångar samt storlek på kursförändringarna.

De kurser som aktierna har handlats till (betalkurser), såsom högst/lägst/senast betalt under dagen samt sist noterade köp/säljkurser samt uppgifter om handlad volym publiceras bl.a. i de flesta större dagstidningarna och på olika internetsidor som upprättas av marknadsplatser, värdepappersföretag och medieföretag. Hur aktuella dessa kursuppgifter är kan variera beroende på sättet de publiceras på.

2.2.3. Olika aktieserier

Aktier i ett bolag kan finnas i olika serier, vanligen A- och B-aktier med olika rösträtt. A-aktier ger normalt en röst medan B-aktier ger en begränsad rösträtt, oftast en tiondels röst. Skillnaderna i röststyrka beror bl.a. på att man vid ägarspridning vill värna om grundarnas eller ägarnas inflytande över bolaget genom att ge dem en starkare rösträtt. Nya aktier som ges ut får då ett lägre röstvärde än den ursprungliga A-serien och betecknas med B, C eller D etc.

2.2.4. Marknadsintroduktion, privatisering och uppköp

Marknadsintroduktion (eng. Initial Public Offering, IPO) innebär att aktier i ett bolag introduceras på aktiemarknaden, d.v.s. upptas till handel på en reglerad marknad eller en annan handelsplats. Allmänheten erbjuds då att teckna (köpa) aktier i bolaget. Oftast rör det sig om ett befintligt bolag, som inte tidigare handlats på en reglerad marknad eller annan handelsplats, där ägarna beslutat att vidga ägarkretsen och underlätta handeln i bolagets aktier.

Om ett statligt ägt bolag introduceras på marknaden kallas detta för privatisering.

Uppköp går i regel till så att någon eller några investerare erbjuder aktieägarna i ett bolag att sälja sina aktier på vissa villkor. Om uppköparen får in 90 % eller mer av antalet aktier i det uppköpta bolaget, kan uppköparen begära tvångsinlösen av kvarstående aktier från de ägare som ej accepterat uppköpserbudandet. Vid tvångsinlösen efter ett uppköpserbudande ska lösenbeloppet motsvara det erbjudna vederlaget i uppköpserbudandet, om inte särskilda skäl motiverar något annat.

2.2.5. Emissioner

Om ett aktiebolag vill utvidga sin verksamhet krävs ofta ytterligare aktiekapital. Detta skaffar bolaget genom att ge ut nya aktier genom en nyemission. Oftast får de gamla ägarna teckningsrätter som ger företräde att teckna aktier i en nyemission. Antalet aktier som får tecknas sätts normalt i förhållande till hur många aktier ägaren tidigare hade. Tecknaren måste betala ett visst pris (emissionskurs), oftast lägre än marknadskursen, för de nyemitterade aktierna. Direkt efter det att teckningsrätterna – som normalt har ett visst marknadsvärde – avskilts från aktierna, sjunker vanligen kursen på aktierna. Samtidigt ökar antalet aktier för de aktieägare som tecknat. De aktieägare som inte tecknar kan, under teckningstiden, som oftast pågår några veckor, sälja sina teckningsrätter på den marknadsplats där aktierna handlas. Efter teckningstiden förfaller teckningsrätterna och blir därmed obrukbara och värdelösa.

Aktiebolag kan även genomföra en s.k. riktad nyemission, vilket genomförs som en nyemission men enbart riktad till en viss krets investerare. Aktiebolag kan även genom s.k. apportemission ge ut nya aktier för att förvärva andra bolag, affärsrörelser eller tillgångar i annan form än pengar. Såväl vid riktad nyemission som vid apportemission sker utspädning av befintliga aktieägares andel av antalet röster och aktiekapital i bolaget, men antalet innehavda aktier och marknadsvärdet på det investerade kapitalet påverkas normalt inte.

Om tillgångarna eller de reserverade medlen i ett aktiebolag har ökat mycket i värde, kan bolaget föra över en del av värdet till sitt aktiekapital genom en s.k. fondemission. Vid fondemission tas det hänsyn till antalet aktier som varje aktieägare redan har. Antalet nya aktier som tillkommer genom fondemissionen sätts i förhållande till hur många aktier ägaren tidigare hade. Genom fondemissionen får aktieägaren fler aktier, men ägarens andel av bolagets ökade aktiekapital förblir oförändrad. Kursen på aktierna sänks vid en fondemission, men genom ökningen av antalet aktier bibehåller aktieägaren ett oförändrat marknadsvärde på sitt investerade kapital. Ett annat sätt att genomföra fondemission är att bolaget skriver upp kvotvärdet på aktierna. Aktieägaren har efter uppskrivning ett oförändrat antal aktier och marknadsvärde på sitt investerade kapital.

2.2.6. Kvotvärde, split och sammanläggning av aktier

En akties kvotvärde är den andel som varje aktie representerar av bolagets aktiekapital. En akties kvotvärde erhålls genom att dividera aktiekapitalet med det totala antalet aktier. Ibland vill bolagen ändra kvotvärdet, t.ex. därför att kursen har stigit kraftigt. Genom att dela upp varje aktie på två eller flera aktier genom en s.k. split, minskas kvotvärdet och samtidigt sänks kursen på aktierna. Aktieägaren har dock kvar sitt kapital oförändrat efter en split, men detta är fördelat på fler aktier som har ett lägre kvotvärde och en lägre kurs per aktie.

Omvändt kan en sammanläggning av aktier, s.k. omvänd split, göras om kursen sjunkit kraftigt. Då slås två eller flera aktier samman till en aktie. Aktieägaren har dock efter en sammanläggning av aktier samma kapital kvar, men detta är fördelat på färre aktier som har ett högre kvotvärde och en högre kurs per aktie.

2.2.7. Special Purpose Acquisition Companies (SPAC)

Special Purpose Acquisition Companies (SPAC-bolag) är skalbolag som noteras på en handelsplats med intentionen att i framtiden förvärva en inkomstdrivande affärsverksamhet, t.ex. ett annat bolag. Bakom SPAC-bolagen står ofta personer med gedigen erfarenhet och kunskap om den ekonomiska sektorn. Det är expertisen hos denna bolagsledning som ska locka till sig investerare att investera kapital i SPAC-bolaget för att möjliggöra för bolagsledningen att i framtiden genomföra bolagsförvärv som kan generera inkomster. Den som investerar kapital i ett tomt SPAC-bolag gör det således utan vetskap om vad det är för typ av verksamhet som SPAC-bolaget kommer att bedriva i framtiden.

Ett SPAC-bolags livscykel delas vanligtvis upp i tre faser:

1. Det första steget är en marknadsintroduktion där investerare erbjuds möjlighet att teckna aktier i det tomma SPAC-bolaget som ska noteras.
2. Det andra steget är när det noterade SPAC-bolaget söker efter ett målbolag att förvärva.
3. Det tredje och sista steget är förvärvet av målbolaget som vanligtvis genomförs genom en fusion.

SPAC-bolagets olika faser är förknippade med olika nivåer av risk. Generellt sett är de två första faserna förknippade med högst risk. Detta är för att investeringen i detta skede enbart är spekulativ – investeraren vet inte med säkerhet vilken verksamhet som kommer bedrivas av bolaget och kan inte heller göra några konkreta analyser av vad bolagets framtida inkomster och kostnader kan komma att uppgå till. Därutöver är investeraren exponerad mot förvärvsrelaterade risker eftersom denne inte vet när det tilltänkta bolagsförvärvet kommer att ske (eller ens om det över huvud taget kommer att ske). SPAC-bolagen har ibland som mål att ett bolagsförvärv ska ske inom exempelvis 36 månader från marknadsintroduktionen, men SPAC-bolaget kan inte lämna några garantier därom. Det finns således en risk att det tomma SPAC-bolaget tvingas träda i likvidation och avnoteras från handelsplatsen utan att ett bolagsförvärv ens lyckas genomföras.

Om SPAC-bolaget hittar ett lämpligt målbolag och lyckas förvärva det övergår dock SPAC-bolagets riskprofil till den hos ett vanligt noterat aktiebolag.

2.3. Indexobligationer/aktieindexobligationer

Indexobligationer/aktieindexobligationer är obligationer där avkastningen i stället för ränta är beroende av t.ex. ett aktieindex. Utvecklas indexet positivt följer avkastningen med. Vid en negativ indexutveckling kan avkastningen utebli. Indexobligationer benämns ofta också som kapitalskyddade produkter. Med detta begrepp avses att, oavsett om produkten ger avkastning eller inte, så återbetalas det nominella beloppet, vanligtvis investeringsbeloppet minskat med eventuellt erlagd överkurs på inlösendagen. Indexobligationer har på så sätt en begränsad förlustrisk jämfört med t.ex. aktier och fondandelar. Risken med en investering i en aktieindexobligation kan, förutom eventuellt betald överkurs och kostnader, definieras som den alternativa avkastningen, d.v.s. den avkastning som investeraren skulle ha fått på det investerade beloppet om denne investerade kapitalet någon annanstans. Observera dock att kapitalskyddet inte gäller om emittenten försätts i konkurs eller blir föremål för företagsrekonstruktion med offentligt ackord (nedsättning av fordringsbeloppet).

Indexobligationer kan ha olika benämningar som aktieindexobligationer, SPAX, aktieobligationer, kreditkorgsobligationer, räntekorgsobligationer, valutakorgsobligationer o.s.v. beroende på vilket underliggande tillgångsslag som bestämmer obligationens avkastning.

2.4. Depåbevis

Svenskt depåbevis är ett bevis om rätt till utländska aktier, som utgivaren av beviset förvarar/innehar för innehavarens räkning. Depåbevis handlas precis som aktier på en reglerad marknad eller handelsplats och prisutvecklingen följer normalt prisutvecklingen på den utländska marknadsplats där aktien handlas. Utöver de generella risker som finns vid handel med aktier eller andra typer av andelsrätter bör eventuell valutakursrisk beaktas.

2.5. Konvertibler

Konvertibler (konverteringslån eller konvertibler) är räntebärande värdepapper (lån till utgivaren/emittenten av konvertibel) som inom en viss tidsperiod kan bytas ut mot aktier. Avkastningen på konvertiblerna, d.v.s. kupongräntan, är vanligen högre än utdelningen på utbytesaktierna. Konvertibelkursen uttrycks i procent av det nominella värdet på konvertibel.

2.6. Omvända konvertibler

Omvända konvertibler är ett mellanting mellan en ränte- och en aktieinvestering. Den omvända konvertibeln är knuten till en eller flera underliggande aktier eller index. Denna investering ger en ränta, d.v.s. en fast, garanterad avkastning. Om de underliggande aktierna eller indexen utvecklas positivt återbetalas det investerade beloppet plus den fasta avkastningen. Om de underliggande aktierna eller indexen däremot skulle falla, finns det en risk att innehavaren i stället för det investerade beloppet, utöver en på förhand fastställd avkastning, kan få en eller flera aktier som ingår i den omvända konvertibeln eller motsvarande kontantlikvid.

2.7. Aktieoptioner och aktieindexoptioner

Aktieoptioner finns av olika slag. Förvärvade köpoptioner (eng. call options) ger innehavaren rätt att inom en viss tidsperiod köpa redan utgivna aktier till ett på förhand bestämt pris. Säljoptioner (eng. put options) ger omvänt innehavaren rätt att inom en viss tidsperiod sälja aktier till ett på förhand bestämt pris. Mot varje förvärvad option svarar en utfärdad option. Risken för den som förvärvat en option är att den minskar i värde eller förfaller värdelös på slutdagen, om inte riskbegränsande åtgärder vidtas. I det senare fallet är den premie som betalas för optionen vid förvärvet helt förbrukad. Utfärdaren av en option löper en risk som i vissa fall kan vara obegränsat stor, om inte riskbegränsande åtgärder vidtas. Kursen på optioner påverkas av kursen på motsvarande underliggande aktier eller index, men oftast med större kursvägningar och prispåverkan än dessa.

Den mest omfattande handeln i aktieoptioner sker på de reglerade marknaderna. Där förekommer även handel med aktieindexoptioner. Dessa indexoptioner ger vinst eller förlust direkt i kontanter (kontantavräkning) utifrån utvecklingen av ett underliggande index.

2.8. Aktieterminer och aktieindexterminer

En termin innebär att parterna ingår ett ömsesidigt bindande avtal med varandra om köp respektive försäljning av en underliggande tillgång till ett på förhand avtalat pris och med leverans eller annan verkställighet, t.ex. kontantavräkning, av avtalet vid en i avtalet angiven tidpunkt (stängningsdagen). Någon premie betalas inte eftersom parterna har motsvarande skyldigheter enligt avtalet.

Det finns två huvudsakliga typer av terminer och de kallas för futures och forwards. Skillnaden mellan en future och en forward består i hur avräkningen går till, det vill säga när man som part i ett kontrakt får betalt eller betalar beroende på om positionen gett vinst eller förlust. För en future sker en daglig avräkning i form av löpande betalningar mellan köpare och säljare på basis av värdeförändringen dag för dag av underliggande tillgång. För en forward sker avräkning först i anslutning till instrumentets slutdag.

2.9. Warranter

Handel förekommer också med vissa köp- och säljoptioner med längre löptider, i Sverige vanligen kallade warranter. Warranter kan utnyttjas för att köpa eller sälja underliggande aktier eller i andra fall ge kontanter om kursen på underliggande aktie utvecklas på rätt sätt i förhållande till warrantens lösenpris. Teckningsoptioner (eng. subscription warrants) avseende aktier kan inom en viss tidsperiod utnyttjas för teckning av motsvarande nyutgivna aktier.

2.10. Hävstångscertifikat

Hävstångscertifikat, som ofta kallas enbart certifikat eller i vissa fall bevis, är ofta en kombination av exempelvis en köp- och en säljoption och är beroende av en underliggande tillgång, t.ex. en aktie, ett index eller en råvara. Ett certifikat har inget nominellt belopp. Hävstångscertifikat ska inte förväxlas med t.ex. företagscertifikat, vilket är ett slags skuldebrev som kan ges ut av företag i samband med att företaget lånar upp pengar på kapitalmarknaden.

En utmärkande egenskap för hävstångscertifikat är att relativt små kursförändringar i underliggande tillgång kan medföra avsevärda förändringar i värdet på innehavarens investering. Dessa förändringar i värdet kan vara till investerarens fördel, men de kan också vara till investerarens nackdel. Innehavare bör vara särskilt uppmärksamma på att hävstångscertifikat kan falla i värde och även förfalla helt utan värde. Hela eller delar av det investerade beloppet kan då förloras. Motsvarande resonemang kan i många fall gälla även för optioner och warranter.

2.11. Kryptotillgångar och finansiella instrument med kryptotillgångar som underliggande tillgång

Kryptotillgångar (eller kryptovalutor) saknar en allmänt accepterad definition. Enkelt sett kan de dock beskrivas som en digital tillgång som kan överföras och lagras elektroniskt med hjälp av teknik för distribuerad liggare (t.ex. blockchain) eller liknande teknik. Kryptotillgångar kan variera väldigt mycket i pris. Det är möjligt att förvärva och själv äga kryptotillgångar och på så sätt direkt dra nytta, eller lida, av tillgångarnas upp- respektive nedgångar. Ofta väljer dock investerare i stället att förvärva finansiella instrument med kryptotillgången som underliggande tillgång.

Oavsett på vilket sätt investeraren exponerar sig mot kryptotillgången, är investeringen riskfylld av flera anledningar. Bland annat finns risker kopplade till genomlysningen av kryptotillgången, dess volatilitet och värdering samt bristande konsumentskydd. Detta innebär att instrument som har kryptovaluta som underliggande tillgång ska handlas med stor försiktighet. Dessa instrument, främst certifikat och s.k. trackercertifikat, är komplexa i sig och får ytterligare en dimension av komplexitet när den underliggande tillgången i sig är svårvärderad och svår att förstå.

2.12. Ränterelaterade instrument

Ett räntebärande finansiellt instrument är en fordringsrätt på utgivaren (emittenten) av ett lån. Avkastning lämnas vanligtvis i form av ränta. Det finns olika former av räntebärande instrument beroende på vilken emittent som gett ut instrumentet, den säkerhet som emittenten kan ha ställt för lånet, löptiden fram till återbetalningsdagen och formen för utbetalning av räntan. En vanlig typ av räntebärande finansiellt instrument är obligationer. Obligationer kan t.ex. utfärdas av bolag (företagsobligationer), en stat (statsobligationer) eller en kommun (kommunobligationer), i stället för annan typ av skuldfinansiering. Obligationer är löpande skuldebrev som intygar att innehavaren har lånat ut pengar till den som har utfärdat obligationen. Det finns olika typer av obligationer och det är viktigt att du som investerare förstår vilken typ av obligation du kommer att investera i och vilka risker investeringen innebär. Se nedan om olika typer av räntebärande instrument och risker.

Risken i ett räntebärande instrument utgörs dels av den kursförändring (kursrisk) som kan uppkomma under löptiden på grund av att marknadsräntorna förändras, dels av att emittenten kanske inte

klarar att göra räntebetalningar eller återbetala lånet (kreditrisk). Lån för vilka fullgod säkerhet för återbetalningen har ställts är typiskt sett mindre riskfyllda än lån utan säkerhet. Generellt anses risken för förlust på räntebärande instrument vara lägre än för aktier. Ett räntebärande instrument utgivet av en emittent med hög kreditvärdighet kan således vara ett bra alternativ för den som vill minimera risken att sparkapitalet minskar i värde och kan vara ett föredra vid ett kortsiktigt sparande. Även vid långsiktigt sparande där kapitalet inte ska äventyras, t.ex. för pensionsåtaganden, är inslag av räntebärande investeringar mycket vanliga. Nackdelen med en räntebärande investering är att den i regel ger en låg värdestegring. Exempel på räntebärande investeringar är sparkonton, privatobligationer och räntefonder.

Kurserna fastställs löpande såväl på instrument med kort löptid (mindre än ett år), t.ex. statsskuldväxlar, som på instrument med längre löptider, t.ex. obligationer. Detta sker på penning- och obligationsmarknaden. Marknadsräntorna påverkas av analyser och bedömningar som Riksbanken och andra större institutionella marknadsaktörer gör av hur utvecklingen av ett antal ekonomiska faktorer såsom inflation, konjunktur, ränteutvecklingen i Sverige och i andra länder osv kommer att utvecklas på kort och lång sikt. Riksbanken vidtar även s.k. penningpolitiska operationer i syfte att styra utvecklingen av marknadsräntorna så att inflationen håller sig inom fastställda mål. De finansiella instrument som handlas på penning- och obligationsmarknaden, t.ex. statsobligationer, statsskuldväxlar och bostadsobligationer, handlas ofta i mycket stora poster (mångmiljonbelopp).

En form av räntebärande instrument är s.k. diskonteringspapper där instrumentet säljs med rabatt. Vid försäljningen beräknas priset på instrumentet genom att diskontera lånebeloppet inklusive beräknad ränta till nuvärde. Nuvärdet eller kursen är lägre än det belopp som erhålls vid återbetalningen (nominella beloppet). Bankcertifikat och statsskuldväxlar är exempel på diskonteringspapper, liksom obligationer med s.k. nollkupongskonstruktion.

Det förekommer även ränteinstrument och andra sparformer där räntan är skyddad mot inflation och investeringen därför ger en fast, real ränta.

Om marknadsräntorna går upp kommer kursen på tidigare utgivna räntebärande finansiella instrument att falla om de har fast ränta, eftersom nya lån ges ut med en räntesats som följer aktuell marknadsränta och därmed ger högre ränta än vad det utgivna instrumentet ger. Omvänt stiger kursen på utgivna instrument när marknadsräntan går ned.

Lån utgivna av stater och kommuner anses vara riskfria vad gäller återbetalningen, vilket således gäller för stats- och kommunobligationer. Andra emittenter än stater och kommuner kan ibland, vid utgivning av obligationer, ställa säkerhet i form av andra finansiella instrument eller annan egendom (sak- eller realsäkerhet).

Det finns även andra räntebärande instrument som innebär en högre risk än obligationer om emittenten skulle få svårigheter att återbetala lånet, t.ex. förlagsbevis, eftersom de lånen återbetalas först efter det alla andra fordringsägare fått betalt. Villkorade konvertibla obligationer (eng. contingent convertibles), s.k. cocos, är en annan typ av komplex produkt med risker som kan vara mycket svåra att förstå. I grunden är de obligationer som under vissa förutbestämda händelser kan skrivas ned, det vill säga förlora hela eller delar av sitt värde, eller omvandlas till aktier.

En form av ränterelaterade instrument är säkerställda obligationer. Dessa är förenade med en särskild förmånsrätt enligt speciell lagstiftning. Regelverket kring säkerställda obligationer syftar till att en investerare ska få full betalning enligt avtalad tidplan även om obligationens utgivare skulle gå i konkurs, förutsatt att den egendom som säkerställer obligationen är tillräckligt mycket värd.

3. Derivatinstrument

3.1. Allmänt om handel och risker med derivatinstrument

Man kan beskriva handel med derivatinstrument som handel med eller förflyttning av risker. Den som exempelvis befarar en kursnedgång på marknaden kan köpa sälloptioner som ökar i värde om marknaden faller. För att minska eller slippa risken för kursnedgång betalar köparen en premie, d.v.s. vad optionen kostar. Derivatinstrument klassificeras som så kallade komplexa finansiella instrument. Komplexa finansiella instrument kan vara förenade med en högre risknivå än ickekomplexa finansiella instrument och det kan också vara svårare att förstå riskerna med komplexa finansiella instrument.

Handel med derivatinstrument är förknippad med särskilda risker, vilka beskrivs övergripande i detta informationsdokument. Du som kund ansvarar själv för riskerna i dina investeringar och måste därför själv ta del av och skaffa dig kännedom om de villkor, faktablad, prospekt eller liknande, som gäller för handel med sådana instrument och om instrumentens egenskaper samt de risker som de är förknippade med. Du kan få informationen via det värdepappersföretag som du har anlitat. Du måste också fortlöpande bevaka dina investeringar (positioner) i sådana instrument. Detta gäller även om du fått investeringsrådgivning vid investeringstillfället. Information för bevakning (kursuppgifter m.m.) kan fås t.ex. via handelsplatsernas hemsidor, i dagstidningar och andra media samt från det värdepappersföretag som du har anlitat. Om du själv förvaltar dina investeringar och det skulle visa sig behövas, är det ditt eget ansvar att vara beredd att snabbt vidta åtgärder, exempelvis genom att se över dina investeringar och göra en bedömning om det finns skäl att t.ex. ställa ytterligare säkerhet eller att avsluta dina investeringar i derivatkontrakt (kvitta ut eller stänga dina positioner).

Det finns både standardiserade och ickestandardiserade derivatkontrakt. Handeln med standardiserade derivat sker vid en handelsplats, som också är den som bestämmer vilka villkor som ska gälla för de standardiserade derivatkontrakten. I handelsplatsens produktbeskrivningar finns information som närmare beskriver villkoren för sådana derivat, innefattande t.ex. de underliggande tillgångarna, löptiden och lösenpriset. Ickestandardiserade derivat kan handlas vid en handelsplats eller mellan två parter (eng. Over the counter, OTC), d.v.s. direkt mellan köpare och säljare.

3.2. Karaktäristiska egenskaper hos derivatinstrument

Handel med derivat kräver särskild sakkunskap. För den som avser att handla med derivatinstrument är det därför viktigt att uppmärksamma följande karaktäristiska egenskaper hos sådana instrument.

Konstruktionen av derivatinstrument gör att prisutvecklingen på den underliggande tillgången får genomslag i kursen eller priset på derivatinstrumentet. Detta prisgenomslag är ofta kraftigare i förhållande till insatsen (erlagd premie) än vad värdeförändringen är på den underliggande tillgången. Prisgenomslaget kallas därför hävstångseffekt och kan leda till större förlust på derivatinstrumenten jämfört med värdeförändringen på den underliggande tillgången, om prisutvecklingen på den underliggande tillgången blir annorlunda än den förväntade. Hävstångseffekten kan också leda till större vinst på insatt kapital än om investeringen hade gjorts direkt i den underliggande tillgången. Hävstångseffekten varierar beroende på derivatinstrumentets konstruktion och användnings-sätt. Stora krav ställs därför på bevakningen av prisutvecklingen på derivatinstrumentet och på den underliggande tillgången. Du som investerar bör vara beredd att agera snabbt, ofta under dagen, om investeringen i derivatinstrument skulle komma att utvecklas negativt. Det är också viktigt att du i din riskbedömning beaktar att det kan vara svårare att avveckla en position/ett innehav vid en negativ prisutveckling. Exempel på finansiella instrument med hävstång är bevis/certifikat och warranter.

Den part som åtar sig en förpliktelse genom att utfärda en option eller ingå ett terminsavtal är från början tvungen att ställa säkerhet för sitt åtagande. I takt med att priset på den underliggande tillgången utvecklas uppåt eller nedåt och således värdet på derivatinstrumentet ökar eller minskar, skiftar också kravet på säkerhet. Ytterligare säkerhet i form av en tilläggssäkerhet kan därför komma att krävas. Hävstångseffekten gör sig således gällande även på säkerhetskravet, som kan förändras snabbt och kraftigt. Om inte du som kund ställer tillräcklig säkerhet, kan motparten eller värdepappersföretaget ha förbehållit sig rätten att, utan att ta kontakt med dig som kund, avsluta investeringen (stänga positionen) för att minimera skadan. Som kund bör du således noga följa prisutvecklingen även med avseende på säkerhetskravet för att undgå en ofrivillig stängning av positionen.

Löptiden för derivatinstrument kan variera från mycket kort tid upp till flera år. Vissa derivat är s.k. open-ended och löper utan någon fastställd slutdag. Prisförändringarna är ofta störst på instrument med kort löptid. Priset på t.ex. en innehavd option sjunker i allmänhet allt snabbare mot slutet av löptiden p.g.a. att det s.k. tidsvärdet avtar. Du som kund bör därför bevaka även löptiden på derivatinstrumenten noga.

3.3. Användning av derivatinstrument

Derivatinstrument är en form av avtal (kontrakt) där själva avtalet är föremål för handel på kapitalmarknaden. Derivatinstrumentet är knutet till en underliggande tillgång eller ett underliggande värde. Denna tillgång eller detta värde kan utgöras av ett finansiellt instrument, någon annan tillgång med ekonomiskt värde, t.ex. valuta eller råvara, eller någon form av värdemätare, t.ex. ett index. Derivatinstrument kan användas för att skapa ett skydd mot en oönskad prisutveckling på den underliggande tillgången. De kan också användas för att uppnå vinst eller avkastning med en mindre kapitalinsats än vad som krävs för att göra en motsvarande affär direkt i den underliggande tillgången. Derivatinstrument kan också användas för andra syften. Användningen av derivatinstrument bygger på en viss förväntning om hur priset på den underliggande tillgången kommer att utvecklas under en viss tidsperiod. Innan handel påbörjas med derivatinstrument är det således viktigt att du som kund säkerställer att du förstår syftet med det aktuella derivatinstrumentet och vilken prisutveckling på den underliggande tillgången som du förväntar dig samt grundat på detta väljer rätt derivatinstrument eller kombination av sådana instrument.

3.4. Olika slag av derivatinstrument

3.4.1. Optioner

En option är ett avtal som innebär att den ena parten (utfärdaren av ett optionskontrakt) åtar sig att köpa eller sälja den underliggande tillgången av eller till den andra parten (innehavaren av kontraktet) till ett på förhand bestämt pris (lösenpriset). Optioner finns av olika slag. Köpoptioner (eng. call options) ger innehavaren rätt att inom en viss tidsperiod köpa den underliggande tillgången, t.ex. redan utgivna aktier, till ett på förhand bestämt pris. Säljoptioner (eng. put options) ger omvänt innehavaren rätt att inom en viss tidsperiod sälja de underliggande tillgångarna till ett på förhand bestämt pris. Mot varje förvärvat option svarar en utfärdad option. Avtalet kan, beroende på slag av option, antingen utnyttjas när som helst under löptiden (amerikansk option) eller endast på slutdagen (europeisk option). Innehavaren betalar en ersättning (premie) till utfärdaren och får en rätt att utnyttja kontraktet men har ingen skyldighet att göra det. Utfärdaren är däremot skyldig att infria kontraktet om innehavaren begär det (löser optionen). Avgörande för optionens värdeutveckling är normalt värdeutvecklingen på den underliggande tillgången.

Risken för den som förvärvat en option är att optionen minskar i värde eller förfaller värdelös på slutdagen, om inte riskbegränsande åtgärder vidtas. Om optionen förfaller värdelös är den premie som betalades för optionen vid förvärvet helt förbrukad. Utfärd-

aren av en option löper en risk som i vissa fall kan vara obegränsat stor, om inte riskbegränsande åtgärder vidtas. Kursen på optioner påverkas av kursen på motsvarande underliggande tillgång i samma eller motsatt riktning, men oftast med större kurssvängningar och prispåverkan än dessa.

Exempel på olika typer av optioner är aktieoptioner, aktieindexoptioner, ränteoptioner och valutaoptioner. Den mest omfattande handeln i aktieoptioner sker på handelsplatser. Där förekommer även handel med aktieindexoptioner. Dessa indexoptioner ger vinst eller förlust direkt i kontanter (kontantavräkning) utifrån utvecklingen av ett underliggande index.

3.4.2. Terminer

En termin innebär att parterna ingår ett ömsesidigt bindande avtal med varandra om köp respektive försäljning av en underliggande tillgång till ett på förhand avtalat pris och med leverans eller annan verkställighet, t.ex. kontantavräkning, av avtalet vid en i avtalet angiven tidpunkt (stängningsdagen). Någon premie betalas inte eftersom båda parter har motsvarande skyldigheter enligt avtalet.

Det finns två huvudsakliga typer av terminer: futures och forwards. Skillnaden mellan en future och en forward består i hur avräkningen går till, det vill säga när man som part i ett kontrakt får betalt eller betalar beroende på om positionen gett vinst eller förlust. För en future sker en daglig avräkning i form av löpande betalningar mellan köpare och säljare på basis av värdeförändringen dag för dag av den underliggande tillgången. För en forward sker avräkning först i anslutning till instrumentets slutdag.

Exempel på olika typer av terminer är aktieterminer, aktieindexterminer, råvarutermener och valutaterminer.

3.4.3. Swapavtal

Ett swapavtal innebär att parterna kommer överens om att löpande erlägga betalningar till varandra, exempelvis beräknade på fast respektive rörlig ränta (ränteswap), eller att vid en viss tidpunkt utbyta (eng. to swap) någon form av egendom med varandra, t.ex. olika slag av valutor (valutaswap), aktier (aktieswap) eller råvaror (råvaruswap).

3.4.4. Warranter

Handel förekommer också med vissa köp- och säljoptioner med längre löptider, i Sverige vanligen kallade warranter. Warranter skiljer sig även från optioner och terminer på så sätt att de är utgivna av en emittent, vanligen en bank eller ett värdepappersbolag, och handlas på handelsplatser. Warranter kan utnyttjas för att köpa eller sälja underliggande tillgång, men i praktiken används de för att ta del av warrantens värdeutveckling utan att den underliggande tillgången köps eller säljs. Om warranten har haft en positiv värdeutveckling kan innehavaren lösa in warranten på lösendagen och enbart erhålla en kontant avräkning motsvarande warrantens prisökning.

Warranter ska inte blandas ihop med teckningsoptioner – som på engelska kallas subscription warrants. Teckningsoptioner kan inom en viss tidsperiod utnyttjas för teckning av motsvarande nyutgivna värdepapper.

3.4.5. Certifikat/bevis

Ett certifikat (vilket också kan kallas bevis) är ett värdepapper som är upptaget till handel på en handelsplats och vars värde, liksom andra derivatinstrument, följer värdet av en underliggande tillgång. De är vanligtvis strukturerade så att de består av dels en obligationsdel, dels en derivatdel, vilka ger en exponering mot den underliggande tillgången. Den underliggande tillgången kan bland annat vara en enskild aktie, råvara, ränta, valuta, index eller en korg av traditionella tillgångar.

Certifikat kan vara strukturerade så att det finns begränsningar avseende hur stor avkastning de kan ge eller hur mycket de kan falla i

värde. De kan även struktureras så att certifikaten ger avkastning i en marknad utan stora kurssvängningar.

Certifikat har ibland ett s.k. kursfallsskydd som gör att den underliggande tillgången kan sjunka i värde innan förlust uppstår.

Något som särskiljer certifikat från vissa andra typer av värdepapper är att den underliggande tillgången kan vara en mer alternativ tillgång, vilken annars kan vara svår att investera i eller exponera sig emot genom andra slags finansiella instrument. Sådana alternativa tillgångar kan t.ex. vara kryptotillgångar och speciella index som saknar direkt finansiell koppling (ex. ESG-index).

3.4.5.1. Hävstångscertifikat

I vissa certifikat, s.k. hävstångscertifikat eller bull- & bear-certifikat, finns en konstant, daglig hävstång inbyggd. Hävstången kan variera i storlek mellan olika hävstångscertifikat och den kan ibland vara mycket hög. I vissa hävstångscertifikat kan hävstången uppgå till en faktor om 20, vilket innebär att en prisförändring i den underliggande tillgången medför en 20 gånger så kraftig prisförändring i hävstångscertifikatet. Du som kund bör vara uppmärksam på att spreaden, d.v.s. skillnaden mellan köp- och sälj-kursen, för hävstångscertifikat kan vara stor.

I hävstångscertifikat brukar det finnas derivatinslag, där certifikatet kan vara strukturerat så att det har inslag av t.ex. en swap, en termin och/eller en köp- eller säljoption. Utvecklingen på hävstångscertifikatet brukar också vara beroende av en underliggande tillgång, t.ex. en aktie, ett index eller en råvara.

3.4.5.2. Autocalls

Autocalls är en typ av instrument strukturerade för att ge möjlighet till en avkastning i en sidledes marknad (en marknad utan stora kurssvängningar) eller måttligt fallande marknad. Risken för att en stor del eller hela av det nominella beloppet går förlorat kan vara betydande vid en investering i en autocall. Vanligtvis erbjuds autocalls med ett villkorat kapitalskydd ner till en viss nivå, barriär. Detta skydd upphör om barriären underskrids.

3.4.5.3. Trackers

Trackers är en produkt som är upptagen till handel på en handelsplats och som följer värdeförändringen i en underliggande tillgångs prisrörelse. Den underliggande tillgången kan t.ex. vara en aktie, ett aktieindex, en råvara, en valuta eller en kombination av olika underliggande tillgångar. Trackers har vanligtvis inget fastställt slutdatum. Det kallas open-ended, och innebär att de löper tillsvidare eller fram till dess att emittenten eventuellt väljer att avnotera värdepappret. Trackers kan antingen generera möjlighet till avkastning i stigande marknad alternativt nedåtgående marknad.

3.4.5.4. Kreditbevis/räntebevis

Ett kreditbevis (vilket också kan kallas räntebevis) är ett bevis som är kopplat till kreditrisken i t.ex. ett bolag, en korg av bolag eller ett kreditindex. Ett kreditbevis avkastning är beroende av kupongnivån, underliggande kreditrisk samt kredithändelser. En kredithändelse kan bl.a. vara dröjsmål med betalningar eller att bolaget försätts i företagsrekonstruktion eller konkurs. Om kredithändelser sker minskas det belopp som betalas ut till innehavaren på kreditbevisets slutdag. Om tillräckligt många kredithändelser sker kan kreditbevisets nominella värde gå förlorat helt och hållet. Om ett kreditbevis har ett kursfallsskydd utgörs det av hur många kredithändelser som kan ske för underliggande kreditkorg innan förlust uppstår.

3.4.5.5. Kombinerade derivatinstrument

Derivatinstrumenten kan kombineras på visst sätt för att skapa en exponering i syfte att uppnå ett visst ekonomiskt resultat i förhållande till den förväntade prisutvecklingen på den underliggande tillgången.

Vid handel i kombinerade produkter är det viktigt att sätta sig in i produktens olika beståndsdelar och hur dessa samverkar. I vissa

fall kan beståndsdelarnas samverkan innebära en högre risk än varje beståndsdel för sig. En närmare beskrivning av en viss produkts olika beståndsdelar och på vilket sätt dessa samverkar kan fås från bl.a. utfärdande emittent eller värdepappersföretaget.

4. Handel med finansiella instrument

Handel med finansiella instrument sker i huvudsak i organiserad form vid en handelsplats. Handeln sker genom de värdepappersföretag som deltar i handeln vid handelsplatsen. Som kund måste du normalt kontakta ett sådant värdepappersföretag för att köpa eller sälja finansiella instrument. För mer information om var just ditt värdepappersföretag utför dina order, se aktuell policy för bästa orderutförande.

Handeln på reglerade marknader, handelsplattformar och andra platser utgör en andrahandsmarknad för finansiella instrument som ett bolag redan gett ut (emitterat). Om andrahandsmarknaden fungerar väl, d.v.s. det är lätt att hitta köpare och säljare och det noteras anbudskurser från köpare och säljare samt avslutskurser (betalkurser) från gjorda affärsavslut fortlöpande, har även bolagen en fördel genom att det blir lättare att vid behov emittera nya instrument och därigenom få in mer kapital till bolagets verksamhet. Förstahandsmarknaden, eller primärmarknaden, kallas den marknad där köp/teckning av nyemitterade instrument sker.

4.1. Handelsplatser och andra utförandeplatser

Med handelsplatser avses reglerade marknader och de två formerna av handelsplattformar: MTF-plattform och OTF-plattform. Därtill kan kunders handel utföras via ett värdepappersföretag som agerar som systematisk internhandlare (SI), marknadsgarant eller annan person som tillhandahåller likviditet.

4.1.1. Reglerad marknad

På en reglerad marknad handlas olika typer av finansiella instrument. För finansiella instrument som har getts ut av aktiebolag är det endast instrument som har getts ut av publika aktiebolag som kan noteras och handlas på en reglerad marknad. Det ställs stora krav på sådana bolag, bl.a. avseende bolagets storlek, verksamhetshistoria, ägarspridning och offentlig redovisning av bolagets ekonomi och verksamhet.

I Sverige finns i dagsläget två reglerade marknader: NASDAQ Stockholm AB (Stockholmsbörsen) och Nordic Growth Market NGM AB (NGM).

4.1.2. MTF-plattform

En MTF-plattform (MTF) kan beskrivas som ett handelssystem som organiseras och tillhandahålls av en börs eller ett värdepappersföretag. Det ställs typiskt sett lägre krav, i form av t.ex. informationsgivning och verksamhetshistoria, på de finansiella instrument som handlas på en handelsplattform jämfört med finansiella instrument som handlas på en reglerad marknad.

I Sverige finns i dagsläget tre MTF:er: Spotlight, First North och Nordic MTF.

4.1.3. OTF-plattform

En OTF-plattform (OTF) är på många sätt lik en MTF-plattform. Men på en OTF-plattform får bara finansiella instrument som inte är aktier eller aktierelaterade värdepapper handlas, såsom obligationer och derivatinstrument. Vidare får OTF-plattformen ha friare regler för handeln inklusive ordermatchningen än vad reglerade marknader och MTF-plattformar får ha.

4.1.4. Systematisk internhandlare, marknadsgarant eller annan person som tillhandahåller likviditet

En systematisk internhandlare (SI) är ett värdepappersföretag som på ett organiserat, frekvent och systematiskt sätt handlar för egen räkning genom att utföra kundorder utanför en reglerad marknad

eller en handelsplattform. En systematisk internhandlare är skyldig att offentliggöra marknadsmässiga anbud, d.v.s. köp- och säljpriser, för likvida finansiella instrument som handlas på en handelsplats och som den systematiska internhandlaren bedriver systematisk internhandel för.

Handel mot ett instituts eget lager eller mot andra kunder kan även äga rum genom ett värdepappersföretag utan att det är fråga om systematisk internhandel. Institutet i fråga utgör i sådant fall marknadsгарant eller annan tillhandahållare av likviditet.

4.1.5. Handels- och noteringslistor

När det gäller aktier delar vanligen handelsplatser in aktierna i olika listor, vilka publiceras t.ex. på handelsplatsens hemsida, i dagstidningar och andra medier. Avgörande för på vilken lista ett bolags aktier handlas kan vara bolagets börsvärde, t.ex. Stockholmsbörsens Large-, Mid- och Small cap. De mest omsatta aktierna kan också finnas på en särskild lista. Vissa värdepappersföretag publicerar även egna listor över finansiella instrument som handlas via institutet, kurser till vilka instrumenten handlas etc. Aktier på listor med höga krav och hög omsättning anses normalt kunna innebära en lägre risk än aktier på andra listor.

Information om kurser m.m. avseende aktier såväl som andra typer av finansiella instrument, exempelvis fondandelar, optioner och obligationer, publiceras också regelbundet via t.ex. handelsplatsernas hemsidor, i dagstidningar och andra medier.

5. Blankning

Blankning innebär att den som lånat finansiella instrument, och samtidigt förbundit sig att vid en senare tidpunkt till långivaren återlämna instrument av samma slag, säljer de lånade instrumenten. Vid försäljningen räknar låntagaren med att vid tidpunkten för återlämnandet kunna anskaffa instrumenten på marknaden till ett lägre pris än det till vilka de lånade instrumenten såldes. Skulle priset i stället ha gått upp, uppstår en förlust, vilken vid en kraftig prishöjning kan bli avsevärd.

Till skillnad från vissa delar av världen är det inom EU i princip otillåtet med s.k. naken blankning. Naken blankning innebär att säljaren vid tidpunkten för blankningen inte har lånat värdepappret eller försäkrat sig om att det kan lånas.

6. Belåning

det går att belåna finansiella instrument. För att göra det krävs dock en godkänd kreditbedömning och ett kreditavtal. Detta innebär att låntagaren lånar pengar med de finansiella instrumenten som säkerhet (pant). Med de lånade pengarna kan låntagaren investera mer pengar i finansiella instrument än vad denne hade haft möjlighet till utan lånet.

Om du investerar lånade pengar i finansiella instrument innebär detta, utöver möjligheten till högre avkastning, även att du utsätter sig för högre risk. Denna utökade risk fungerar på liknande sätt som vid handel av finansiella instrument med inbyggd hävstång.

Om du har finansierat en investering med lånade pengar och investeringen därefter sjunker kraftigt i värde, kan detta få som konsekvens att långivaren på egen hand säljer de värdepapper som du pantsatt som säkerhet för lånet och du kan även behöva skjuta till ytterligare likvida medel för att läka säkerhetsbristen.

Ytterligare allmän information om olika typer av finansiella instrument och handel med finansiella instrument jämte förslag till ytterligare litteratur på området återfinns också t.ex. på Konsumenternas bank- och finansbyrås hemsida, www.konsumenternas.se och på SwedSecs hemsida, www.swedsec.se.

Definitioner

I allmänna villkor för handel med finansiella instrument förstås med

a) värdepapper

dels finansiellt instrument såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. 1) överlåtbara värdepapper som kan bli föremål för handel på kapitalmarknaden, 2) penningmarknadsinstrument, 3) andelar i företag för kollektiva investeringar (fondandelar), 4) finansiella derivatinstrument och 5) utsläppsrätter;

dels värdehandling, varmed avses handling som inte kan bli föremål för handel på kapitalmarknaden, dvs. 1) aktie eller enkelt skuldebrev som enligt definitionen ovan inte är finansiellt instrument 2) borgensförbindelse, 3) gåvobrev, 4) pantbrev eller liknande handling.

b) avräkningsnota besked om att en order/ett affärsuppdrag har utförts.

c) reglerad marknad såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. ett multilateralt system inom EES som sammanför eller möjliggör sammanförande av ett flertal köp- och säljintressen i finansiella instrument från tredje part – regelmässigt, inom systemet och i enlighet med icke skönmässiga regler – så att det leder till ett kontrakt.

d) handelsplats såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. en reglerad marknad, en multilateral handelsplattform (MTF-plattform) eller en organiserad handelsplattform (OTF-plattform).

e) utförandeplats en handelsplatsplats, en systematisk internhandlare eller en marknadsgarant inom EES eller en annan person som tillhandahåller likviditet inom EES.

f) handelsplattform en MTF-plattform eller en OTF-plattform.

g) MTF-plattform, såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. ett multilateralt system inom EES som sammanför flera tredjeparters köp- och säljintressen i finansiella instrument - inom systemet och i enlighet med icke skönmässiga regler - så att det leder till ett kontrakt.

h) OTF-plattform, såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. ett multilateralt system inom EES som inte är en reglerad marknad eller en MTF-plattform, och inom vilket flera tredjeparters köp- och säljintressen i obligationer, strukturerade finansiella produkter, utsläppsrätter eller derivat kan interagera inom systemet så att det leder till ett kontrakt.

i) systematisk internhandlare, såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. ett värdepappersinstitut som i en organiserad, frekvent, systematisk och väsentlig omfattning handlar för egen räkning när det utför kundorder utanför en reglerad marknad eller en handelsplattform utan att utnyttja ett multilateralt system.

j) multilateralt system, såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. ett system där flera tredjeparters köp- och säljintressen i finansiella instrument kan interagera inom systemet.

k) förvaring av värdepapper, såväl förvaring av fysiska värdepapper som sådant förvar av dematerialiserade värdepapper som uppkommer genom registrering i depå.

l) depåförande tredjepart, värdepappersinstitut som på uppdrag av Institutet eller annan depåförande tredjepart förvarar värdepapper i depå för kunders räkning.

m) värdepappersinstitut, värdepappersbolag, svenska kreditinstitut med tillstånd att driva värdepappersrörelse och utländska företag som driver värdepappersrörelse från filial eller genom att använda anknutna ombud etablerade i Sverige, samt utländska företag med tillstånd att bedriva verksamhet som motsvarar värdepappersrörelse.

n) värdepapperscentral, såsom definierat i lagen (1998:1479) om

värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument, dvs. detsamma som i artikel 2.1.1 i förordningen om värdepapperscentraler, i den ursprungliga lydelsen.

o) bankdag, dag i Sverige som inte är söndag eller allmän helgdag eller som vid betalning av skuldebrev är likställd med allmän helgdag (sådana likställda dagar är fredag, lördag, midsommarafton, julafton samt nyårsafton).

p) central motpart (CCP), såsom definierat i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 av den 4 juli 2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister (Emir), dvs. en juridisk person som träder emellan motparterna i kontrakt som är föremål för handel på en eller flera finansmarknader och blir köpare till varje säljare och säljare till varje köpare.

1. Uppdraget m.m.

Dessa allmänna villkor gäller för uppdrag om handel med finansiella instrument som kunden lämnar till Strivo AB ("Institutet").

Order från kunden om handel med finansiella instrument ska lämnas på det sätt Institutet har anvisat. En sådan order innebär ett åtagande för Institutet att försöka träffa avtal i enlighet med de instruktioner som kunden har lämnat. Institutet är inte skyldigt att acceptera uppdrag om handel med finansiella instrument. Institutet lämnar inte någon garanti för att en mottagen order leder till handel.

Institutet får avsäga sig mottaget uppdrag om kunden är i dröjsmål med de skyldigheter som ankommer på kunden avseende uppdraget enligt dessa allmänna villkor eller det annars föreligger skäl原因 till detta. Institutet får dessutom avsäga sig uppdrag utan att ange skälet för det, om Institutet skulle misstänka att ett utförande av uppdraget kan stå i strid med gällande lagstiftning (t.ex. om marknadsmissbruk), tillämpliga marknadsregler, god sed på värdepappersmarknaden, om kunden inte tillhandahåller den information eller handlingar som krävs för att Institutet eller kunden ska kunna fullgöra sina skyldigheter enligt detta avtal eller som följer av tillämplig EU-förordning, lag, föreskrifter, allmänna rättsprinciper, eller regelverk hos utförandeplats, värdepapperscentral eller central motpart (CCP) eller om Institutet av annan anledning anser att det föreligger särskilda skäl.

Institutet utför uppdraget i enlighet med god sed på marknaden. Vid utförande av order för kunder som av Institutet behandlas som icke-professionella eller professionella kunder gäller Institutets vid var tid gällande särskilda riktlinjer för utförande av order samt sammanläggning och fördelning av order. Institutet ska på kunds begäran tillhandahålla kunden gällande riktlinjer och villkor som avses i detta stycke.

Vidare gäller tillämpliga regler antagna av svensk eller utländsk emittent, utförandeplats, central motpart (CCP) eller värdepapperscentral. Dessa regler tillhandahålls av berört institut, emittent, handelsplats, central motpart (CCP) eller värdepapperscentral. På kundens förfrågan kan Institutet lämna kunden uppgift om var informationen finns tillgänglig, t.ex. hemsida eller kontaktuppgifter.

En order gäller under den tidsperiod som överenskommit mellan kunden och Institutet. Om sådan överenskommelse inte träffats gäller ordern den dag den tas emot, dock längst till den tidpunkt samma dag då Institutet avslutar sin handel med det slag av finansiellt instrument som ordern avser.

Vad som sägs om emittent, utförandeplats, central motpart (CCP) eller värdepapperscentral i dessa allmänna villkor ska även gälla för motsvarande eller liknande aktörer utanför EES.

2. Handel i kommission m.m.

Vid kommissionsuppdrag får Institutet utföra uppdraget i eget namn för kunds räkning (kommission), med en annan kund hos Institutet (s.k. kombination) eller genom att Institutet självt inträder som köpare eller säljare (s.k. självinträde).

3. Köpuppdrag

När kunden ("köparen") har lämnat uppdrag om köp av finansiella instrument gäller följande.

Betalning

Institutet får från mottagandet av ett köpuppdrag reservera medel som motsvarar det totala likvidbeloppet (inkl. courtage och avgifter) på konto som köparen har i Institutet.

Köparen ska till Institutet senast likviddagens morgon kl. 08.00 betala i avräkningsnotan angivet totalbelopp. Har uppdraget utförts i annan valuta än svenska kronor anges valutaslaget i avräkningsnotan. Vid växling av valuta används den av Institutet vid var tid tillämpade växlingskursen.

Institutet får även som betalning av den fordran som uppstår till följd av ett köpuppdrag, med det totalbelopp som framgår av avräkningsnotan belasta av köparen anvisat konto som denne har i Institutet. Om sådant konto inte anvisats eller medel saknas på anvisat konto, får annat konto som köparen har i Institutet belastas.

Fullgör köparen inte sin betalningsskyldighet gentemot Institutet, har Institutet rätt till ränta på sin fordran enligt vad som framgår nedan.

Överföring av finansiella instrument

De finansiella instrument som uppdraget omfattar överförs till köparen, i den mån annat inte föranleds av lag, myndighets föreskrifter, särskilda regler för ifrågavarande instrument eller särskild överenskommelse med köparen enligt följande:

- för instrument som ska ägarregistreras hos värdepapperscentral/motsvarande eller instrument som ska registreras i depå/motsvarande hos Institutet, genom att Institutet utför nödvändiga registreringsåtgärder,
- för instrument som ska registreras i depå/motsvarande hos depåförande tredje part, genom att köparen instruerar den tredje parten om mottagande av de instrument som uppdraget omfattar, och
- för instrument som utfärdats i dokumentform, genom överlämnande till köparen.

Institutets panträtt

Institutet har panträtt i de köpta instrumenten som säkerhet för sin fordran på köparen med anledning av uppdraget. Institutet har rätt att vidta nödvändiga åtgärder för att fullborda denna panträtt. Fullgör köparen inte sin betalningsskyldighet gentemot Institutet, får Institutet – på det sätt och vid den tidpunkt Institutet finner lämpligt - sälja berörda instrument eller vidta andra dispositioner för att avveckla affären. Institutet får för sådant ändamål teckna köparens namn och vidta de övriga åtgärder som kan vara nödvändiga i samband med avvecklingen. Institutet har i sådant fall rätt att ur erhållen likvid tillgodogöra sig vad som krävs för betalning av Institutets fordran jämte ränta och, i förekommande fall, ersättning för Institutets arbete, kostnader och valutakursförluster.

Om likviden, vid försäljning eller andra dispositioner, inte täcker Institutets hela fordran, ska köparen svara för mellanskillnaden jämte ränta. Institutet får i sådant fall belasta av köparen anvisat konto som denne har i Institutet.

Om sådant konto inte anvisats eller medel saknas på anvisat konto, får annat konto som köparen har i Institutet belastas.

Vad ovan sagts innebär inte någon inskränkning i de rättigheter som kan tillkomma Institutet på grund av EU-förordning, lag eller föreskrifter.

4. Säljuppdrag

När kunden ("säljaren") lämnat uppdrag om försäljning av finansiella instrument gäller följande.

Överföring av finansiella instrument

Institutet ska med anledning av uppdraget få fri dispositionsrätt till de instrument som uppdraget omfattar.

Är instrumenten ägarregistrerade hos värdepapperscentral/motsvarande genom Institutet som kontoförande institut eller registrerade i depå hos Institutet, har Institutet rätt att utföra nödvändiga registreringsåtgärder.

I övriga fall ska säljaren samtidigt med att uppdraget lämnas vidta de åtgärder som krävs för att Institutet ska få fri dispositionsrätt till instrumenten. Därvid ska säljaren

- för instrument registrerade i depå/motsvarande hos depåförande tredje part omgående instruera det Institutet om skyndsam överföring till Institutet av de instrument som uppdraget omfattar, och
- för instrument som utfärdas i dokumentform, överlämna dessa till Institutet.

Om Institutet inte samtidigt med uppdraget fått fri dispositionsrätt till instrumenten har Institutet rätt att fullgöra avtalet gentemot motparten på det sätt Institutet finner lämpligt. Säljaren ska ersätta Institutet kostnaden för detta jämte ränta. Om Institutet får betala ersättning och/eller avgifter till en marknadsaktör inom eller utom Sverige - exempelvis värdepapperscentral (eller deltagare hos en sådan), central motpart (CCP) (eller clearingmedlem hos en sådan), eller utförandeplats (eller deltagare hos en sådan), annan motpart eller värdepappersinstitut på grund av att leverans av finansiella instrument inte har skett i tid och detta inte beror på Institutet ska säljaren ersätta Institutet för dessa kostnader jämte ränta. Säljaren ska dessutom utge ersättning för Institutets arbete och kostnader samt i förekommande fall för valutakursförluster. Institutet får belasta av säljaren anvisat konto i Institutet för att erhålla betalning för sin fordran på säljaren. Om medel saknas på anvisat konto eller om konto inte anvisats, får annat konto som säljaren har i Institutet belastas.

Likvid

Säljaren får från Institutet senast kl. 18.00 på likviddagen det nettobelopp som angivits i avräkningsnotan. Har uppdraget utförts i annan valuta än svenska kronor anges valutaslaget i avräkningsnotan. Vid växling av valuta används den av Institutet vid var tid tillämpade växlingskursen.

Har säljaren inte i rätt tid utfört de åtgärder som är nödvändiga för att Institutet ska få fri dispositionsrätt till de instrument som uppdraget omfattar, får säljaren likviden tidigast andra bankdagen efter det att Institutet fick tillgång till instrumenten, dock tidigast på angiven likviddag. Om säljaren utfört nödvändiga åtgärder senare än kl. 12.00 en bankdag kan detta anses ha skett först påföljande bankdag.

5. Transaktioner med utländsk anknytning

Avsteg från ovan angivna villkor beträffande köp- respektive säljuppdrag kan förekomma vid transaktioner med utländsk anknytning.

6. Avgifter och skatter m.m.

Kunden ska betala courtage och andra avgifter till följd av uppdraget i enlighet med vid var tid gällande prislista eller i enlighet med vad Institutet och kunden särskilt kommit överens om.

Kunden svarar dessutom för nödvändiga kostnader, avgifter och utlägg som uppstår i samband med uppdragets utförande samt för skatter som följer av svensk eller utländsk lagstiftning.

7. Dröjsmålsränta

Om kunden är i dröjsmål har Institutet rätt till ränta enligt följande

- vid köpuppdrag beräknas ränta från den likviddag som anges i avräkningsnotan eller den senare dag, då instrumenten finns tillgängliga för köparen, till och med den dag betalning sker.
- vid säljuppdrag beräknas ränta på kostnader som uppstår till följd av att Institutet inte erhållit fri dispositionsrätt från den dag då kostnaden uppstod till och med den dag då betalning sker.

Räntan ska beräknas efter en årlig räntesats som med åtta procentenheter överstiger STIBOR-räntan (Stockholm Interbank Offered Rate) för en veckas upplåning, som fastställts två bankdagar före den första dagen i varje sådan period. Ränta utgår dock inte för någon dag efter lägre räntesats än som motsvarar den av Riksbanken fastställda, vid varje tid gällande referensräntan enligt 9 § räntelagen (1975:635) med tillägg av åtta procentenheter.

8. Kundens rätt att återkalla uppdrag

Kunden har rätt att återkalla uppdraget om kunden har utfört nödvändiga åtgärder i samband med uppdraget och Institutet inte inom skälig tid efter avslut har träffats

- vid köpuppdrag, utfört de åtgärder som ankommer på Institutet för att tillhandahålla köparen instrumenten som uppdraget omfattar, eller
- vid säljuppdrag, erlagt likvid med anledning av uppdraget.

Om kunden i sådana fall återkallar ett uppdrag befrias kunden från sina skyldigheter med anledning av detta.

Kunden har dock inte rätt att, utan Institutets medgivande, återkalla ett köpuppdrag så länge ett ersättningsköpsförfarande pågår.

Återkallelse enligt denna bestämmelse ska ske i enlighet med beaktande av gällande EU-förordningar (t.ex. marknadsmissbruksförordningen), lag eller föreskrifter.

9. Kunds uppgiftsskyldighet och utlämnande av uppgift till annan

Det åligger kunden att på begäran av Institutet lämna den information, inkluderande skriftliga handlingar, som Institutet bedömer vara nödvändig för att fullgöra de skyldigheter som åligger Institutet enligt detta avtal eller som följer av tillämplig EU-förordning, lag, föreskrifter, allmänna rättsprinciper, avtal eller regelverk hos utförandeplats, annat institut till vilket Institutet vidarebefordrar kundens uppdrag, värdepapperscentral eller central motpart (CCP).

Sådan information, jämte handlingar, kan även avse kundens bakomliggande kund om kundens uppdrag till Institutet avsett ett uppdrag för en kunds räkning.

Kunden är införstådd med att Institutet kan vara skyldigt att till annan lämna uppgift om kundens (eller kundens kunds) förhållanden på grund av uppdrag relaterat till dessa allmänna villkor.

10. Clearing och avveckling av utförda uppdrag

Allmänt

En utförandeplats regler för clearing och avveckling av transaktioner som genomförts på utförandeplatsen måste följas av Institutet. Sådana regler kan bl.a. innebära krav på att använda en central motpart (CCP). Slutlig avveckling av en transaktion görs genom en värdepapperscentral (eller flera). Mellan kunden och Institutet fullgörs utfört uppdrag efter vad som ovan anges beträffande köp- respektive säljuppdrag, i den mån inte annat överenskommit eller anges nedan.

Kunden och Institutet är bundna av utförandeplatsens, den centrala motpartens (CCP) eller berörd värdepapperscentralers regelverk samt EU:s förordning (EU) 2018/1229 om avvecklingsdisciplin.

Ersättningsköp, delleverans eller kontantersättning

Enligt EU:s förordning (EU) 2018/1229 om avvecklingsdisciplin ska berörda parter - clearingmedlem, handelsplatsdeltagare respektive motpart i enskild värdepappersaffär - i de fall en värdepappersaffär inte kan avvecklas i sin helhet - genomföra ersättningsköp, avveckla den del av värdepappersaffären som kan avvecklas eller betala kontantersättning.

I de fall en värdepappersaffär inte kan fullgöras och avvecklas i sin helhet kommer den del av värdepappersaffären som går att avveckla genom delleverans att fullgöras och avvecklas. Den part som är skyldig att leverera värdepapper ska i de fallen anses ha delvis fullgjort värdepappersaffären och sin leveransskyldighet med de levererade värdepapperna. Den resterande delen av värdepappersaffären fullgörs (i) genom ersättningsköp och kontantersättning och såvitt avser en värdepappersaffär som regleras av EU:s förordning (EU) 909/2014 om förbättrad värdepappersavveckling i enlighet med den och andra tillämpliga förordningar, och (ii) i övrigt enligt vad som tidigare angetts i dessa allmänna villkor eller överenskommelse mellan parterna, eller enligt värdepapperscentralers, central motparts (CCP) eller utförandeplats regelverk eller marknadspraxis.

Sanktionsavgift vid försenad betalning eller leverans

Enligt EU:s förordning (EU) 909/2014 om förbättrad värdepappersavveckling ska en värdepapperscentral debitera respektive kreditera sina deltagare (värdepappersinstitutet) sanktionsavgifter vid försenad avveckling av värdepappersaffärer.

Sanktionsavgifter som Institutet mottagit från en värdepapperscentral kan Institutet komma att fördelas ut till berörda kunder när och på det sätt Institutet bedömer som praktiskt möjligt och lämpligt, bl.a. med iakttagande av kundens intresse, storleken på avgiften och förseningens inverkan på kunden. Institutet har därvid rätt att beakta kostnader för leveransförseningar, t.ex. för ersättningsköp, värdepapperslån eller tidigare sanktionsavgifter som Institutet inte vidaredebiterat.

Som framgår i punkt 6. Avgifter och skatter m.m., samt punkt 3. Köpuppdrag och punkt 4. Säljuppdrag, har Institutet rätt att vidaredebitera kunden sådana avgifter som debiteras Institutet i samband med köp- och säljuppdrag avseende kundens värdepapper.

11. Annullering av order och makulering av avslut

Institutet har rätt att annullera kundens order eller makulera avslut som träffats för kundens räkning i den omfattning som ordern annullerats eller avslutet makulerats av aktuell utförandeplats. Det samma gäller om Institutet i annat fall finner annullering av order eller makulering av avslut vara nödvändig med hänsyn till att ett uppenbart fel begåtts av Institutet, marknadsmotpart eller av kunden själv, om Institutet skulle misstänka att kunden handlat i strid med gällande EU-förordning, lag eller annan författning eller om kunden i övrigt brutit mot god sed på värdepappersmarknaden.

Om order annullerats eller avslut makulerats, ska Institutet utan oskäligt dröjsmål informera kunden om detta. Om utförandeplatsen, till följd av handelsstopp, tekniskt fel eller liknande, annullerat samtliga order som berörs kommer Institutet normalt inte informera kunden.

12. Reklamation och hävning

Kunden ska bevaka att avräkningsnota eller motsvarande redovisning erhålls samt granska denna.

Kunden ska omgående underrätta Institutet om eventuella fel eller brister som framgår av avräkningsnota, att avräkningsnota eller motsvarande redovisning uteblivit eller eventuella övriga fel eller brister vid uppdragets utförande (reklamation).

Om kunden vill häva ett utfört köp- eller säljuppdrag ska sådan begäran framföras uttryckligen till Institutet i samband med att In-

stitutet underrättas om felet eller bristen. För utfört kommissionsuppdrag lämnat av en konsument i egenskap av icke-professionell kund gäller dock att begäran om hävning får framföras till Institutet utan dröjsmål och att begäran om annat pris får framföras till Institutet inom skälig tid efter det att kunden insåg eller borde ha insett de omständigheter som legat till grund för aktuell begäran.

Om reklamation, begäran om hävning eller begäran om annat pris inte lämnas inom tid som anges ovan förlorar kunden rätten att begära ersättning, häva utfört uppdrag eller kräva andra åtgärder från Institutets sida.

13. Begränsning av institutets ansvar m.m.

Institutet är inte ansvarigt för skada som beror på svenskt eller utländskt lagbud, svensk eller utländsk myndighetsåtgärd, krigshändelse, strejk, blockad, bojkott, lockout eller annan liknande omständighet. Förbehållet i fråga om strejk, blockad, bojkott och lockout gäller även om Institutet självt är föremål för eller vidtar sådan konfliktåtgärd.

Skada som uppkommit i andra fall ska inte ersättas av Institutet, om det varit normalt aktsamt.

Institutet ansvarar inte för skada som orsakats av svensk eller utländsk handelsplats, depåförande institut, värdepapperscentral, clearingorganisation, eller andra som tillhandahåller motsvarande tjänster, och inte heller av uppdragstagare som Institutet med tillbörlig omsorg anlitat eller som anvisats av kunden. Detsamma gäller skada som orsakats av att ovan nämnda organisationer eller uppdragstagare blivit insolventa. Institutet ansvarar inte för skada som uppkommer för kunden eller annan med anledning av förfogandeinskränkning som kan komma att tillämpas mot Institutet beträffande finansiella instrument.

Institutet ansvarar inte för indirekt skada. Denna begränsning gäller dock inte om den indirekta skadan har orsakats av grov vårdslöshet. Begränsningen gäller inte heller vid uppdrag som lämnats av konsument om den indirekta skadan orsakats av Institutets vårdslöshet.

Om ett ersättningsköpsförfarande enligt EU:s förordning (EU) 2018/1229 om avvecklingsdisciplin har genomförts men inte resulterat i avsedd leverans är Institutets ansvar begränsat till det kontantersättningsbelopp som Institutet har mottagit.

Vid direkt eller indirekt skada som uppkommit vid kommissionsuppdrag i förhållande till konsument ankommer det på Institutet att visa att skadan inte uppkommit på grund av Institutets vårdslöshet.

Föreligger hinder för Institutet, på grund av omständighet som anges i första stycket, att helt eller delvis utföra köp- eller säljuppdrag avseende finansiella instrument får åtgärd uppskjutas till dess hindret har upphört. Om Institutet till följd av sådan omständighet är förhindrat att verkställa eller ta emot betalning/leverans, ska varken Institutet eller kunden vara skyldiga att betala ränta.

Vad ovan sagts gäller i den mån inte annat följer av lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument.

14. Meddelanden

Meddelande från Institutet

Institutet lämnar meddelanden till kunden via Institutets internetjänst eller via e-post till av kunden i depåöppningshandling angiven e-postadress eller annan e-postadress eller via annan elektronisk kommunikation som kunden meddelat Institutet, när Institutet bedömer att sådan kommunikation är lämplig. En icke-professionell kund kan begära att sådan information som Institutets ska ge enligt 9 kapitlet lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, t ex information om Institutet och dess tjänster samt kostnader förknippade med tjänsterna, tillhandahålls kostnadsfritt även på papper.

I de fall Institutet lämnar information till kunden i pappersformat kan det ske med rekommenderat brev eller vanligt brev till kundens folkbokföringsadress (eller motsvarande) eller, om detta inte är möjligt, till den adress som anges i depåöppningshandling. Kunden och Institutet kan även komma överens om att meddelanden ska skickas till en annan adress.

Meddelande som skickats av Institutet med rekommenderat brev eller vanligt brev ska kunden anses ha fått senast femte bankdagen efter avsändandet, om brevet sänts till den adress som angivits ovan.

Meddelande genom Institutets internetjänst, e-post eller annan elektronisk kommunikation ska kunden anses ha fått vid avsändandet om det sänts till av kunden uppgivet nummer eller elektronisk adress. Om kunden får ett sådant meddelande vid en tidpunkt som inte är Institutets normala kontorstid i Sverige ska kunden anses ha fått meddelandet vid början av påföljande bankdag.

Meddelande till Institutet

Kunden kan lämna meddelanden till Institutet via Institutets internetjänst, genom att besöka Institutet eller genom att skicka brev. Brev till Institutet ska ställas till den adress som anges i depåöppningshandling, såvida Institutet inte begärt svar till annan adress. Kunden kan endast lämna meddelande till Institutet via e-post efter särskild överenskommelse med Institutet.

Meddelande från kunden ska Institutet anses ha fått den bankdag meddelandet kommit fram till nämnda adress. Även i annat fall ska Institutet anses ha fått meddelandet från kunden om kunden kan visa att meddelandet skickats på ett ändamålsenligt sätt. I sådant fall ska Institutet anses ha fått meddelandet den bankdag kunden kan visa att Institutet borde fått det.

För meddelande avseende reklamation och hävning med anledning av kommissionsuppdrag som konsument lämnat i egenskap av icke-professionell kund enligt Institutets kategorisering enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, gäller att meddelande kan göras gällande om kunden kan visa att det skickats på ett ändamålsenligt sätt, även om det försenats, förvanskats eller inte kommit fram. Kunden ska dock, om denne har anledning att anta att Institutet inte fått meddelandet eller att det förvanskats, skicka om meddelandet till Institutet.

15. Ändring av villkoren och avgifter

Ändringar av dessa villkor eller Institutets avgifter (enligt dessa villkor och vid var tid gällande prislista) ska ha verkan gentemot kunden två månader efter det att kunden enligt punkt 14 ska anses ha mottagit meddelandet. Om kunden inte godtar ändringen har kunden rätt att inom nämnda tid säga upp avtalet till upphörande utan iakttagande av angiven uppsägningstid.

16. Tillämplig lag

Tolkning och tillämpning av dessa villkor och Institutets riktlinjer för bästa utförande av order ska ske enligt svensk rätt.

Strivo AB (nedan kallat "Strivo")
Organisationsnummer 556759-1721
Stora Badhusgatan 18-20, 411 21 Göteborg
Telefon: 031-68 82 90
Hemsida: www.strivo.se

Strivo står under tillsyn av Finansinspektionen, Box 7821,
103 97 Stockholm, www.fi.se.

Strivo har tillstånd att bedriva värdepappersrörelse enligt lagen
(2007:528) om värdepappersmarknaden.

Tillståndet omfattar följande verksamheter, nämligen

- mottagande och vidarebefordran av order avseende finansiella instrument
- utförande av order avseende finansiella instrument på kunders uppdrag
- placering av finansiella instrument utan fast åtagande
- diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument
- förvara finansiella instrument för kunders räkning och ta emot medel med redovisningsskyldighet
- handel med finansiella instrument för egen räkning
- utföra valutatjänster i samband med investeringstjänster

Information om kundkategorisering m m

Enligt lagen om värdepappersmarknaden skall alla kunder som handlar med värdepapper delas in i tre olika kategorier. Syftet med detta är att anpassa kundskyddet efter den enskildes kundens förutsättningar. Privatpersoner och mindre företag betraktas normalt som "icke-professionella". Utöver "icke-professionella" kunder finns det också "professionella" kunder, vilka är större företag, kreditinstitut och andra finansiella institut samt offentliga organ och liknande verksamheter med ett mindre behov av skydd. Den tredje kategorin är s k "jämbördiga motparter", vilka har lägst skydd enligt lagen. Dessa är t ex banker, centralbanker och myndigheter.

Strivo kategoriserar i princip samtliga sina kunder som "icke-professionella", om inte annat avtalats med kunden. Som kund i kategorin "icke-professionell" omfattas kunden av den högsta skyddsnivån enligt lagen. Detta innebär att Strivo bl a kommer att lämna information om finansiella instrument och riskerna med dessa samt kostnader och andra avgifter för handel med dessa.

Om kunden på eget initiativ kontaktar Strivo enbart för att utföra en order i ett s k okomplicerat finansiellt instrument (t ex aktier som tagits upp till handel på en reglerad marknad), tillhandahåller Strivo tjänsten utan att göra en bedömning om tjänsten är passande för kunden. Om kunden kontaktar Strivo för att utföra en order i ett komplicerat finansiellt instrument genomför Strivo en passandebedömning innan tjänsten tillhandahålls.

Kunder har möjlighet att ansöka om att få byta kundkategori. En "icke-professionell" kund kan skriftligen begära att få bli behandlad som "professionell". Strivo måste då göra en bedömning av den enskildes kundens erfarenhet och kunskap i fråga om en viss transaktion eller tjänst och förvissa sig om att kunden kan fatta sina egna investeringsbeslut och förstår de risker som kan vara förknippade med placeringen. Kunden mister då det högre kundskyddet.

Information om intressekonflikter och incitament

Strivo tillhandahåller ett utbud av finansiella tjänster där olika verksamheter ingår. Detta innebär att intressekonflikter kan förekomma. Med intressekonflikter avses intressekonflikter dels mellan Strivo, inklusive ledning, styrelse, personal m fl och kunder, dels intressekonflikter mellan olika kunder. Vidare avses intressekonflikter mellan olika verksamheter inom Strivo. Strivo har identifierat de områden där potentiella och faktiska intressekonflikter kan uppkomma. I Strivos Intressekonfliktspolicy beskrivs intressekonflikter som har identifierats samt hur de ska hanteras och undvikas för att förhindra att kundernas intressen påverkas negativt. Se vidare Strivos hemsida.

Information om behandling av personuppgifter

Behandling av personuppgifter sker i enlighet med dataskyddsförordningen (GDPR, EU 2016/679). Förordningen syftar till att skydda den enskildes integritet. Strivo som är personuppgiftsansvarig, är därför skyldig att behandla dina personuppgifter enligt förordningens regler. Personuppgifter som lämnas till Strivo kommer att behandlas av Strivo för att bolaget ska kunna fullgöra ingångna avtal. Behandling av personuppgifter sker även för att Strivo ska kunna fullgöra sina förpliktelser enligt lag eller andra författningar. Uppgifterna inhämtas normalt direkt från den registrerade, men i syfte att upprätthålla en god kund- och registervård kan Strivo även komma att komplettera personuppgifterna genom inhämtande av uppgifter från offentliga och privata register, t.ex. uppdatering av adressuppgifter via Statens person- och adressregister (SPAR).

Personuppgifterna kan dessutom utgöra underlag för marknads- och kundanalyser, affärs- och metodutveckling samt statistik och riskhantering. Personuppgifter kan, med beaktande av gällande regler om sekretess, för angivna ändamål komma att utlämnas till andra bolag som Strivo samarbetar med såväl inom som utom EU- och EES-området. I vissa fall är Strivo också skyldig att lämna uppgifter till myndighet, till exempel till Skatteverket och Finansinspektionen.

Strivo kommer vid behandlingen av personuppgifter att iaktta stor försiktighet för att skydda den enskildes personliga integritet. Uppgifterna kommer endast att göras tillgängliga för personer som behöver ha tillgång till uppgifterna för att kunna utföra sitt arbete för Strivos räkning. Dessa personer kommer endast att få tillgång till uppgifterna i den utsträckning som behövs för att de ska kunna utföra sitt arbete.

Strivo kan komma att spela in eller på annat sätt dokumentera den enskildes kommunikation med bolaget.

Enligt personuppgiftslagen har varje registrerad rätt att få information om och rättelse av personuppgifter som registrerats. Sådan begäran framställs skriftligen till:

Strivo AB, Att: Personuppgiftsansvarig, Stora Badhusgatan 18-20,
411 21 Göteborg

Information om språk

Det språk som används i dokumentation och i kontakterna mellan Strivo och kunden är svenska.

Information om reklamationer och klagomål

Om en kund är missnöjd med någon av Strivos tjänster, är det viktigt att kunden kontaktar Strivo för att framföra sina synpunkter. Kunden bör först kontakta den person eller enhet inom Strivo som tillhandahållit tjänsten. Om kunden inte skulle vara nöjd med det svar som erhålls, kan kunden kontakta klagomålsansvarig person hos Strivo. Vill kunden diskutera ärendet med oberoende part kan Konsumenternas Bank- och Finansbyrå kontaktas, se www.konsumenternas.se.

Om kunden anser att ett klagomål inte resulterar i en tillfredsställande rättelse från Strivos sida och det belopp som tvisten handlar om överstiger ett visst minimibelopp, kan kunden – om kunden är en konsument – vända sig till Allmänna reklamationsnämnden (ARN). Anmälan till ARN skall göras inom sex månader från det att Strivo första gången helt eller delvis avvisat kundens anspråk. ARN lämnar rekommendationer om hur tvisten mellan kunden och Strivo bör lösas. För mer information, anmälningsblankett m m, se www.arn.se.

Ett ärende kan dessutom alltid hänskjutas till rättslig prövning vid allmän domstol, www.domstol.se.

Information om investerarskydd

Strivo är anslutet till investerarskyddet. Skyddet är ett konsumentskydd för värdepapper och pengar som banker och värdepappersbolag hanterar för kunders räkning. Det innebär att du som kund kan få ersättning av staten om ett institut som går i konkurs inte kan lämna ut dina tillgångar. Investerarskyddet gäller för alla kunder, såväl privatpersoner (inklusive omyndiga) som företag och andra juridiska personer (till exempel dödsbon). Investerarskyddet omfattar alla typer av värdepapper (finansiella instrument) som de definieras i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, bl.a. aktier, obligationer, konvertibla skuldebrev, optioner, terminer och sammansatta produkter som aktieindexobligationer. Skyddet omfattar de värdepapper och pengar som ett institut hanterar när det utför en så kallad investeringstjänst åt en kund. Med investeringstjänst menas bland annat köp, försäljning eller förvaring (depå) av värdepapper. Staten ersätter upp till 250 000 kronor per kund och institut. Om flera personer har en gemensam depå får varje person maximalt 250 000 kronor i ersättning.

Information om inspelning av telefonsamtal

Strivo har rätt att, som ett led i att dokumentera kundens uppdrag, spela in telefonsamtal med kunden. Sådana inspelade telefonsamtal sparas i fem år – eller den längre tid som Finansinspektionen föreskriver, dock längst sju år – och lämnas ut till kunder på begäran.

Förköpsinformation

Privatpension depå distribuerad
via extern försäkringsförmedlare

Information till dig som försäkringstagare inför ditt val av privat pensionsförsäkring depå

Denna förköpsinformation är en kortfattad översikt av Futur privatpension depå och ska enligt lag lämnas före köp. Förköpsinformationen innehåller inte de fullständiga försäkringsvillkoren. Fullständiga villkor finner du på www.futur.se/blanketter

Futurs depåförsäkringslösning innebär att där du kan välja att placera ditt kapital i en depå, där valmöjligheten för hur du vill investera ditt kapital är bredare än till exempel i en fondförsäkringslösning. Inom ramen för depåkapitalförsäkringar tillhandahåller Futur ett antal produkter med olika villkor och förutsättningar.

Allmänna försäkringsvillkor, produktvillkor, faktablad finner du på www.futur.se/blanketter

Futur tillhandahåller försäkringslösningen, du väljer det depåinstitut som ska hantera kapitalet.

Innan du bestämmer dig för att teckna en pensionsförsäkring hos Futur bör du noga sätta dig in i villkoren. Förutom att läsa denna förköpsinformation bör du även kontakta din rådgivare.

Försäkringsavtalet

När du tecknar en privat pensionsförsäkring hos Futur ingås ett avtal mellan dig och Futur. Du är försäkringstagare och Futur är försäkringsgivare. Försäkringsavtalet reglerar när och hur utbetalningen från försäkringen ska ske, liksom din inbetalning till Futur. Du bestämmer själv vem som ska vara förmånstagare till din försäkring, alltså vem som ska få utbetalningen om du avlider.

Tillgångarna i försäkringen

Tillgångarna i privata pensionsförsäkringar ägs av försäkringsgivaren som här är Futur, men du har en fordran på Futur motsvarande tillgångarnas värde.

I en depåförsäkring är din försäkring kopplad till en försäkringsdepå hos något av de depåinstitut som Futur samarbetar med. Depån ägs av Futur vilket innebär att du inte blir inbjuden till exempelvis bolagsstämmor och inte heller har rösträtt för de aktier som innehas i depån.

Försäkringens giltighet

Förutsatt att försäkringen kan beviljas utan förbehåll börjar försäkringsavtalet gälla senast dagen efter dagen du ansökt om försäkringen. Om du vid ansökan angivit en senare önskad tidpunkt för försäkringens ikraftträdande gäller istället detta datum.

Begränsningar i försäkringsavtalet

Vid särskilda sjukdomar, självmord, särskilt riskfylld verksamhet, krig och politiska oroligheter kan skyddet i försäkringen begränsas.

Futurs rätt att ändra villkor

Futur har rätt att ändra såväl de allmänna försäkringsvillkoren som produktvillkoren, vilket även omfattar redan ingångna försäkringsavtal. Ändringar som är till nackdel för försäkringstagaren måste informeras till försäkringstagaren 30 dagar innan ändringen träder i kraft, eller vid den tidigare tidpunkt som följer av lag, domstols- eller myndighetsbeslut.

Så här fungerar vår privatpension depå

När du tecknar en privat pensionsförsäkring hos Futur har du möjlighet att själv välja hur kapitalet ska investeras.

Inbetalning

Inbetalningar som görs till en pensionsförsäkring kallas premie.

Premier depåförsäkring

I en depåförsäkring finns inga begränsningar för premiens storlek. Inbetalningar till en depåförsäkring sker direkt till valt depåinstitut i enlighet med depåinstitutets rutiner. I en depåförsäkring kan du välja att placera premien i de värdepapper som depåinstitutet erbjuder, samt i likvida medel.

Så här placerar du i en depåförsäkring

Har du en depåförsäkring sköter du dina placeringar via valt depåinstitut.

Tillåtna placeringar

Din depåförsäkring ger dig möjlighet att investera ditt försäkringskapital i en nästan obegränsad mängd av värdepapper och produkter inklusive olika fonder förvaltade av olika fondbolag. Futur ser löpande över erbjudandet av tillåtna värdepapper och erbjudandet kan variera över tiden. För komplett investeringsutbud se Placerings-riktlinjer Futur Depåförsäkring. Futur gör inga andra urval av investeringsmöjligheten för din depåförsäkring, förutsatt att tillgången är i överensstämmelse med Futurs placeringsriktlinjer.

Futur har samarbete med flera olika depåinstitut, som du kan välja att öppna din depå hos. Vilket depåinstitut du väljer kan påverka vilka exakta investeringar du kan göra, fråga din rådgivare om just ditt depåinstitut har begränsningar i investeringsmöjligheterna.

Futurs rekommendation är att du har likvida medel i din depåförsäkring motsvarande årets avgifter och avkastningsskatt. Rådgör gärna med din rådgivare gällande lämplig mängd likvida medel utifrån din försäkrings storlek. Detta för att undvika "tvångsförsäljning" i samband med avgifts- eller skattedragning.

Försäkringens värde

Försäkringens värde utgörs av de inbetalningar som du gör till försäkringen och av värdeförändringar i de värdepapper kapitalet placeras i. Kapitalet som placeras kan både öka och minska i värde. Värdet påverkas också av riskkostnader, skatter och avgifter. Avgifterna tas ut löpande för att täcka driftskostnader. Det är du som svarar för den värdemässiga risken. För mer information, läs avsnittet Avgifter och skatt.

Utbetalning

Du väljer själv när och i vilken takt du vill att pensionskapitalet ska betalas ut. Utbetalning sker tidigast från 55 års ålder, och längst livsvarigt. Kortast utbetalningstid är 5 år. Det är möjligt att förkorta men inte förlänga utbetalningstiden efter att utbetalningen påbörjats.

Utbetalningen sker alltid från en fondförsäkring. Det betyder att utbetalning från en depåförsäkring kräver att depån avslutas genom att samtliga depåtillgångar säljs av och att det frigjorda kapitalet placeras i en fondförsäkring hos Futur. Pensionens storlek baseras på försäkringens värde, som fördelas ut och betalas ut under utbetalningstiden. Utbetalningarnas storlek varierar med fondandelarnas kursutveckling.

Återköp

En privat pensionsförsäkring med ett återköpsvärde om högst ett prisbasbelopp kan återköpas.

Försäkringens omfattning

Pensionsförsäkringen kan beroende på produkt innehålla ålderspension och återbetalningsskydd.

Ålderspension

Vid uppnådd pensionsålder, dock tidigast 55 år, utbetalas din pension under den avtalade utbetalningstiden. Ålderspensionens storlek bestäms av värdeutvecklingen på de värdepapper som du placerat premierna i.

Efterlevandeskydd

Efterlevandeskydd är den ersättning som de efterlevande får om den försäkrade skulle avlida under försäkringstiden. Skyddet består av återbetalningsskydd.

Återbetalningsskydd

Om försäkringen innehåller återbetalningsskydd utbetalas 101 procent av försäkringens värde till valda förmånstagare.

Förmånstagare

Genom att välja förmånstagare bestämmer du vem som ska få utbetalningarna av försäkringens efterlevandeskydd om du skulle avlida. Möjliga förmånstagare är nuvarande och före detta; maka/ make, sambo samt barn till denne och försäkringstagaren.

Om inget förmånstagarförordnande gjorts gäller som standard i första hand maka/make/sambo, och i andra hand barn.

Om förmånstagare saknas fördelas kapitalet till andra försäkringstagare genom återbäring.

Flytt av depåförsäkring

Vid byte av depåinstitut tas en administrationsavgift ut. Fråga din försäkringsrådgivare eller kontakta Futur om du är osäker på vad som gäller just din försäkring.

Flytt från annat försäkringsbolag till Futur

Det är i allmänhet möjligt att flytta ditt pensionssparande till Futur om ditt nuvarande bolag har flytträtt. Kontakta Futur för mer information om vad just du har för möjligheter. Futur tar inte ut någon avgift vid flytt av kapital till Futur.

Hållbarhetsrelaterade upplysningar

Enligt Disclosureförordningen (EU 2019/2088) ska Futur lämna hållbarhetsrelaterad information om sina försäkringar med sparmoment. Informationen ska ges innan avtal ingås (detta dokument) och under avtalets löptid (se vår hemsida) i syfte att ge kunderna möjlighet att utvärdera och jämföra produkter ur ett hållbarhetsperspektiv.

Futurs depåförsäkring erbjuder ett brett utbud av olika finansiella instrument och det är du som kund som fattar investeringsbeslutet, det vill säga i vilken tillgång som du vill placera ditt försäkringskapital. Beroende på dina val

så finns möjlighet att denna finansiella produkts underliggande investeringar inte beaktar EU-kriterierna för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter. Då våra depåförsäkringar ger dig frihet att investera i ett brett utbud av värdepapper har du dock stora möjligheter att investera i exempelvis aktier, fonder och obligationer med hållbar inriktning.

Prata med din rådgivare om vilken hållbar tillgång som är rätt för dig och dina hållbarhetspreferenser. Att inte inkludera hållbarhetsrisker i din investering är sannolikt negativt både för miljön och din framtida avkastning.

Futur har på grund av det stora antalet valbara finansiella instrument inte klassificerat sin depåförsäkring på så sätt att den främjar miljörelaterade eller sociala egenskaper eller har hållbar investering som mål enligt EU:s hållbarhetsregelverk.

På www.futur.se/hallbarhet kan du läsa mer om vårt hållbarhetsarbete.

Viktig information om rådgivning, placeringar och risker

Risker

Det är den försäkrade som svarar för den värdemässiga risken. Futur utövar inget aktivt ägandeskap och bevakar eller skyddar inte värdet på gjord investering. Den försäkrade bör inte genomföra placeringar utan att först fullständigt ha förstått och accepterat alla risker som placeringen medför, och anpassat placeringen efter din ekonomiska situation.

Riskerna i din depåförsäkring är förknippad med vilka värdepapper du väljer att investera ditt försäkringskapital i. Mer information om detta hittar du i skriften "Information om egenskaper och risker avseende finansiella instrument", på www.futur.se/blanketter

Där förklaras olika finansiella risker och hur dessa påverkar din investering.

Tänk på att historisk avkastning inte är någon garanti för framtida avkastning. De premier som placeras i värdepapper kopplat till kapitalförsäkringen kan både öka och minska i värde och det är inte säkert att den försäkrade får tillbaka hela det insatta kapitalet.

Rådgivning opartiskhet

Information om rådgivningens opartiskhet, och om ditt val av produkt eller placering påverkar förmedlarens lön och eventuella andra ersättningar, tillhandahålls av respektive förmedlare.

Förändringar i placeringsriktlinjer

Futur har rätt att göra förändringar i placeringsriktlinjer för depåförsäkringar. Denna typ av förändringar måste föregås av information till försäkringstagaren 30 dagar innan ändringen träder i kraft.

Insiderregler depåförsäkring

Enligt reglerna om insiderinformation har den försäkrade som försäkrad anmälningskyldighet, gällande värdepapper i depåförsäkring på samma vis som om den försäkrade varit direkt ägare av dessa värdepapper. Anmälningskyldigheten gäller även om någon av dina närstående skulle varit anmälningskyldiga vid ert direkta ägande av dessa värdepapper.

Reklamation

Försäkringstagaren eller den försäkrade ska omgående för Futur påtala eventuella fel och brister som framgår av utsända handlingar. Futur är inte ansvarig för skada som skulle kunnat undvikas om reklamation skett omgående. För försäkringen gäller vad som anges i försäkringsavtalet, i försäkringsavtalslagen och i allmän svensk lag i övrigt.

Kostnader och ersättningar

Du ska få full information från din förmedlare om vilka ytterligare avgifter som eventuellt tillkommer och hur dessa är strukturerade samt hur de påverkar avkastningen på din investering, samt vilka ersättningar som ges olika aktörer.

Kostnader för din försäkring

Din försäkring består av dels ett försäkringskalkyl och dels den värdepappersdepå du investerar ditt försäkringskapital i.

Definitioner av avgifterna finner du på nästa sida (Avgifter och skatt).

Privat pensionsförsäkring depå

- Premieavgift: 0–1,5 % på inbetald premie (vid engångspremie max 1,5 inkomstbasbelopp)
- Kapitalavgift: 0,9 % på försäkringskapitalet per år
- Fast årlig avgift: 360 kr per år
- Uttagsavgift: 0 kr

Privatpension depå Netto

- Premieavgift: 0–1,5 % på inbetald premie (vid engångspremie max 1,5 inkomstbasbelopp)
- Kapitalavgift: max 1,5 % per år
- Fast årlig avgift: 360 kr per år
- Uttagsavgift: 0 kr
- Du som kund erhåller i detta fall rabatt på priser på underliggande tillgångar i depåförsäkringen.

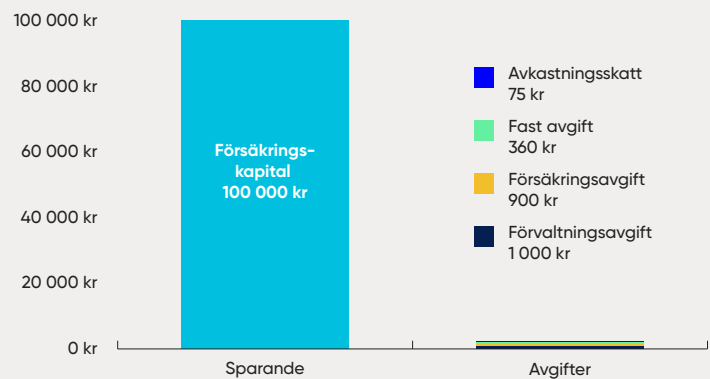
Ovan angivna avgiftsnivåer är listpris och rabatter kan förekomma.

I ovan angivna avgifter ingår även de delar som Futur vidareförmedlar i ersättning för rådgivningen till din förmedlare. Se mer under rubriken "Ersättningar".

Din försäkring kommer att belastas med depåinstitutets kostnader för till exempel depåadministration, courtage och andra transaktionskostnader samt eventuellt kapitalförvaltningskostnader om någon form av diskretionär förvaltning valts. Avgifterna är olika för de olika investeringsprodukterna, men också för olika depåinstitut. Vilka avgifter och kostnader och dess nivåer ska din rådgivare redovisa för dig innan försäkringen tecknas, då dessa avgifter beror på vilket depåinstitut just du valt.

Futur kommer årligen att redovisa de faktiska kostnader som debiterats dina försäkringspremier eller försäkringskapitalet årligen. Har du betalat avgifter eller kostnader direkt till någon annan än via försäkringen hos Futur, kommer dessa ej kunna adderas till kostnaderna i kostnadsredovisningen.

ÅRLIGA KOSTNADER FÖR DIN DEPÅFÖRSÄKRING

Avgifternas kumulativa effekt på din pension

För att visa på den kumulativa effekten av kostnader och avgifter på ditt pensionssparande, har nedan exempel tagits fram. Din rådgivare kan dock hjälpa dig räkna på just dina kostnader och avgifters påverkan på din försäkring.

I exemplet har vi räknat på vår pensionsförsäkring med 100 000 kronor i försäkringskapital, en årlig försäkringsavgift på 0,9 procent av kapitalet och en fast avgift på 360 kronor per år. De underliggande investeringarnas kostnader, till exempel förvaltningsavgift och courtage är estimerat till 1 procent (dessa varierar beroende på dina val av värdepapper). Avkastningsskatten för 2021 är 0,075 procent. Den årliga kostnaden i exemplet blir 2 335 kronor.

Intressekonflikter

Intressekonflikter uppkommer när två eller flera intressen står emot varandra. Futur arbetar så långt det går att motverka eller eliminera alla väsentliga intressekonflikter. Intressekonflikter som trots denna målsättning inte går att fullständigt eliminera eller motverka, ska vi alltid berätta om för dig som kund. Några sådana intressekonflikter finns inte identifierade för närvarande.

Ersättningar

Futurs erhållna ersättningar för din försäkring

Futur har ingen intjäning i underliggande investeringar i din depåförsäkring. Det kan dock din förmedlare eller ditt depåinstitut ha. Din rådgivare/förmedlare ska ge dig mer information om detta.

Ersättningar som Futur ger till tredje part, t.ex. förmedlare eller depåinstitut, för din försäkring

Futur ger ersättning till förmedlaren av din försäkring. Denna ersättning är en del av dina försäkringsavgifter och vidareförmedlas från Futur till förmedlaren. Ersättning varierar mellan olika förmedlare och olika produkter. Din förmedlare ska redovisa för dig vilka ersättningar den tar emot och ger tredje part för att förmedla din försäkring. Futur ger även ersättning till vissa depåinstitut, din förmedlare ska berätta om detta omfattar just ditt depåinstitut.

Din förmedlare ska alltid redovisa hur den aktuella ersättningsmodellen ser ut för just din försäkring och hur ersättningsmodellerna påverkar just din investeringsavkastning innan avtal ingås.

Avgifter och skatt

En privat pensionsförsäkring belastas med avgifter och skatt. För dig som valt en depåförsäkring, för att kunna handla med de flesta typer av värdepapper, kan avgifter hos valt depåinstitut tillkomma.

Uttag av avgifter och skatt

Depåförsäkring

Försäkringsavgifter och skatt tas från likvida medel i din depå. Du ansvarar för att det finns likvida medel tillgängliga i din depå vid varje avgiftsuttag. Om likvida medel saknas när avgifter ska betalas genomförs försäljning av innehav i försäkringen för att täcka kostnaden. Försäkringsavgifter tas ut kvartalsvis i efterskott. Avkastningsskatt på ingående årsvärde tas ut i början av varje år. Inkomstskatt vid pensionsutbetalning dras vid varje utbetalningstillfälle.

Försäkringsavgifter

Fast avgift

Fast avgift är en i kronor fast avgift för försäkringen.

Kapitalavgift

Kapitalavgift är en årlig procentuell avgift baserad på försäkringens värde. Beroende på produkt kan det finnas, en i kronor fast, högsta respektive lägsta kapitalavgift. Denna avgift kallas ibland även för administrationsavgift.

Premieavgift

Vissa försäkringar har en premieavgift som är en procentuell avgift på insatt kapital. Premieavgiften kan variera beroende på insatt belopp. Premieavgift kallas ibland även för insättningsavgift eller investeringsavgift.

Riskkostnad

För en försäkring med premiebefrielse och efterlevandeskydd betalar den försäkrade en riskkostnad.

Kostnaden för premiebefrielseförsäkring är en vid var tid gällande procentsats av avtalad årspremie. Procentsatserna är olika beroende av ålder.

Kostnaden för efterlevandepension är beroende av försäkringsbeloppets storlek och sannolikheten för dödsfall som i sin tur är beroende av bland annat ålder.

Uttagsavgift

Futur tar inga avgifter vid utbetalningar från en privat pensionsförsäkring.

Flyttavgift

Du har alltid fri flytträtt för dina pensionsförsäkringar hos oss, vissa avtal kan dock innehålla moment som gör att flytträtten inte kan vara kostnadsfri.

Återköpsavgift

En privat pensionsförsäkring med ett återköpsvärde om högst ett prisbasbelopp kan återköpas. Futur tar inga avgifter vid återköp av privata pensionsförsäkringar.

Byte av depåinstitut

Vid byte av depåinstitut tas en administrationsavgift på 1 500 kronor ut.

Avgifter för depåinstitut och värdepapper

I din depåförsäkring kan du, förutom fonder, handla med de flesta typer av värdepapper.

Vid handel i en depåförsäkring kan transaktionsavgifter förekomma. Depåinstitutets avgiftsvillkor samt kostnader för valda värdepapper hittar du hos aktuellt depåinstitut. Se även under avsnittet "Kostnader för din försäkring" för mer information om depåinstitutets avgifter för handel och förvaltning. För fonder tar fondförvaltaren ut en fondförvaltningsavgift genom kursstämningen av fondandelarna. Fondfaktablad finns för respektive fond för ytterligare information. Fondfaktabladen hittar du på respektive fondbolags webbplats.

Skatt

Inkomstskatt

Utfallande belopp, såväl ålderspension som efterlevandeskydd, beskattas hos mottagaren som inkomst av tjänst. Detsamma gäller vid eventuellt återköp.

Avkastningsskatt

En privat pensionsförsäkring beskattas med en årlig avkastningsskatt. Underlaget för skatten fastställs genom att försäkringsvärdet 1 januari innevarande år multipliceras med den genomsnittliga statslåneräntan föregående år, dock lägst 0,5 procent. Resultatet multipliceras därefter med 15 procent för pensionsförsäkring.

Avdragsregler

För dig som helt saknar avdragsrätt för pension i din anställning eller är enskild näringsidkare finns en avdragsrätt för ett privat pensionssparande med 35 procent av din inkomst upp till maximalt 10 prisbasbelopp per år.

Så hittar du aktuella avgifter

Du kan alltid fråga oss på Futur om du är osäker på vad som gäller just din försäkring. Oss når du via telefon 08 504 225 00 eller e-post kundservice@futur.se

Försäkringsavgift

De försäkringsavgifter som gäller din försäkring finns i aktuell produkts faktablad på www.futur.se/blanketter

Avgift depåinstitut

För depåförsäkring finner du information om avgifter hos respektive depåinstitut.

Vissa andra lagar och regler som påverkar din försäkring

Tillämplig lag

För försäkringsavtalet tillämpas svensk lag. Futur står under tillsyn av Finansinspektionen.

Utmätning

En försäkring kan i vissa fall användas för utmätning av försäkringstagarens skulder. Reglerna för utmätning av försäkring är beroende dels av försäkringens konstruktion, dels av betalningen och dels av försäkringstagarens ekonomi i övrigt.

Oriktiga uppgifter

Om försäkringstagaren eller den försäkrade lämnat oriktig uppgift i fråga som har betydelse för försäkringen, gäller vad därom stadgas i försäkringsavtalslagen. Oriktiga uppgifter kan i enlighet med gällande lagstiftning leda till att försäkringsersättning nedsätts eller uteblir helt. Rätt till försäkringens värde kvarstår.

Lagar och regler

De lagar och regler som beskrivs i denna förköpsinformation gäller vid tiden för publicering. Dessa kan komma att ändras vid ändrad lagstiftning.

Ångerrätt

Den försäkrade har rätt enligt lag att ångra ingånget avtal. Om den försäkrade vill utnyttja ångerrätten ska den försäkrade muntligen eller skriftligen meddela detta till Futur inom 30 dagar från det att den försäkrade ingick i avtalet. Futur

gör då en återbetalning på gjord inbetalning på försäkringen eller aktuellt värde av försäkringsavtalet. Futur har rätt att göra avdrag för eventuella kostnader för försäkringsskydd och avkastningsskatt, kostnader för den tid försäkringen varit gällande samt kostnader hänförliga till avtalets ingående.

Solvens- och verksamhetsrapport

För närmare information om Futurs solvens och finansiella ställning se www.futur.se/finansiell-information

Vi vill ha nöjda kunder

Futur strävar alltid efter att den försäkrade som kund ska känna dig nöjd men ibland kan missförstånd och andra oklarheter uppstå. För det mesta kan sådana klaras upp om ny kontakt tas med Futur. Ring eller skriv till den som handlagt ert ärende hos Futur. Om olika meningar ändå kvarstår finns det andra möjligheter att få ärendet prövat.

Den som är missnöjd med Futurs beslut i fråga som rör försäkring kan kontakta:

*Klagomålsansvarig hos
Futur (chefsjurist)*

Box 24012, 104 50 Stockholm
Telefon 08 504 225 00

Kvarstår problemet efter kontakt med kundklagomålsansvarig finns följande instanser till din hjälp:

Konsumenternas försäkringsbyrå för kostnadsfri rådgivning om pension, försäkring och skadereglering.

Box 24215, 104 51 Stockholm
Telefon 0200 22 58 00

Personförsäkringsnämnden gällande medicinsk bedömning.

Box 24067, 104 50 Stockholm
Telefon 08 522 787 20

Allmänna reklamationsnämnden gällande vissa tvister där det inte krävs medicinsk bedömning.

Box 174, 101 23 Stockholm
Telefon 08 508 860 00

Allmän domstol
för att väcka talan mot Futur.

Tillsynsmyndighet för försäkringsbolag är Finansinspektionen.
www.fi.se eller finansinspektionen@fi.se.
Brunnsgatan 3, Box 7821, 103 97 Stockholm
Telefon 08 408 980 00

Konsumentverket gällande marknadsföringslagen.
www.konsumentverket.se eller www.hallakonsument.se
konsumentverket@konsumentverket.se
Box 48, 651 02 Karlstad
Telefon 0771 42 33 00

Kontaktuppgifter

Futur Pension Försäkringsaktiebolag (publ)
Telefon: 08 504 225 00
E-post: kundservice@futur.se

Linnégatan 18
Box 24012
104 50 Stockholm

Organisationsnummer: 516401-6643
Bankgiro: 5256-5397

Detta produktvillkor gäller Futur Privatpension Depåförsäkring. Produktvillkoret gäller från och med 2017 12 01. PrivatPension Depåförsäkring är en pensionsförsäkring med ett breda placeringmöjligheter. Försäkringskapitalet kan både öka och minska i värde och den försäkrade står alltid för den ekonomiska risken.

1. Försäkringsavtalet

Försäkringsavtalet utgörs av detta produktvillkor, placeringsriktlinjer, Futurs Allmänna Försäkringsvillkor, av försäkringstagaren ifyllt ansökningshandling inklusive de handlingar som är kopplade till depåtjänsten hos valt depåinstitut, samt försäkringsavtalslagen (FAL 2005:104). Futurs Allmänna Försäkringsvillkor finns tillgängliga på www.futur.se/blanketter.

2. Försäkringstagare, försäkrad och premiebetalare

2.1 försäkringstagare

Försäkringstagare är den person som äger försäkringen genom att ett avtal tecknats med försäkringsgivaren. Försäkringstagaren erhåller utbetalningar från försäkringen, har rätt att välja placering, välja förmånstagare, och att göra eventuella övriga ändringar i försäkringen.

2.2 Försäkrad

Försäkrad är den person vars liv är försäkrat. Den försäkrade är samma person som försäkringstagaren.

2.3 Premiebetalare

Premiebetalare är den person betalar försäkringspremien. Premiebetalare är även det samma person som försäkringstagaren.

2.4 Försäkringsgivare

Försäkringsgivare är det försäkringsbolag som administrerar försäkringen under försäkringstiden. I denna produkt är försäkringsgivaren Futur Pension Försäkringsaktiebolag (publ). Orgnr 516401-6643. Futur står under tillsyn av Finansinspektionen.

3. Försäkringstid

Försäkringstid är tiden från försäkringens tecknande till dess att försäkringen avslutats, vilket antingen sker då hela försäkringsvärdet är utbetalt, eller om den försäkrade avlider.

4. Försäkringens omfattning

4.1 Försäkringsförmåner

Försäkringsförmånerna framgår av den försäkrades försäkringsbesked.

Sparprodukter

– Ålderspension med återbetalningsskydd, 101 procent av depåvärdet.

Återbetalningsskydd ingår alltid.

4.2 Ålderspension

Ålderspensionens storlek är beroende av värdet på de depåtillgångar som är knutna till försäkringen. Futur har inte något ansvar för värdeutvecklingen av försäkringskapitalet. Vid uppnådd pensionsålder, lägst 55 år, utbetalas pension till den försäkrade under avtalad utbetalningstid, dock under minst 5 år och längst livsvarigt. Utbetalningstidpunkten eller utbetalningstidens längd kan ändras innan pensionsutbetalningen påbörjas. Inför utbetalning sker försäljning av samtliga depåtillgångar, därefter konverteras befintlig depåförsäkring till fondförsäkring hos Futur från vilken utbetalning sker.

4.3 Återbetalningsskydd

Vid dödsfall ökas försäkringskapitalet med 1 procent och utbetalas under avtalad tid till insatta förmånstagare. Återbetalningsskyddet finns kvar under hela försäkringstiden.

Om den försäkrade avlider innan utbetalningen av pensionen har påbörjats, kommer efterlevandepensionen att betalas ut varje månad under avtalad tid, om inte förmånstagarna ändrar utbetalningstidens längd.

5. Premiebetalning

Premien bestäms av försäkringstagaren. Det finns inte längre någon avdragsrätt för sparande i en pensionsförsäkring. Det betyder att sparande i en privat pensionsförsäkring ger dubbelbeskattning av ditt kapital eftersom du sätter av beskattade pengar – pengar som sedan beskattas igen då de betalas ut.

5.1 Återbetalning av premie

I det fall Futur beslutar att betala tillbaka till premiebetalaren återbetalas inbetalda premier efter avdrag för riskkostnader.

6. Placeringsalternativ

Inbetald premie placeras i den eller de värdepapper som den försäkrade valt och som är i överensstämmelse med gällande placeringsriktlinjer. Observera att valt depåinstitut kan tillämpa andra begränsningar än Futurs placeringsriktlinjer

7. Försäkringens värde

Värdet av försäkringen förändras med inbetalda premier, utdelningar och depåtillgångarnas värdeförändring. Värdet minskar med avdrag för täckande av driftskostnader, riskkostnader samt skatt. Futur redovisar på värdebeskedet utöver försäkringens värde uttag för skatt och avgifter.

8. Förmånstagare

Under den försäkrades livstid sker utbetalning alltid till den försäkrade. Förmånstagare till ålderspensionens återbetalningsskydd är, om inte annat skriftligen anmälts till Futur, i första hand den försäkrades make eller sambo och i andra hand den försäkrades arvsberättigade barn (oavsett ålder). Finns det flera barn som är förmånstagare fördelas pensionen i lika proportioner.

Möjliga förmånstagare till efterlevandepensionen som den försäkrade skriftligen kan välja är:

1. make/sambo
2. tidigare make/sambo
3. barn till den försäkrade eller dennes make/sambo eller tidigare make/sambo

Med make avses här även registrerad partner. Som barn räknas såväl biologiskt barn som adoptivbarn, styvbarn eller fosterbarn. Som sambo avses den person med vilken den försäkrade sammanbodde vid tidpunkten för dödsfallet enligt sambolagen.

9. Ångerrätt

Försäkringstagaren har rätt att, 30 dagar från det att försäkringsbeskedet mottagits, säga upp avtalet. Om så sker återbetalar Futur ett belopp motsvarande depåtillgångarnas då aktuella värde. Uppsägning sker genom skriftlig begäran till Futur.

10. Inskränkningar i förfoganderätten

Försäkring som är tecknad enligt dessa villkor får inte öterköpas, pantsättas eller belånas eller på annat sätt förändras så att den upphör att vara pensionsförsäkring enligt inkomstskattelagens regler.

11. Flytträtt

Den försäkrade har rätt att flytta försäkring med återbetalningsskydd till annat försäkringsbolag under förutsättning att det nya försäkringsavtalet kan ses som en direkt fortsättning av det gamla avtalet. Inför flytt sker försäljning av samtliga depåtillgångar.

12. Kostnader och avgifter

Premieavgift:	0–1,5 % på inbetald premie (vid engångspremie max 75 000 kr)
Kapitalavgift:	0,9 % av försäkringsvärdet per år
Fast avgift:	360 kr per år
Uttagsavgift:	0 kr
Flyttavgift:	0 kr

1,5 % av försäkringsvärdet per år vid depå Netto.

Kostnaden för försäkringsskyddet är beroende av försäkringsbeloppets storlek och den försäkrades ålder.

Försäkringsavgifter, kostnad för försäkringsskydd och avkastningsskatt tas från försäkringens värde. Kostnaderna dras från till depån knutet likvidkonto eller genom försäljning av depåtillgångar. Försäkringsavgifter tas ut kvartalsvis.

13. Skatteregler

13.1 Generella skatteregler för pensionsförsäkring

Försäkringen är i skattehänseende en pensionsförsäkring. Utfallande belopp, såväl ålderspension som återbetalningsskydd beskattas hos mottagaren som inkomst av tjänst. För försäkringstagaren är premierna avdragsgilla i enlighet med gällande skattelagstiftning.

13.2 Avkastningsskatt

Kapitalet i försäkringen belastas årligen med avkastningsskatt. Underlaget för skatten fastställs genom att värdet den 1 januari innevarande år multipliceras med den genomsnittliga statslåneräntan föregående år. Det resultat som erhålls multipliceras därefter med 15 % för pensionsförsäkring. Skatten dras i sin helhet i januari varje år.

14. Finansiell risk

Det finns inga garantier för att en investering i en depåförsäkring inte kan leda till en förlust. Detta gäller även vid en i övrigt positiv utveckling på de finansiella marknaderna. Historisk avkastning är ingen garanti för framtida avkastning. Det kapital som placeras i försäkringen kan både öka och minska i värde och det är inte säkert att försäkringstagaren återfår hela det insatta kapitalet. Försäkringstagaren står alltid den ekonomiska risken gällande försäkringens värdemässiga utveckling under försäkringstiden. Försäkringstagaren bör inte placera kapital utan att fullständigt ha förstått och accepterat de risker som detta medför och anpassat placeringen efter sin ekonomiska situation.

15. Tillämplig lag

År försäkringstagaren svensk medborgare tillämpas svensk lag på försäkringsavtalet oavsett vistelseort.

16. Klagomålshantering

Vid eventuella klagomål avseende denna produkt bör försäkringstagaren snarast kontakta den handläggare som ansvarar för ärendet i fråga via epost, post eller telefon.

Om klagomålet därefter kvarstår hänvisas till:

Klagomålsansvarig hos Futur (chefsjurist)

Box 24012, 104 50 Stockholm
Telefon 08 504 225 00

Kvarstår problemet efter kontakt med kundklagomålsansvarig finns följande instanser till din hjälp:

Konsumenternas försäkringsbyrå

för kostnadsfri rådgivning om pension, försäkring och skadereglering.
Box 24215, 104 51 Stockholm
Telefon 0200 22 58 00

Personförsäkringsnämnden

gällande medicinsk bedömning.
Box 24067, 104 50 Stockholm
Telefon 08 522 787 20

Allmänna reklamationsnämnden

gällande vissa tvister där det inte krävs medicinsk
bedömning.
Box 174, 101 23 Stockholm
Telefon 08 508 860 00

Allmän domstol

för att väcka talan mot Futur.

Konsumentverket

Box 48, 651 02 Karlstad
Telefon 0771 42 33 00
Konsumentvägledningen i din kommun
www.konsumentverket.se

Faktablad

Privatpension Depåförsäkring

Avdragsgillt pensionssparande i fonder, aktier och andra värdepapper för dig som saknar avdragsrätt för pension i din anställning

Inledning

Målgrupp

Privatpension Depåförsäkring ger dig som helt saknar pensionsrätt i din anställning möjlighet till ett avdragsgillt pensionssparande i fonder, aktier och andra värdepapper.

Du som inte kan göra avdrag kan ändå tjäna på att se över eventuellt kapital du byggt upp i ett tidigare avdragsgillt privat pensionssparande. För detta kapital går det fortfarande att vara aktiv i dina placeringar och att flytta det mellan försäkringsbolag för bättre villkor och översikt.

Om faktabladet

Detta faktablad är utformat för att ge övergripande information samt underlätta jämförelser med andra produkter. För fullständig information bör faktabladet läsas tillsammans med Allmänna Villkor, Produktvillkor och Försäkringsinformation som finns på www.futur.se/blanketter. Informationen i faktabladet var aktuell vid publiceringen, men kan komma att ändras framöver.

Futurs finansiella styrka

Solvensknoten mäter bolagets förmåga att klara sina åtaganden till försäkringstagarna. En solvenskvot på minst 100 procent uppfyller EU:s krav på kapitalbuffert. Futurs solvenskvot varierar över tid, men den uttalade målsättningen är att solvenskvoten alltid ska uppgå till minst till 120 procent vilket innebär att bolaget med marginal uppfyller EU:s krav på kapitalbas i förhållande till verksamhetens omfattning och sammansättning.

Sparande och avkastning

Premie

Privatpension Depåförsäkring är en privat pensionsförsäkring för dig som helt saknar pensionsrätt i din anställning där du själv väljer premie för ditt sparande.

Ansvar för kapitalplaceringarna

Depåförsäkring är en fri sparform, och du som försäkrad ansvarar själv för hur kapitalet ska placeras samt för investeringens risknivå.

Garanti

Ingen garanti avseende framtida avkastning eller begränsning av eventuella nedgångar ingår i försäkringen.

Tillgångar som kapitalet kan placeras i

Försäkringskapitalet placeras i en depå hos ett depåinstitut som Futur samarbetar med och kan därefter investeras i ett stort utbud av aktier, fonder och andra värdepapper. Depån ägs formellt av Futur, men det är du som försäkrad som är ansvarig för placeringsinriktning och risk. Futur utövar inget aktivt ägandeskap och bevakar eller skyddar inte värdet på gjord investering. Placeringsriktlinjer med detaljerad information finns på www.futur.se. Investeringsmöjligheterna kan variera beroende på vilket depåinstitut som väljs.

Förvaltningstjänst

Inga förvaltningstjänster erbjuds i anslutning till tecknande av en depåförsäkring.

Utbetalning

Utbetalning sker tidigast från 55 års ålder och längst livsvarigt. Det är möjligt att förkorta men inte att förlänga utbetalningstiden efter att utbetalningen påbörjats. Kortast utbetalningstid är 5 år. Vid val av livsvarig utbetalning görs ett livslängdsantagande för beräkning av utbetalningsbeloppens storlek.

Avgifter

Produktens avgifter består av administrativa avgifter från Futur. Därutöver kan avgifter från det depåinstitut du valt samt eventuellt courtage och avgifter för själva kapitalförvaltningen tillkomma. Uppgifter om avgifter kopplade till din depå kan erhållas av ditt depåinstitut eller din rådgivare.

Vid byte av depåinstitut tas en administrationsavgift på 1 500 kronor ut.

Skatteregler

Ditt pensionssparande är klassat som en pensionsförsäkring vilket innebär att alla utbetalningar från försäkringen beskattas med inkomstskatt. Innehavet i försäkringen 1 januari belastas med en årlig avkastningsskatt som uppgår till 15 procent av den genomsnittliga statslåneräntan föregående år, dock lägst 0,5 procent.

Försäkringsskydd

Skydd för efterlevande

Privatpension Depåförsäkring omfattas alltid av ett återbetalningsskydd som inte kan väljas bort. Återbetalningsskydd innebär att 101 procent av försäkringsvärdet betalas ut om du som försäkrad skulle avlida. Kostnaden för återbetalningsskyddet beror på försäkringsbeloppets storlek samt den försäkrades ålder och kan därför inte skrivas ut i detta faktablad.

Villkor för flytt av sparande eller återköp

Du kan flytta din försäkring till ett annat försäkringsbolag om det nya försäkringsavtalet kan ses som en direkt fortsättning av det gamla avtalet. Vid flytt utbetalas försäkringsvärdet efter avdrag för eventuella obetalda kostnader. Försäkringen kan inte återköpas.

Flytt av sparande till Futur

Det är i allmänhet möjligt att flytta ditt pensionssparande till Futur om ditt nuvarande bolag har flytträtt. Det går dock inte att föra över värdepapper direkt till en depåförsäkring, utan dessa måste först säljas. Kontakta oss gärna för mer information om vad just du har för möjligheter.

Övrig information

Mer information om produkten och Futur finns på www.futur.se. Det går även bra att ringa oss på 08 504 225 00 eller att skicka e-post till kundservice@futur.se. Du kan även vända dig till Konsumenternas Försäkringsbyrå för ytterligare information avseende försäkring.

Futur står under tillsyn av Finansinspektionen. Konsumentverket övervakar efterlevnaden av marknadsföringslagen (2008:486).

Utbetalningsvillkor

Lägsta ålder för första utbetalning	55 år
Högsta ålder för sista utbetalning	Ingen gräns
Kortast utbetalningstid	5 år
Längsta utbetalningstid	Livsvarig

Försäkringsavgifter

Premieavgift	0–1,5 % (vid engångspremie max 75 000 kr)
Uttagsavgift	0 kr
Fast avgift	360 kr per år (tas ut kvartalsvis)
Kapitalavgift	0,9 % av depåvärdet per år (tas ut kvartalsvis)
Flyttavgift	0 kr

*Avgiften beror på valt depåinstitut samt överenskommelse med aktuell förmedlare.

Försäkringsskydd som kan väljas

Återbetalningsskydd	Ingår alltid
Efterlevandepension	Nej
Premiebefrielseförsäkring	Nej